

تفتیش محیط زیستی و اجتماعی پایپ لاین گاز شبرغان الی مزار شریف، پروژه گاز افغانستان، ۲۸ اگست ۲۰۱۹؛ نسخه ۲
اجتماع پاک، گنجاندن نظرات محیط زیستی و اجتماعی

وزارت معادن و پترولیم

پروژه گاز افغانستان (شماره پروژه: ۱۷۲۱۰۹)

تفتیش محیط زیستی و اجتماعی
برای

پروژه پایپ لاین گاز شبرغان الی مزار شریف (جزء تکمیل شده- ۴۴ کیلومتر)
و تاسیسات گاز آمینه

۲۸ اگست ۲۰۱۹

افغانستان: ساحات عملیات به رنگ سرخ نشان داده شده است

2		1	مقدمه
2		1.1	شرح پروژه گاز افغانستان
2		1.2	اهداف انکشافی پروژه گاز افغانستان
2		1.3	بخش های پروژه
2		1.4	ساحه کاری تفتیش محیط زیستی و اجتماعی
3		1.5	پس منظر پایپ لاین گاز از شبرغان الی مزار شریف (SMGP)
3		1.6	موقعیت فعلی مبادین و پایپ لاین گاز
5		2	روش اجرای ارزیابی تأثیرات محیط زیستی و اجتماعی
5		2.1	روش جمع آوری معلومات
5		2.2	معلومات و اسناد موجوده
5		2.3	طبقه بندی پروژه های فرعی
7		3	ترتیبیات اداری
7		3.1.1	اداره پترولیم/افغانستان/ریاست عمومی پترولیم و اداره معادن افغانستان
7		3.1.2	تصدی افغان گاز (AGE)
7		3.1.3	بنتکار شفافیت صنایع استخراجی افغانستان (A-EITI)
7		3.1.4	کنوانسیون های بین المللی
7		4	معلومات ابتدایی محیط زیستی و اجتماعی
7		4.1	مقدمه
8		4.2	نقشه برداری و انواع خاک ها
8		4.3	جیولوژی/زمین شناسی/زلزله شناسی
8		4.4	وضعیت اقلیمی و کیفیت هوا
8		4.5	منابع آبی
9		4.6	منابع ایکولوژیک
9		4.7	انکشاف اقتصادی
9		4.8	معلومات اجتماعی-اقتصادی بخش تکمیل شده کار پایپ لاین
10		4.9	سروی مقدماتی اجتماعی-اقتصادی
11		4.10	ملکیت زمین و استفاده از آن
12		4.11	ادغام جندری
12		5	خطرات و تأثیرات محیط زیستی و اجتماعی
12		5.1	خطرات و تأثیرات محیط زیستی، اجتماعی، عملیاتی، صحتی و ایمنی
12		5.2	تأثیرات اولیه اعمار پایپ لاین گاز
13		5.3	تأثیرات اولیه عملیاتی پایپ لاین گاز
13		5.4	تأثیرات ابتدایی ارزیابی تخنیک پایپ لاین گاز
14		5.5	خطرات و تأثیرات شناسایی شده اجتماعی در مرحله اعمار
14		5.6	تأثیرات موقتی و دایمی استهلاك زمین
16		5.7	مردمان آسیب پذیر و محروم در بخش تکمیل شده پایپ لاین
16		5.8	درجه بندی خطرات و تأثیرات محیط زیستی، اجتماعی، صحتی و ایمنی
17		6	مشوره بانهادهای ذیدخل
19		7	پلان عملیاتی مدیریت امور محیط زیستی و اجتماعی (OESMP)
19		7.1	مقدمه
19		7.2	مدیریت امور محیط زیستی و اجتماعی
25		7.3	آموزش/معرفی صحت و ایمنی شغلی

25.....	7.3.1 آموزش های ابتدایی صحت و ایمنی شغلی
26	7.4 علامت گذاری ساحه
26	7.5 پلان آمادگی و واکنش در حالات اضطرار
26	7.6 الزامات صحت و ایمنی شغلی و پلان آمادگی و واکنش در حالات اضطرار باید در تمامی اسناد قرارداد در پروژه های فرعی مربوطه شامل شوند.....
26	7.7 نظارت و تفتیش
26	7.8 طرز العمل گزارش دهی حوادث
27	7.9 استفاده از رهنمود های صحت و ایمنی شغلی
27	7.10 مکانیزم رسیدگی به شکایات (GRM)
27	7.11 برآورد بودیجه
28	7.12 نتیجه گیری و پیشنهادات
28	ضمیمه 1: ارزیابی ظرفیت اداری محافظین برای پروژه گاز افغانستان
34	ضمیمه ۲: مشوره عامه
37	ضمیمه ۳: وضعیت فعلی و اقداماتی که باید برای میدان های گاز و پایپ لاین گاز شبرغان الی مزار شریف روی دست گرفته شود
42	ضمیمه ۴: جزییات درباره تاثیرات ۴۴ کیلومتر تکمیل شده پایپ لاین بالای زمین ها/دارایی ها

تفتیش محیط زیستی و اجتماعی پایپ لاین گاز شبرغان الی مزار شریف، پروژه گاز افغانستان، ۲۸ اگست ۲۰۱۹؛ نسخه ۲
اجتماع پاک، گنجاندن نظرات محیط زیستی و اجتماعی

مخففات

ADB	بانک انکشاف آسیایی
AGASP	پروژه گاز افغانستان
AEITI	ابتکار شفافیت صنایع استخراجی افغانستان
AGE	تصدی افغان گاز
AMA	اداره معادن افغانستان
APA	اداره پترولیم افغانستان
EHS	رهنمودهای محیط زیستی، صحتی و ایمنی
EPRP	پلان آمادگی و واکنش در حالات اضطرار
ESA	تفتیش محیط زیستی و اجتماعی
ESF	چارچوب محیط زیستی و اجتماعی بانک جهانی
ESIA	ارزیابی تأثیرات محیط زیستی و اجتماعی
ESMF	چارچوب مدیریت محیط زیستی و اجتماعی
ESS	استندردهای محیط زیستی و اجتماعی (چارچوب محیط زیستی و اجتماعی بانک جهانی)
ESSU	شعبه حفاظت محیط زیستی و اجتماعی
GoIRA	حکومت جمهوری اسلامی افغانستان
GRM	میکانیزم رسیدگی به شکایات
MEW	وزارت انرژی و آب
MoF	وزارت مالیه
MoIC	وزارت اطلاعات و فرهنگ
MoLSAMD	وزارت کار، امور اجتماعی، شهدا و معلولین
MoMP	وزارت معادن و پترولیم
NEPA	اداره ملی حفاظت از محیط زیست افغانستان
OESMP	پلان عملیاتی مدیریت محیط زیستی و اجتماعی
OHSP	پلان صحت و ایمنی شغلی
O&M	عملیات و حفظ و مراقبت
PAP	مردم/اشخاص متأثر شده از پروژه
PPE	تجهیزات حفاظت شخصی
QHSSE	کیفیت، صحت، ایمنی، مسئولیت و محیط زیست
RAP	پلان عمل اسکان مجدد
RPF	چارچوب پالیسی اسکان مجدد
RMP	پلان مدیریت جبران خساره
SCADA	کنترول نظارتی و کسب معلومات
SEA	ارزیابی استراتیژی محیط زیستی
SESA	ارزیابی استراتیژیک محیط زیستی و اجتماعی
SIA	ارزیابی تأثیرات اجتماعی
SMGP	پایپ لاین گاز شبرغان الی مزار شریف
ToR	لایحه وظایف
USAID	اداره انکشاف بین المللی ایالات متحده امریکا
USGS	سروی جیولوجیکی ایالات متحده
WB	بانک جهانی
WHO	سازمان صحت جهانی
WPS	مشخصات طرزالعمل فلزکاری

خلاصه اجرایی

تفتیش محیط زیستی و اجتماعی هذا و پلان عملیاتی مدیریت محیط زیستی و اجتماعی و پلان مدیریت جبران خساره؛ تأثیرات و خطرات محیط زیستی، اجتماعی و صحتی و ایمنی ۴۴ کیلومتر پایپ لاین گاز از قبل ساخته شده شبرغان الی مزار شریف و تاسیسات گاز آمینه (از قبل موجود است) را ارزیابی کردند. طول کلی پایپ لاین گاز مذکور، 89.1 کیلومتر است. یک چارچوب پالیسی اسکان مجدد از قبل تهیه شده وجود دارد که از آن در قسمت 45.1 کیلومتر باقیمانده از پایپ لاین گاز متذکره استفاده خواهد شد. این پروژه فرعی بخشی از پروژه گاز افغانستان جهت تولید برق برای منطقه مزار می باشد.

این تفتیش، تأثیرات و خطرات محیط زیستی و اجتماعی ۴۴ کیلومتر پایپ لاین گاز از قبل ساخته شده شبرغان الی مزار شریف و تاسیسات گاز آمینه را ارزیابی کرد و مطالعه مذکور نشان داد که این خطرات و تأثیرات محدود می باشد طوریکه فقط ۸ شخص متاثر شده از پروژه در یک قریه وجود دارد که بخش کوچکی از زمین های خود را از دست داده اند. جبران خساره به ۸ خانواده متاثر شده، قبل از انجام مذاکره، پرداخت خواهد شد. خطر اصلی در جریان ساخت ۴۴ کیلومتر، خطر صحتی و ایمنی بود. خوشبختانه هیچ حادثه ای در جریان ساخت و ساز اتفاق نیفتاده است. همچنان باید گفت که خطر صحتی و ایمنی، خطرات مهم در جریان کار امور پایپ لاین گاز شبرغان الی مزار شریف می باشند: خطر آتش سوزی و انفجار در جریان کار. فرونشست پایپ لاین گاز شبرغان الی مزار شریف نیز می تواند یک خطر بالقوه باشد. وضعیت امنیتی در ساحه پروژه یک نگرانی اساسی است.

قراردادی های عملیاتی و حفظ و مراقبت از پایپ لاین گاز شبرغان الی مزار شریف ملزم به تهیه و تطبیق پلان عملیاتی مدیریت محیط زیستی و اجتماعی، پلان صحت و ایمنی شغلی و پلان عملیاتی آمادگی و واکنش در حالات اضطرار خواهند بود و همچنان ملزم به استخدام کارمندان واجد شرایط و مجرب در بخش امور محیط زیستی و اجتماعی و کارشناسان ارزیابی صحت و ایمنی شغلی (OHSAS 18001: 2007)، بورد ملی ارزیابی ایمنی و صحت شغلی (NEBOSH) یا کارشناسان معتبر صحت و ایمنی شغلی (OHS) خواهند بود.

بودجه ابتدایی پلان عملیاتی مدیریت امور محیط زیستی و اجتماعی تهیه و ترتیب گردیده، و مصارف امور صحت و ایمنی شغلی و پلان آمادگی و واکنش در حالات اضطرار (EPRP)، که بیشترین بودجه در قرارداد عملیاتی و حفظ و مراقبت گنجانیده شده است، نیز تهیه و ترتیب گردیده است.

یک پلان مشارکت نهادهای ذیدخل و طرزالعمل های مدیریت کار از قبل تهیه شده و در مرحله عملیاتی و حفظ و مراقبت، به شمول اقدامات لازم برای کاهش میزان خشونت مبتنی بر جنسیت، استثمار و سوء استفاده های جنسی، تعقیب و استفاده خواهد شد. یک سند طرز سلوک تهیه شده و قبل از شروع کار توسط تمام کارگران عملیاتی و حفظ و مراقبت امضا خواهد شد.

1 مقدمه

1.1 شرح پروژه گاز افغانستان

(1) پروژه پیشنهادی گاز افغانستان (AGASP) به منظور ارائه همکاری های تکنیکی به وزارت معادن و پترولیم در ساحت کلیدی ذیل طراحی شده است:

- کمک در اعمار پایپ لاین گاز شیرخان-مزار به شمول تهیه تجهیزات، اطمینان از کیفیت/کنترل کیفیت (QA/QC)، طراحی و انجینیری، نظارت بر قرارداد و تنظیم آن و نظارت محیط زیستی و اجتماعی.
- کمک در ایجاد و تقویت اداره تنظیم نفت و گاز افغانستان (AOGRA)؛
- انکشاف مهارت های مسلکی کارمندان وزارت؛
- بهبود شفافیت و نظارت بر مدیریت منابع هایدروکاربن ها؛ و

1.2 اهداف انکشافی پروژه گاز افغانستان

(2) کمک به دولت افغانستان در تقویت مدیریت سکتور معادن، ارتقای ظرفیت اداری و تقویت زیربنای گاز.

1.3 بخش های پروژه

(3) پروژه از سه بخش اصلی ذیل تشکیل شده است:

بخش الف: تأمین گاز پایدار: هدف این بخش کمک به تهیه دوامدار گاز طبیعی با کیفیت تجاری برای دستگاه تولید برق صنعتی شیرخان و مزار و استفاده های صنعتی از طروق (الف) کمک تکنیکی هدفمند و حمایت از معاملات مرتبط با هایدروکاربن ها در کوتاه مدت و میان مدت، و (ب) حمایت در اعمار و نصب تجهیزات زیربنای گاز طبیعی به شمول پایپ لاین گاز و تسهیلات پروسس گاز.

این پروژه فرعی تحت این بخش، اعمار پایپ لاین گاز شیرخان به مزار را که تخمیناً 89.1 کیلومتر است تمویل مالی خواهد کرد. تصدی افغان گاز (AGE) در سال 2016 ساخت پایپ لاین گاز جدید را آغاز کرد و تا کتون حدود 44 کیلومتر آن (از 89.1 کیلومتر پلان شده) در امتداد مسیر پایپ لاین قبلی ساخته شده است. این پروژه فرعی اعمار یک بخش جدید تولید آمینه و دستگاه گلیکول دیهایدریشن گاز را نیز تمویل خواهد کرد.

بخش ب تقویت حکومتداری سکتور: هدف این فتره، ارائه کمک های تکنیکی به وزارت معادن و پترولیم و تصدی افغان گاز است تا از تأمین دوامدار گاز طبیعی به شمول انکشاف و بهینه سازی تسهیلات در ساحه منبع گاز، انتقال در مسیر و توزیع در محل مصرف در مطابقت با تعهدات در قسمت تهیه و عرضه گاز که توسط دولت از طریق دستگاه های تولید برق صنعتی شیرخان و مزار سپرده و در نهایت استعمال گاز طبیعی داخلی برای مقاصد صنعتی، تجارتی، رهائشی و حمل و نقل اطمینان حاصل شود.

بخش ج: مدیریت پروژه، نظارت و ارزیابی

1.4 ساحه کاری تفتیش محیط زیستی و اجتماعی

(4) ارزیابی تأثیرات محیطی و اجتماعی تهیه شده توسط متقاضی منجبت یک عنصر اصلی در مدیریت معطوف به گذشته تأثیرات شناسایی شده محیط زیستی، اجتماعی، صحتی و ایمنی در طول 44 کیلومتر پایپ لاین گاز شیرخان الی مزار شریف و تاسیسات آمینه که از قبل اعمار شده است. این ارزیابی همچنان باید تأثیرات بخش تکمیل شده پایپ لاین به طول 44 کیلومتر را بر زمین/دارایی مردم به شمول رهنمود در مورد پلان مدیریت جبران خسارت (RMP) با جزئیات در مورد بودیجه برای تطبیق آن ارزیابی نماید.

(5) فعالیت های ذیل در زمینه تهیه این گزارش ارزیابی تأثیرات محیط زیستی و اجتماعی انجام شده اند:

- ارزیابی میادین تولید کننده گاز (جرقودوق، خواجه گوجرداق و یاتیمتاق) و نیز ارزیابی مسیر عبور پایپ لاین گاز در جریان بازدید ساحوی توسط مشاور ارزیابی محیط زیستی و اجتماعی؛
- ارزیابی فعالیت های انجام شده توسط قراردادی تحت نظارت تصدی افغان گاز. به طول 44 کیلو متر پایپ گاز از مجموع 89.1 کیلو متر از قبل ولدینگ شده اما صرف 19 کیلو متر مسیر کنده کاری شده دوباره توسط خاک پر کاری شده است. طول 25 کیلو متر صرف ولدینگ کاری شده و در روی زمین نزدیک به کانال باز رها شده است؛
- ارزیابی الزامات ملی برای تهیه و ترتیب ارزیابی محیط زیستی و اجتماعی/پلان مدیریت جبران خساره؛
- ارزیابی چارچوب محیط زیستی و اجتماعی بانک جهانی؛
- تعیین/شناسایی نهادهای ذیدخل و تحلیل آنها به شمول تهیه پلان مشارکت نهادهای ذیدخل؛
- ارزیابی تأثیرات اجتماعی و محیط زیستی که از قبل انجام شده و شامل موارد ذیل است: (1) تهیه پروفایل اجتماعی، اقتصادی و محیط زیستی ساحه (به شمول سروی ابتدایی اجتماعی و محیط زیستی)، (2) معلومات احصائیوی در مورد جوامع متأثر شده؛ لست زمین ها/دارایی های متأثر شده، (3) جزئیات مالکان زمین، و (4) صد (100) فیصد سروی احصائیوی.
- پیشنهاد اقدامات کاهشی مناسب با پذیرش مسئولیت برای تطبیق و نظارت از اقدامات کاهشی عطف به گذشته در قسمت مدیریت محیط زیستی و اجتماعی.

تفتیش محیط زیستی و اجتماعی پایپ لاین گاز شبرغان الی مزار شریف، پروژه گاز افغانستان، ۲۸ اگست ۲۰۱۹؛ نسخه ۲ اجتماع پاک، گنجاندن نظرات محیط زیستی و اجتماعی

- انجام مشوره های موثر با تمامی مردمان متأثر شده و نهادهای ذیدخل در مورد تهیه مسوده مطالعه ارزیابی محیط زیستی و اجتماعی.
- ایجاد میکانیزم رسیدگی به شکایات برای رسیدگی به شکایات مرتبط به فعالیت های پروژه.

1.5 پس منظر پایپ لاین گاز از شبرغان الی مزار شریف (SMGP)

- (6) هدف اصلی پایپ لاین گاز، تهیه گاز با کیفیت تجاری بصورت قابل اطمینان و دوامدار به مشتریان در شبرغان و مزار شریف طبق شرایط مندرج قرارداد می باشد. حکومت افغانستان ("حکومت") به وزارت های انرژی و آب و معادن و پترولیم وظیفه داده تا آن هدف را پوره کنند چون زیربنا های قدیمی موجود در اختیار تصدی افغان گاز به دلایل متعدد قادر به رفع نیازمندی های در حال رشد مصرف نبوده است.
- (7) طبق معلومات موجود، ارزیابی علمی ذخایر گاز توسط کارشناسان اتحاد جماهیر شوروی بیشتر از 30 سال قبل انجام شده است. بعد از آن زمان، مطالعات بسیار محدود و غیر سیستماتیک در مورد چندین میدان گازی انجام شده است. از سال 2004 به اینطرف، حداقل شش شرکت مشورتی برای ارزیابی قابلیت عرضه گاز مؤثر میدان های گازی در شمال افغانستان تلاش کرده اند. نتایج ارزیابی های مختلف بصورت قابل ملاحظه ای از هم متفاوت هستند و نیاز به بحث دارند.
- (8) ایجاد سیستم برای معلومات موجود و یک پلان جامع مطالعه برای تمامی میادین کشف شده و فعال گاز برای رفع کمبودی گاز در آینده لازم است. نتایج این کار در انکشاف معلومات در مورد پروژه و تقسیم بندی آن به پروژه های عاجل، کوتاه مدت، میان مدت و دراز مدت برای اطمینان از تولید دوامدار گاز برای 25 سال آینده کمک خواهد کرد که این مقدار حداقل نیاز مصرف کنندگان گاز را برآورده خواهد ساخت.
- (9) تصدی افغان گاز نیاز دارد تا تولید و انتقال گاز را از 330 میلیون متر مکعب استندرد در روز فعلی به 1,130 میلیون متر مکعب در روز افزایش دهد تا سوخت گازی برای تاسیسات مستقل تولید برق جدید شماره ۱ بیات و مزار شریف (که در حال اعمار هستند و پلان شده که در سال 2019 به بهره برداری سپرده شود) تأمین کند. تصدی افغان گاز برای پیشبرد مکلفیت های قراردادی خود نیاز دارد تا کار اعمار پایپ لاین گاز شبرغان الی مزار شریف را تسریع بخشیده و موانع بر سر راه پروسه را بردارد تا بتواند نیاز فزاینده به گاز با کیفیت را طبق قرارداد مشخصات کیفی گاز رفع کند. کارشناسان تصدی افغان گاز در کار های فیزیکی (ولدینگ، فعالیت های ساختمانی) مهارت بلند دارند. اما، آنها دانش و تجربه لازم از نظر اطمینان از کیفیت و کنترل کیفیت، صحت، ایمنی و محیط زیست، سیستم مدیریت دیزاین و تهیه اسناد انجنیری، طرزالعمل های ساختمانی، روش ها، مقدار کار تکمیلی و نیز بازرسی دستگاه ها/تجهیزات جدید (که معمولاً توسط فروشندگان انجام می شود) را ندارند. همچنان تصدی افغان گاز از نبود ماشین آلات ساختمانی، تجهیزات، مواد، تجهیزات حفاظت شخصی، مواد مصرفی و تجهیزات آزمایشی رنج می برد. نقاط ضعف فوق الذکر باید هر چه سریع تر در مسیر کار طوریکه در ضمیمه 1 ارائه شده حل شوند.

1.6 موقعیت فعلی میادین و پایپ لاین گاز

(a) تاسیسات آمینه — میدان های گازی

- (10) حوزه تولید گاز فعلی آمو دریا در داخل افغانستان قرار دارد. چهار میدان گازی یاتیمتاق، جرقودوق، شرک و خواجه گوجرداق در فاصله 15 الی 35 کیلومتری شبرغان موقعیت دارند. موقعیت های نسبتی شهر شبرغان و میادین گازی در ذیل در نقشه میادین گازی نشان داده شده اند.

نقشه ذیل چهار میدان گازی در ولایت شبرغان را نشان می دهد

(b) پایپ لاین گاز

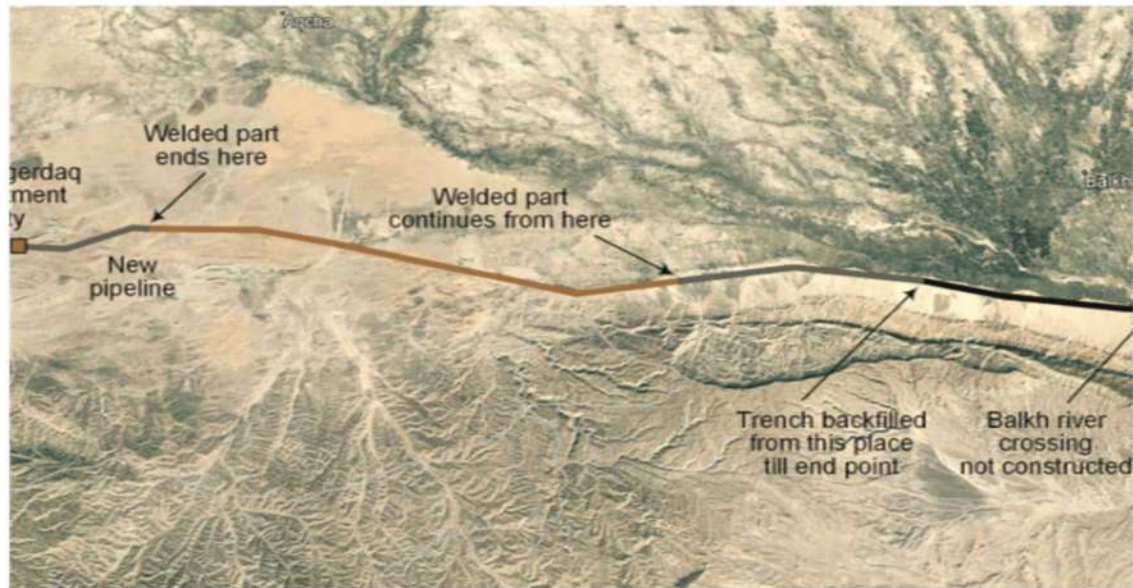
مسیر های قدیم و جدید پایپ گاز از طریق ولایات ذیل عبور می کند:

- ولایت بلخ؛ و

تفتیش محیط زیستی و اجتماعی پایپ لاین گاز شبرغان الی مزار شریف، پروژه گاز افغانستان، ۲۸ اگست ۲۰۱۹؛ نسخه ۲
اجتماع پاک، گنجاندن نظرات محیط زیستی و اجتماعی

● ولایت جوزجان

نقشه ذیل مسیر پایپ لاین گاز را نشان می دهد — بخش تکمیل شده (44 کیلومتر) و بخش باقی مانده (45.1 کیلومتر)

۲ روش اجرای ارزیابی تأثیرات محیط زیستی و اجتماعی

۱۱) شناسایی و ارزیابی خطرات و تأثیرات محیط زیستی و اجتماعی (هم مثبت و هم منفی) و نیز خطرات صحتی و ایمنی مرتبط با اعمار ۴۴ کیلومتر پایپ لاین گاز و فعالیت های عملیاتی و بازرسی آینده پایپ لاین گاز شبرغان الی مزار شریف. به منظور شناسایی و رتبه بندی خطرات و تأثیرات، از یک جدول استفاده شده است تا اهمیت هر خطر و تأثیر شناسایی شده را براساس مقیاس اهمیت پایین، متوسط، شدید و بلند نشان دهد. برای ارزیابی اهمیت خطرات شناسایی شده محیط زیستی و اجتماعی طوریکه در ماتریکس ذیل نشان داده شده، لازم است هم تأثیر احتمالی (مثلا عواقب اتفاق افتادن خطر) و احتمال وقوع (مثلا احتمال وقوع خطر) برای هر خطر تخمین شود. خطرات شناسایی شده صرف برای مراحل عملیاتی و بازرسی تخنیک می باشد چون مرحله اعمار از قبل تکمیل شده است.

جدول ۱: طبقه بندی خطرات

اهمیت	تعریف	توصیف
پایین	خطر، تأثیر پایین (کوتاه مدت یا درازمدت) به مردم و محیط زیست دارد	تأثیر قابل صرف نظر یا بسیار خفیف بر جوامع، اشخاص و/یا محیط زیست.
متوسط	تأثیر کوتاه مدت است و باعث خطر محدود به اشخاص و محیط زیست می شود	تأثیرات محدود از نظر مقدار (مثلا ساحه کوچک متأثر می شود، تعداد کم مردم متأثر می شوند) و کوتاه مدت، ممکن است بتواند به آسانی با تخنیک های شیوه های پسندیده جلوگیری، مدیریت شده یا کاهش داده شود.
اساسی	تأثیرات، باعث نگرانی اساسی می شود، ممکن است باعث مشکلات اجتماعی و محیط زیستی دراز مدت شود	تأثیرات منفی بالای مردم و/یا محیط زیست با مقدار قابل توجه، میزان و مدت زیاد (اما هنوز در اغلب موارد موقتی و قابل جبران).
بلند	تأثیر درازمدت، در مقیاس بزرگ، غیر قابل جبران، متنوع و بی سابقه است	تأثیرات منفی خیلی بلند بالای مردم و/یا محیط. تأثیرات منفی در مقدار بلند و/یا مقیاس گسترده (مثلا ساحه جغرافیایی وسیع، تعداد زیاد مردم، تأثیرات فراتر از مرز، تأثیرات دسته جمعی) و با مدت بلند (مثلا دراز مدت، دایمی و/یا غیر قابل جبران)؛ ساحات متأثر شده شامل ساحاتی با ارزش و حساسیت بلند (مثلا ایکوسیستم های ارزشمند، محل زیست حیاتی برای سایر مخلوقات)؛ تأثیرات منفی به حقوق، زمین ها، منابع و ساحات اشخاص محلی و اصلی منطقه؛ شامل جابجایی عمده (اقتصادی و/یا فزینی).

۲.۱ روش جمع آوری معلومات

- ۱۲) در تهیه این گزارش، معلومات با انجام ملاقات ها با نهاد های ذیدخل جمع آوری شده و آنها معلومات مفصل را در مورد مسیر و نیز جزئیات لازم مرتبط با پایپ لاین گاز، مبادین گازی، ساحه اعمار و فعالیت های عملیاتی ارائه کرده اند.
- ۱۳) سایر معلومات مشخص مرتبط به این پروژه توسط بازدید از ساحه بدست آمده که برای اطمینان از قابل استفاده بودن زمین در ساحات اطراف مبادین گازی و مسیر های پایپ گاز انجام شده بود. بازدید از ساحه علاوه بر مسیر پایپ گاز تعیین شده توسط تصدی افغان گاز/وزارت انرژی و آب تا حد ممکن بیشتر مساحت ساحه را تحت پوشش قرار داده که این کار از طریق حرکت در مسیر سرک های مجاور مسیر پایپ گاز (در جا هایی که ممکن بوده) انجام شده است.
- ۱۴) مرور ابتدایی نقشه های مسیر پایپ لاین گاز طراحی شده انجام شده بود تا موارد حساس احتمالی در مجاورت پروژه تعیین شود. تیم سروی در جریان بازدید از ساحه چندین بار توقف کرده و عکس های مهم را از موقعیت های نزدیک به پایپ لاین گاز پیشنهادی گرفته بودند و نیز انواع مختلف نباتات و حیوانات که میتوانند از اجرای این پروژه متأثر شوند را شناسایی کرده بودند. به دلیل فاصله خیلی زیاد از ساحه مبادین گازی و نبود قریه جات در نزدیکی ساحه، تیم مشورتی لازم ندید تا در این وقت اندازه گیری های ابتدایی/مبنایی (کیفیت هوا و میزان سر و صدا) را انجام دهد.

۲.۲ معلومات و اسناد موجوده

- ۱۵) هنگام تهیه ارزیابی تأثیرات محیط زیستی و اجتماعی، مشاور در مورد اسناد و معلومات ذیل معلومات کسب کرده است که این معلومات در تهیه گزارش ارزیابی محیط زیستی و اجتماعی کمک کرده است:

- عکس های ستالیت و نقشه های توپوگرافیک از ساحه پروژه؛
- معلومات سروی شده مرتبط به ساختار اجتماعی و ایکولوژی مبتنی بر بازدید های متعدد از ساحه؛
- معلومات جمع آوری شده از طریق مشوره با کارمندان تصدی افغان گاز/وزارت انرژی و آب و کارشناسان محلی در شبرغان؛ و
- گزارش های مربوطه و نیز مطالعات در داخل حوزه تولید گاز.

۲.۳ طبقه بندی پروژه های فرعی

- ۱۶) به دلیل طول این پایپ لاین گاز، موقعیت آن و شرایط محیط زیستی و اجتماعی محلی، توقع می رود که حساسیت این پروژه فرعی پروژه گاز افغانستان در حد پایین الی متوسط باشد.

تفتیش محیط زیستی و اجتماعی پایپ لاین گاز شبرغان الی مزار شریف، پروژه گاز افغانستان، ۲۸ اگست ۲۰۱۹؛ نسخه ۲ اجتماع پاک، گنجاندن نظرات محیط زیستی و اجتماعی

خطر اصلی در ساحه پروژه عبارت از خطر حساسیت است. کل پروژه گاز افغانستان منحیث پروژه دارای خطر بلند طبقه بندی شده است.

(17) مطابق با مقررہ ارزیابی تأثیرات محیط زیستی و اجتماعی افغانستان، پروژه به دلایل ذیل به طبقه 2 طبقه بندی شده است:

- اعمار، بهسازی، نصب و انکشاف تسهیلات تولید برق حرارتی کمتر از 200 میگاوات؛
- سیستم های انتقال نفت و گاز؛
- پروژه های استخراج نفت و گاز به شمول سیستم های انکشاف، تولید، جمع آوری، تصفیه و ذخیره.

(18) این مقررہ شامل این نکته است که انکشاف دهنده های پروژه یک تصدیقنامه رعایت مقررات محیط زیستی را از اداره ملی حفاظت محیط زیست افغانستان (منحیث نهاد تنظیمی برای مسایل محیط زیستی) بدست آورد.

3 ترتیبات اداری

3.1.1 اداره پترولیم افغانستان / ریاست عمومی پترولیم و اداره معادن افغانستان

19) اداره پترولیم افغانستان / ریاست عمومی پترولیم در سال 2013 تأسیس شده و مسئول حفاظت از منافع ملی افغانستان در رابطه به اکتشاف، یافتن، انکشاف و عرضه منابع پترولیم کشور می باشد. تحت نقشه راه جدید حکومت برای انکشاف سکتور معادن، این اداره در نهایت به یک نهاد مستقل تبدیل خواهد شد و همچنان اداره معادن افغانستان (AMA) برای اعمال نظارت بر فعالیت های معدنکاری ایجاد خواهد شد. در اصل، انتظار می رود که اداره معادن افغانستان / اداره پترولیم افغانستان / ریاست عمومی پترولیم چهار وظیفه اصلی را به پیش ببرد: نظارت بر قرارداد ها، تسهیل، ترفیع و مدیریت معلومات برای سکتور معدنکاری و پترولیم.

3.1.2 تصدی افغان گاز (AGE)

20) تصدی افغان گاز منحصی یک شرکت دولتی از جمله دارایی های وزارت مالیه محسوب می شود. این تصدی در سال 1967 برای اکتشاف و انکشاف گاز طبیعی در افغانستان تشکیل شده بود و در سال 1983 به یک تصدی دولتی تبدیل شد. بعد از سال 2011، حدوداً 6,000 نفر یا بصورت مستقیم به کار استخدام شده اند یا بصورت غیر مستقیم از سکتور گاز دولتی افغانستان مستفید می گردند. تصدی افغان گاز در حال حاضر حدود 950 کارمند دارد؛ اکثر کارمندان این تصدی را کارمندان ارشد با سن بالا تشکیل می دهد که دارای بعضی ظرفیت های مدیریتی عمومی هستند اما بصورت عمومی سطح ظرفیت های رسمی و تخصص مرتبط با سکتور در آنها پایین می باشد؛ اگر چه کارمندان تصدی دوره های طولانی خدمت را در این تصدی تجربه کرده اند. معاشات پرداخت شده به کارمندان تصدی افغان گاز نسبت به معاشات پرداختی به کارمندان تصدی در سکتور ذغال سنگ بصورت قابل توجهی پایین می باشد. معاشات و امتیازات براساس مقیاس معاشات خدمات ملکی، قوانین کار و قانون تصدی محاسبه می شود. هفت آمریت تحت مسئولیت رئیس تصدی فعالیت میکنند و چنانچه توقع می رود اکثر این آمریت ها وظایف تخنیکی و عملیاتی را انجام می دهند.

3.1.3 ابتکار شفافیت صنایع استخراجی افغانستان (A-EITI)

21) ابتکار A-EITI یک مرکز مشترک برای نهادهای ذیدخل کلیدی دخیل در صنعت استخراجی است که وزارت معادن و پترولیم ریاست آنرا بر عهده دارد و ریاست دفتر آن در وزارت مالیه موقعیت دارد. بانک جهانی از طریق مشاورین اش حمایت تخنیکی را برای ابتکار شفافیت صنایع استخراجی افغانستان فراهم می کند. هدف اصلی برای ایجاد A ابتکار شفافیت صنایع استخراجی افغانستان موارد آتی است: 1) ترویج گفتگوی سازنده هنگام اعلان قرارداد؛ 2) مالکیت مفید و شفافیت در عواید، 3) مشارکت شهروندان از طریق ارتقای آگاهی و مشوره با عامه مردم و 4) تأسیس یک کادستر غیراختیاری معدنکاری. در این طرح بر سهیم سازی و نقش شهروندان در صنعت استخراجی تأکید می شود که تا اندازه زیادی حکومتداری خوب، شفافیت و حسابداری را تأمین می کند. ماهیت متعدد نهادی ابتکار شفافیت صنایع استخراجی افغانستان نیز یک جایگاه ارزشمند را برای گفتگو در میان شرکای این بخش، جامعه مدنی و سایر طرفین ایجاد کرده است.

3.1.4 کنوانسیون های بین الهلی

22) افغانستان چندین کنوانسیون بین الهلی را امضاء کرده است که در پروژه گاز افغانستان قابل تطبیق است. کشور افغانستان همچنان عضو "کنوانسیون محافظت میراث فرهنگی و طبیعی جهان (1972)" می باشد که از تمام کشورهای عضو می خواهد در اطمینان از توازن مناسب و برابر میان حفظ، پایداری و انکشاف همکاری کنند تا میراث های جهانی از طریق فعالیت های مناسب کمک کننده به رشد اجتماعی، اقتصادی و کیفیت زندگی در جوامع محافظت شود.

23) کنوانسیون ملل متحد در مورد تنوع بیولوژیکی / حیات (1992)، که افغانستان عضو آن است، به این مسئله می پردازد که تنوع بیولوژیکی توسط فعالیت های معین بشری بصورت قابل توجهی کاهش یافته و حفاظت از تنوع بیولوژیکی و استفاده آن به روش پایدار مسئولیت دولت ها است.

24) در قسمت کنوانسیون های مرتبط به امور اجتماعی و اشتغال، افغانستان امضاء کننده "کنوانسیون رخصتی هفتگی (صنعت استخراجی)" — 1921 می باشد که از دارندگان جواز در این سکتور در کشورهای عضو می خواهد تا حداقل 24 ساعت استراحت پی هم در هر هفت روز برای کارمندان خود در نظر بگیرند. افغانستان منحصی امضاء کننده "کنوانسیون کار های زیرزمینی (برای زنان)" — 1935 از استخدام طبقه اناث در کار های معدنکاری زیرزمینی صرفنظر از سن آنها باید جلوگیری کند، اما طبقه اناث میتوانند بست های مدیریتی که نیاز به کار دستی در معادن ندارند را اشغال نمایند یا در بخش عرضه خدمات صحت و رفاهی کار کنند و بعضی اوقات میتوانند برای آموزش دهی یا سایر کار های غیر دستی به بخش های زیرزمینی معادن وارد شوند.

25) علاوه بر این، افغانستان کنوانسیون هایی مانند "کنوانسیون دستمزد های مناسب — 1949"، "کنوانسیون معاش برابر — 1951"، "کنوانسیون منع کار اجباری — 1957"، "کنوانسیون منع تبعیض (در استخدام و نوع شغل) — 1958"، "کنوانسیون حداقل سن کاری (که برای کارگران در صنعت استخراجی 14 سال است) — 1973"، "کنوانسیون سلطان شغلی — 1974"، "کنوانسیون بازتوانی مسلکی و استخدام (اشخاص معلول) — 1983"، "کنوانسیون صحت و ایمنی در معادن — 1995" و "کنوانسیون بدترین اشکال کار اطفال — 1999" همگی را تصویب کرده است.

4 معلومات ابتدایی محیط زیستی و اجتماعی

4.1 مقدمه

26) این بخش به بررسی جنبه های موجود محیط زیستی و اجتماعی پروژه با درنظر داشت منابع ایکولوژیکی و فیزیکی، فرهنگی / اجتماعی و انکشاف اقتصادی می پردازد. این توصیف براساس تحلیل نقشه ها، مرور گزارش های موجود و بازدید مشاورین از میداین گازی، سروی مقدماتی بخش اعمار شده 44 کیلومتری پایپ گاز استوار است.

4.2 نقشه برداری و انواع خاک ها

27) پروژه در ولایات جوزجان و بلخ افغانستان موقعیت دارد. تقریباً یک چهارم این ولایات یا کوهستانی یا نیمه کوهستانی هستند؛ زمین هموار سه چهارم حصه متباقی را تشکیل می دهد.

28) نوعیت زمینی که ساحه این پروژه را احاطه کرده است بخشی از دشت هایی است که توسط وزش باد تپه های خاکی در آن تشکیل شده که در مجاورت تپه های جنوبی هندوکش به سمت مرز ازبکستان و ترکمنستان در شمال ادامه می یابد. این ساحه هموار بلندی و پستی اندک دارد که ارتفاع آن از 350 الی 550 متر در حال تغییر است. باید توجه داشت که بستر دریای سرپل این ساحه را در فاصله 15 کیلومتری شبرغان و 3 کیلومتری جرقودوق به دو بخش تقسیم می کند. خاک بادآورده رس خاک اصلی ساحه پروژه را تشکیل می دهد. عموماً، خاک های بادآورده قابلیت نفوذپذیری خوب دارند و میتوانند آب فراوانی را جذب کنند. در عین حال، خاک های هموار شمالی خاک های اصلی زراعت را تشکیل می دهند که ساحه تولید مواد غذایی اصلی مزار شریف را شکل می دهد.

4.3 جیولوژی/زمین شناسی/زلزله شناسی

29) ترکیب جیولوژیکی ساحه عبارت از مواد رسوبی نیوجین و کواترنری (پلیستون) است که متشکل از لایه های بسیار ضخیم خاک های بادآورده می باشد و علاوه بر آن لایه های متناوب و روی هم انباشته شده ریگ، جغل، گل و گل سفالی می باشد. این مواد رسوبی در نتیجه فرسوده شدن کوه ها بوجود آمده اند. از طرف دیگر، مواد رسوبی مدرن نیز در امتداد بستر دریا دیده می شود. مواد رسوبی کواترنری دیده می شود که بالای لایه های سنگ های به هم جوش خورده میوزوویک، سنگ آهک، سنگ های رسوبی، سنگ ریگی و سنگ های رس با عمق چندین کیلومتر قرار دارند. سنگ های دوره میوزوویک که در بخش های جنوبی در دامنه های کوه های هندوکش به وضوح دیده می شوند، به تدریج ذخایر و منابع گاز طبیعی ساحه را تشکیل داده اند. از آنجا که این ساحه در مجاورت قسمت جنوبی هندوکش که در آن پروسه های اوروجینیک فعال هستند، قرار دارد، ساحه از نظر زلزله ساحه فعال شناخته می شود. منطقه در گذشته چندین زلزله قوی بیشتر از 5.8 درجه ریشتر را تجربه کرده است.

4.4 وضعیت اقلیمی و کیفیت هوا

30) اقلیم ساحه شبرغان معمولاً خشک است و در طول سال درجه حرارت روزانه آن زیاد تغییر می کند. زمستان (دسمبر الی فبروری) اکثر ابری و درجه حرارت معتدل است که به ترتیب اوسط درجه حرارت اصفری از 1.5- به 1.5°C و اعظمی از 7 به 10°C می رسد. در عین حال، باد های زمستانی سرد میتوانند درجه حرارت را تا 22°C- برای مدت کوتاه پایین آورند. رطوبت/بارندگی در هر ماه چهار الی شش روز وجود دارد چون باران و برف می بارد، اگر چه برف به زودی آب می شود. بهار (مارچ الی اپریل) عموماً در جریان روز به سرعت گرم می شود و بارندگی اندک در بعد از ظهر دیده می شود. در جریان ماه مارچ میزان باران در بالاترین حد خود است که اوسط بارندگی ماهوار 54.6 ملی متر است در حالیکه اوسط بارندگی سالانه 231 ملی متر است. تابستان (می الی سپتمبر) معمولاً گرم و خشک است که اوسط درجه حرارت ماهوار از 14 الی 22°C و 30 الی 39°C به ترتیب می رسد. درجه حرارت 45°C در جریان روز تجربه شده میتواند. در جریان تابستان، رطوبت نسبتی روزانه از 25 الی 30% بیشتر نیست و کمتر باران می بارد. خزان (اکتوبر الی نوامبر) با هوای صاف آغاز می شود و بالاخره ابری و بارانی می شود. در فصل خزان روز ها گرم و شب ها سرد است.

31) در عین حال سمت اصلی وزش باد از جنوب به شرق است اما در آغاز از شمال به غرب می وزد. باد های شرقی در فصول خزان و زمستان معمول است و باد با سرعت 2 الی 3 متر فی ثانیه می وزد. باد های قوی (تا 20 متر فی ثانیه) به ندرت می وزند و در اوایل تابستان یا آخر بهار رخ می دهد و معمولاً باعث طوفان های خاکی و کاهش دید به چندین متر می گردد.

32) در ساحه پروژه طبق این خصوصیات ذیل، توقع می رود تا کیفیت هوای محیطی خوب باشد: (1) ساحات گازی در مناطق نیمه صحرایی تخمیناً 15 الی 30 کیلومتر از شبرغان موقعیت دارند که فعالیت های صنعتی مهم ترین عامل آلودگی هوا می باشد؛ (2) از نظر توپوگرافی این ساحات نسبتاً باز هستند و در مقابل تغییرات اتموسفری غیرقابل نفوذ نیستند. به دلیل باد های معمول و خصوصیات حرکت خاک، تراکم بعضی مواد در ساحه نسبتاً بلند است.

33) در شهر شبرغان، کیفیت هوا به احتمال زیاد توسط عبور و مرور وسایط نقلیه زیاد و نیز احتراق/سوختن بقایای تصفیه نفت میتواند منفی متأثر شود. در سراسر افغانستان، تراکم وسایط رو به افزایش است و اکثر وسایط نقلیه از نیل های دیزل بی کیفیت استفاده میکنند. طبق آزمایش انجام شده توسط UNEP شواهد وجود هایدروکربن های پولی اروماتیک و گرد و مزار شریف و سایر شهر ها پیدا شده است.

4.5 منابع آبی

34) میادین گازی در داخل بستر شمالی آبریز دریای سرپل موقعیت دارد. بستر دریای شمالی یکی از پنج بستر یافت شده در افغانستان است که جریان سالانه آب کوچکترین دریا در سال 1,883 مترمکعب — 2% میزان مجموعی جریان آب کشور می باشد. ساحه آبریز دریای سرپل دارای مساحت 16,743 کیلومترمربع است که 2.6% مساحت کلی افغانستان را تشکیل می دهد. دو دریای اصلی از این آبریز منبع می گیرند: دریای آب سیاه و نیز دریای سرپل که به فاصله 10 کیلومتر در جنوب سرپل با هم وصل می شوند. در مسیر جریان این دریا به دو کانال — دریای سیاه (شرق) و دریای سفید (غرب) تقسیم می شود. قبلاً از وصل شدن به آمو دریا، این کانال ها در ریگ های صحرا یا کانال های آبیاری در شمال شهر شبرغان به مصرف رسیده یا خشک می شوند.

35) میزان اعظمی خروج آب از دریای سرپل در اپریل و می صورت می گیرد که تأثیر آن سرریزی آب های برف از دریای سرپل می باشد. در عین حال کمترین میزان خروج آب در ماه اگست به مشاهده می رسد. میزان سالانه اوسط جریان آب تقریباً 6 مترمکعب در ثانیه می باشد.

تفتیش محیط زیستی و اجتماعی پایپ لاین گاز شبرغان الی مزار شریف، پروژه گاز افغانستان، ۲۸ اگست ۲۰۱۹؛ نسخه ۲ اجتماع پاک، گنجاندن نظرات محیط زیستی و اجتماعی

36) آب زیرزمینی که توسط بارندگی تقویت می شود و نیز جریان مستقیم آن به ساحات پروژه احتمالا برای پروژه ها کافی نیست. منابع آب زیرزمینی (در جاییکه میسر است) احتمالا فواره های آبی کواترنری اند که توسط دریا ها و نیز جریان های آب سرازیر شده از قله های بلند کوه ها و ریختن به محل های مخروطی شکل تقویت می شود. علاوه براین، احتمال نفوذ آب به فواره های آبی از طریق دریای سرپل و نیز از کانال های آبیاری دره سرپل نیز وجود دارد. به این دلیل، منابع آبی زیرزمینی احتمالا در ساحات نزدیک به دریای سرپل محصور شده اند.

4.6 منابع ایکولوژیک

37) ساختار گیاهی/نباتی طبیعی ساحه اطراف پروژه به شکل نیمه صحرایی است. پوشش گیاهی وسیع زمین از علف هایی تشکیل شده که در مقابل کم آبی مقاوم هستند مانند بورپای گوسفندی، نی، زنبق زرد و علف های آبی. در اواسط تابستان، زمین به شکل صحرا را به خود می گیرد چون علف ها از بین می روند. در دره سرپل، در زمین های قابل زرع که تخمینا 25 کیلومتر در بخش جنوبی ساحه پروژه قرار دارد، جو، گندم و جواری کشت می شود.

38) ساحه منحیت محل سکونت چندین نوع مانند عقاب ها، موش خرما، زمینی، پشک های صحرایی، موش های دوپا و کفتار های خط خطی می باشد.

4.7 انکشاف اقتصادی

39) انکشاف اقتصادی ساحه این پروژه در چندین دهه گذشته به دلیل کشمکش های ملکی و جنگ ها صدمات متعددی دیده است. در این مدت، منابع اقتصادی مهم بصورت فعالانه تخریب شدند و در نهایت به دلیل نبود حفظ و مراقبت از بین رفتند.

40) همچنان تلفات انسانی وسیع در قالب تلفات نظامی و بیجاشدگان داخلی/بیرونی کارگران رخ داده است. در نتیجه، ساحه شبرغان پر از کارخانه ها و ورکشاپ های صدمه دیده و نیز زیربنای ناکافی و نیروی کاری بی مهارت برای سر پا کردن کارخانه ها می باشد.

41) اما، رونق اقتصادی منطقه بصورت تدریجی در حال رشد است که بخشی از آن به دلیل رشد صنعت ساخت و ساز، استقبال صنایع خدماتی از پروژه های احیاء مجدد جهانی و نیز بازپروزی سکونت زراعت می باشد. سکونت های دروکارین نیز در دهه گذشته در ولایت جوزجان رونق یافته که خبر از رشد اقتصادی اجتماعی منطقه می دهد.

42) شبرغان همچنان یک مرکز منطقوی مهم برای مناطق همجوار می باشد که منحیت یک بازار منطقوی برای اجناسی مانند محصولات زراعتی، منحیت یک مرکز خدماتی برای تسهیلات آموزشی و صحت و نیز طبق میزان عبور و مرور در مسیر سرک حلقوی (به ترکمنستان، ایران، پاکستان و قزاقستان و برعکس) به ولایت سرپل منحیت یک مرکز حمل و نقل عمل می کند. علاوه براین، شبرغان یک میدان هوایی قابل استفاده دارد که به فاصله 10 کیلومتری در شرق شهر قرار دارد.

43) منبع تأمین آب اکثریت نفوس نسبتا فراوان شهر شبرغان را منابع آبی خانگی از چاه های سرپوشیده و چاه های بهبه دستی در کنار سرک ها تشکیل میدهد که اشخاص زیادی در مناطق فقیرنشین از این چاه ها مشترکا استفاده میکنند.

44) اما شهر شبرغان فاقد یک سیستم فاضلاب در سرتاسر شهر می باشد؛ اگر چه مهمان خانه ها و خانه های مسکونی بزرگ تانک های سپتیک دارند. اکثریت باشندگان شهر از سیستم فاضلاب ابتدایی استفاده می کنند که فاضلاب از طریق جوی های کنار سرک تخلیه می شود. سپس این مواد توسط کراچی ها کشیده شده و منحیت کود کیمیاوی از آن استفاده می شود. در عین حال چندین نهاد دولتی سطل های سرپوش دار دارند.

45) ساحه شهر شبرغان بصورت فریبده ای کوچک بوده و از زمین های باغستان در داخل بستر دریا بصورت زیادی استفاده می شود (اساسا گندم و سایر حبوبات) و نیز مالداری وسیع در دشت ها جریان دارد. پرورش بُز و شتر بصورت محدود در علفچر های اطراف قبل از رسیدن به صحرا انجام می شود که صحرا ها سپس مناطق میان شبرغان و شهرک های اطراف را در بر می گیرد. علاوه بر گاز طبیعی، شبرغان دارای ذخایر نمک و ذغال سنگ نیز می باشد.

46) کیفیت شبکه ارتباطی در شبرغان خوب است. هر دو شبکه تلفون افغانستان تمام شهر را زیر پوشش دارند در حالیکه ایستگاه محلی تلویزیون به زبان های پشتو، اوزبیک، دری و ترکمن از طریق آنتن های موجود در قله کوه پاتیمتاق نشرات دارد.

4.8 معلومات اجتماعی-اقتصادی بخش تکمیل شده کار پایپ لاین

47) طبق سروی اجتماعی مقدماتی و گزارش اداره اراضی، بخش اعمار شده 44 کیلومتر پایپ لاین صرف ۸ خانواده واقع در قریه میرقاسم را متاثر ساخته و متباقی بخش تکمیل شده از زمین های بی حاصل میگذرد که هیچگونه سکونت در آنجا نیست. جدول ذیل معلومات مالکیت زمین را با جزئیات در مورد تعداد نفوس و قومیت این قریه نشان می دهد. معلومات مقدماتی نشان می دهند که در 800 خانواده در قریه میرقاسم زندگی میکنند. طبق معلومات تصدی افغان گاز، اکثریت باشندگان این قریه را عرب ها تشکیل می دهند و اقلیت های تاجک و پشتون نیز در آن سکونت دارند.

- معلومات در مورد شغل و امرار معاش: سکونت های اصلی اقتصادی قریه عبارت از حاصلات زراعتی و مالداری در مقیاس کوچک است و پس از آن معاش حاصله از کار در سایر بخش های کشور مصارف مالی آنها را تأمین می کند. در این ساحه، کارخانه های سنگ گچ و سلفر و بسته بندی مواد غذایی نیز فعالیت دارند که فرصت های شغلی را به باشندگان منطقه ارائه

تفتیش محیط زیستی و اجتماعی پایپ لاین گاز شبرغان الی مزار شریف، پروژه گاز افغانستان، ۲۸ اگست ۲۰۱۹؛ نسخه ۲ اجتماع پاک، گنجاندن نظرات محیط زیستی و اجتماعی

میکند. بصورت محلی، یک کارخانه تولید گچ کوچک در فاصله 80 متر از پایپ لاین گاز فعالیت دارد؛ بعضی از باشندگان این قریه در این کارخانه کار میکنند. لازم است توجه داشته باشیم که فعالیت های پروژه بالای کار این کارخانه تأثیری نداشته است.

- زراعت: قریه میرقاسم زمین های آبی و لیمی دارد که اندازه اوسط زمین آبی در ملکیت یک خانواده، حدود 2 جریب (2,000 مترمربع) است. اوسط اندازه زمین لیمی در ملکیت یک خانواده، پنج جریب (10,000 مترمربع) است.
- مالداري: گوسفند مواشی اصلی است و سپس گاو های شیری، شتر قرار دارند؛ بعضی از خانواده ها اسب و مرکب/خرا را برای مقاصد حمل و نقل نگهداری میکنند. گاو/گوساله ها مهم ترین بخش مواشی را تشکیل می دهند؛ پرورش مواشی اساساً به میزان علفچر نیاز دارد به شمول علفچری که توسط اعمار پایپ لاین از بین رفته است. لازم است توجه کنید که پایپ لاین گاز تکمیل شده در زیرزمین جاسازی خواهد شد و عمق جوی آن 10 متر با عرض 0.8 متر است. اما، در حال حاضر برای جوامع محلی دسترسی کافی به زمین های علفچر وجود دارد.
- قریه میرقاسم با مرکز ولایت از طریق سرک قیر وصل است. منبع اصلی انرژی برای پخت و پز و تسخین سرگین حیوانات و سپس چوب می باشد.

4.9 سروی مقدماتی اجتماعی-اقتصادی

48 اداره انکشاف بین المللی ایالات متحده امریکا (USAID) سروی اجتماعی-اقتصادی قریه جات در مسیر پایپ لاین گاز را در سال 2016 از طریق یک شرکت مشورتی انجام داد. در مسیر پایپ لاین تکمیل شده و بخش باقیمانده، پنج قریه (به شمول قریه میرقاسم) وجود دارد. جدول ذیل معلومات در مورد اندازه نفوس و قومیت قریه ها را در بر دارد. سروی اصلی خانوار توسط اداره انکشاف بین المللی ایالات متحده امریکا مجموعاً 140 خانواده را از میان 170 خانواده تحت پوشش قرار داد که 8 فیصد مجموع نفوس در پنج قریه نامبرده به شمول میرقاسم را تشکیل می دهد. این قریه یگانه قریه ای است که در داخل بخش تکمیل شده 44 کیلومتری قرار دارد.

جدول 3: معلومات در مورد نفوس و قومیت در مسیر تکمیل شده و بخش های باقیمانده پایپ لاین گاز

شماره	اسم قریه	تعداد خانواده	گروپ قومی	زمین با دارنده قبالة آن	ملاحظات
1	میرقاسم	800 خانواده	عرب، تاجک و اقلیت پشتون	اجاره زمین به انواع مختلف وجود دارد. اما طبق گفته تیم تصفیه زمین (تیم معلومات تصفیه) هیچ کدام از 8 خانواده متأثر شده مالک قانونی زمین نیستند.	
2	سراسیه	600 خانواده	عرب	نخیر (ساحه مذکور ملکیت عامه است)	
3	زاولی (پالیز حویلی)	80 خانواده	هزاره	نخیر (ساحه مذکور ملکیت عامه است)	
4	اسبای شرف	150 خانواده	تاجک	نخیر (ساحه مذکور ملکیت عامه است)	
5	بارگاه	80 خانواده	معلوم نیست	نخیر (ساحه مذکور ملکیت عامه است)	
	مجموع	1710			

49 طبق سروی اداره انکشاف بین المللی ایالات متحده امریکا، حدود 21% جواب دهندگان سروی از طبقه انات بوده اند و متباقی از طبقه ذکور. صرف یک خانواده توسط یک زن اداره میگردد. در میان کسانی که به این سروی جواب دادند، صرف 35% میتوانستند یک پیام ساده را بخوانند و بنویسند. از میان تمامی جواب دهندگان، صرف 17% حداقل صنف 12 را فارغ شده اند. معمول ترین شغل رئیس خانواده کارمندی دولت یا کار رسمی بود (23%). کارمندان خصوصی (22%) و دهاقین (21%) جواب دهندگان را تشکیل میداد. طبق نظر 14% جواب دهندگان، آنها هیچ وظیفه نداشته اند. به همین صورت، 17% کارگر، تاجران کوچک، اشخاص متقاعد و مسلکی بوده اند.

50 بیشتر از 80% مردم روزانه کمتر از 1 دالر درآمد دارند. طبق سروی، 96% جواب دهندگان در خانه های ساخته شده از خشت زندگی میکرده اند و 92% مردم مالک خانه خود بوده اند.

51 با وجود خانه های بزرگ، حدود 58.6% خانوار ها به یک منبع عاید (یک کارگر) وابسته هستند. در عین حال، 22% و 18% دو، سه، چهار یا پنج منبع عاید (پنج کارگر) داشته اند. طبق جواب 10% جواب دهندگان، خانه های آنها یک نوع تجارت مانند ساختن صنایع دستی داشته اند. در عین حال عاید اوسط سالانه یک خانوار در حدود 1,465 دالر بوده که در هر روز صرف 4 دالر امریکایی عاید داشته اند. در عین حال، 52% خانه های سروی شده قرضه پرداخت نشده داشته اند که قسمت اعظم آن (71%) بخاطر خریداری مواد غذایی قرض گرفته اند.

52 برعلاوه این، تصدی افغان گاز جلسات مشورتی را با جوامع از قریه میرقاسم (به شمول شوراهای انکشاف ولسوالی و اشخاص متأثرشده از پروژه در جریان سروی اجتماعی-اقتصادی در سال 2018 انجام داده است. در عین حال در جریان مشورت دهی عامه با شوراهای ولسوالی در قریه میرقاسم، اعضای شورا در قسمت تهیه فرصت های اشتغال برای مردومات

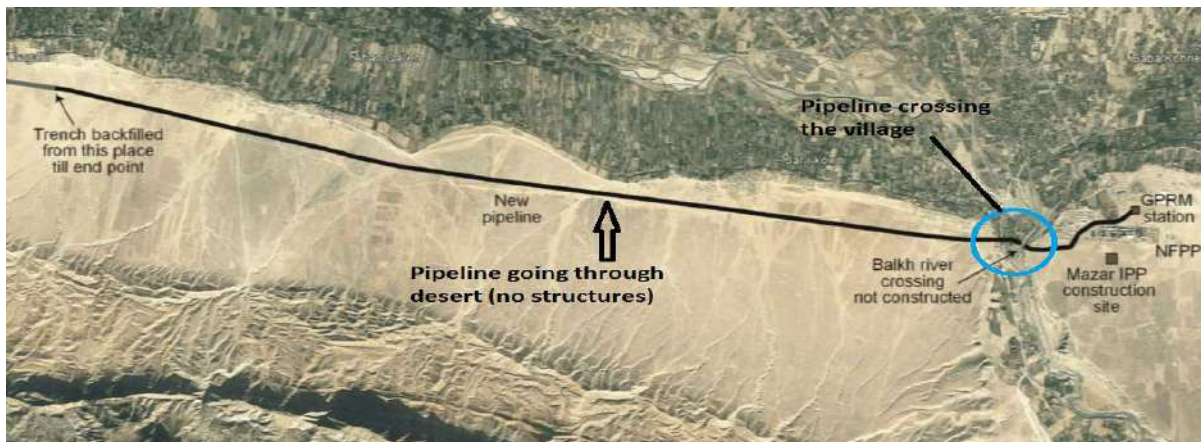
تفتیش محیط زیستی و اجتماعی پایپ لاین گاز شیرغان الی مزار شریف، پروژه گاز افغانستان، ۲۸ اگست ۲۰۱۹؛ نسخه ۲ اجتماع پاک، گنجاندن نظرات محیط زیستی و اجتماعی

محلی پیشنهاداتی داشته اند. جزئیات این مشوره ها در ضمیمه 2 ارائه شده اند.

4.10 ملکیت زمین و استفاده از آن

53) پایپ لاین گاز اکثراً از داخل علفچر هایی عبور می کند که توسط مردم محلی برای مقاصد مالداري و تهیه علف استفاده می شود. نقشه ذیل میزان زمین استفاده شده در پروژه پایپ لاین گاز را نشان می دهد. طبق سروی اجتماعی مقدماتی و گزارش تصفیه زمین اداره اراضی، بخش اعمار شده پایپ لاین به طول 44 کیلومتر صرف هشت خانواده را در قریه میرقاسم متضرر می سازد و متباقی بخش تکمیل شده از میان زمین های بی حاصل و خالی از سکنه عبور می کند.

نقشه ذیل مسیر پایپ لاین گاز – که قریه میرقاسم را متضرر می سازد (دایره آبی) نشان میدهد.

54) در داخل میادین گازی، نزدیکی آن و نیز در مسیر عبور پایپ لاین، ساحات محافظت شده محیط زیستی/فرهنگی یافت نشده و در آینده نیز پلان نشده است. طبق گفته های نماینده تصدی افغان گاز، زمین متأثر شده ملکیت عامه بوده که توسط این مردم در حدود 27 سال استفاده گردیده است. اسناد (قباله زمین) وجود ندارد. اما اهالی قریه گفته اند که آنها در این ساحه در 40 سال گذشته زندگی کرده اند.

55) زمین علفچر – در مسیر تمامی طول پایپ لاین علفچر هایی قرار دارند که به آسانی در دسترس اهالی قریه جات هستند. گر چه مساحت علفچر های تخریب شده زیاد نیست، اما مهم است چونکه به آسانی قابل دسترس مردم است. در مسیر پایپ لاین بصورت اوسط 7 متر زمین علفچری تخریب شده است. و اکثر این تخریبات موقتی است.

56) در جریان مشوره با شورا های ولسوالی، نمایندگان مردم نگرانی خود را در مورد دسترسی خود به علفچر های اطراف ابراز کرده اند. آنها اضافه کرده اند که فعالیت های پروژه پایپ لاین بصورت موقت مانع دسترسی آنها به علفچر ها شده است. اما، در مشوره با مردمان محل، دریافتیم که نقاط عبوری کافی برای مردمان محلی جهت رسیدن به علفچر ها در نظر گرفته شده و گله/رمة های آنها میتوانند به راحتی به علفچر ها بروند. لازم است توجه کنیم که پایپ لاین گاز بعد از تکمیل شدن زیر زمین دفن خواهد شد و عمق جویچه آن 1.8 متر (0.8 متر عریض) خواهد بود. بعد از تکمیل شدن فعالیت ها، دسترسی کامل به علفچر ها مهیا خواهد شد.

57) وضعیت کلی مالکیت زمین در ساحه اطرا پایپ لاین قرار ذیل است:

- اسناد رسمی محکمه؛
- اسناد مالیه؛
- اسناد حق آبه؛
- اسناد مالکیت رسمی زمین؛
- سند مالکیت زمین (قباله شرعی)؛
- سند غیر رسمی (سند عرفی)؛ و
- اضافه جریبی – زمین اضافی.

58) مهم است توجه کنیم که اسناد هیچ کدام از 8 خانواده متأثر شده از پروژه شامل این طبقه بندی ها نیستند. طبق معلومات تصدی افغان گاز، خانواده های متأثر شده زمین دولتی را برای 27 سال قبضه کرده بودند که در مقابل آن آنها هیچ گونه مدرکی ندارند.

4.11 ادغام جندری

59) مشوره با شورا های ولسوالی زنان در جریان جمع آوری معلومات مقدماتی به شمول مشوره جداگانه با زنان با خانواده های متأثر شده (مردان و زنان) انجام شده است. هدف از مشوره، جمع آوری نظر زنان در مورد این پروژه پایپ لاین گاز بود. همچنان، هدف آن فهمیدن نگرانی های زنان در مورد این پروژه به شمول نظر آنها در مورد خطرات خشونت مبتنی بر جنسیت و ارزیابی محیط زیستی و اجتماعی و مشکلات کارگران بود. خطر خشونت مبتنی بر جنسیت کلی برای پروژه گاز افغانستان خطر متوسط است. اما، خطر و سایر خطرات مرتبط با کارگران این پروژه پایپ لاین گاز احتمالاً اندک خواهد بود چون قراردادی ها اکثر کارگران را از قریه جات اطراف استخدام خواهند کرد – صرف تعداد محدود کارگر های ماهر/تخنیک از بیرون از ساحه پروژه استخدام خواهند شد. پلان عملیاتی مدیریت امور محیط زیستی و اجتماعی (OESMP) شامل اقدامات برای جلوگیری از خطر خشونت مبتنی بر جنسیت است که تطبیق خواهد شد. علاوه براین، پلان عملیاتی مدیریت امور محیط زیستی و اجتماعی حاوی سند طرز سلوک است که توسط هر کارگر قبل از شامل کار شدن امضاء خواهد شد.

60) کارمندان طبقه انات تصدی افغان گاز مشوره های بیشتر را با نفوس طبقه انات در جریان تطبیق پروژه انجام خواهند داد.

61) در جریان است تا یک کارشناس جندر را شامل کار بسازد که برای تصدی افغان گاز و قراردادی (به شمول کمیته رسیدگی به شکایات پایپ لاین گاز) حمایت های مرتبط با جندر فراهم خواهد کرد.

62) یک کمیته رسیدگی به شکایات در پروژه فرعی نیز تشکیل شده که متشکل از اعضای انات شورا های ولسوالی می باشد. اعضای انات بصورت منظم با زنان عامه ملاقات خواهند کرد تا نظر و نگرانی آنها را در مورد فعالیت های مرتبط به پروژه جمع آوری کنند. ارزیابی اجتماعی و محیط زیستی یک سیستم مکانیزم رسیدگی به شکایات را هم برای طبقه انات و هم ذکور تهیه می کند.

5 خطرات و تأثیرات محیط زیستی و اجتماعی

5.1 خطرات و تأثیرات محیط زیستی، اجتماعی، عملیاتی، صحتی و ایمنی

63) در 19 جنوری 2019، تیم مشوره گیری از میادین گازی در هر پروژه و نیز بخش های اعمار شده پایپ لاین گاز که به فاصله حدود 7 کیلومتر از ایستگاه کمپرسور خواجه گوجرداق و نیز بخش های دیگر در داخل ساحه شبرغان بازدید کردند تا بازرسی های محیط زیستی، اجتماعی، صحتی و ایمنی و جنبه های تخنیک مرتبط با نصب دستگاه های حرارتی گاز سوز و نیز خدمات انتقال را با اعمار و بازسازی زیربنای لازم نهایی کند. پایپ لاین گاز و تسهیلات مربوطه در یک فاصله دور از تمامی سهولت های محلی موقعیت دارند اگر چه پایپ لاین گاز در مجاورت یک قریه به فاصله 22 کیلومتر از IPP مزار امتداد می یابد. خطرات اصلی محیطی، اجتماعی، صحتی و ایمنی شغلی (OHS) و تأثیرات فعالیت های پایپ لاین گاز در ذیل خلاصه شده اند.

5.2 تأثیرات اولیه اعمار پایپ لاین گاز

64) تأثیرات اولیه که در جریان اعمار 44 کیلومتر پایپ لاین گاز شناخته شده قرار ذیل اند:

- انتشار گرد و خاک به دلیل کار های ساختمانی در ساحه (آماده سازی ساحه، حفاری، عبور و مرور و غیره)؛ شکایاتی دریافت نشده؛
- محیط آبی میتواند احتمالاً به دلیل انداختن نادرست زباله های ساختمانی در آبرها ها (دریای بلخ) متأثر شود و انداختن نادرست فاضلاب و جریان آب از آزمایش های هایدرواستاتیک و یا هم احتمال لیک شدن مخازن نفتی؛ حادثه اث رخ نداده؛
- در تمام ساحه پروژه تنوع حیات زمینی و آبی بسیار نادر است و تأثیرات بر تنوع حیات حداقل ارزیابی شده است؛
- افزایش میزان سروصدا به اثر استعمال تجهیزات ساختمانی، عبور و مرور، حفاری و سایر کار های ساختمانی؛ شکایاتی ثبت نشده؛
- تأثیر احتمالی بر زیربنای موجود فعلی مانند شبکه ها و پایپ های آب/فاضلاب؛ تأثیر مخربی شناسایی نشده؛
- مدیریت انواع مختلف فاضلاب به شمول فاضلاب خطرناک (مثلاً تیل های اضافی)، خانگی و نیز مواد اضافی ساختمانی به شمول کانکریت، خاک، قطعات ولدنگ، که از نقطه ذخیره الی نقطه دفع/دور اندازی ادامه می یابد؛ روش های مدیریت فاضلاب میتوانند بهبود یابند؛
- امور صحتی و ایمنی مرتبط با کار؛ حادثه جدی رخ نداده؛
- حوادث طبیعی که ممکن است تقسیم اوقات فعالیت های را با تأخیر مواجه سازد؛ مثلاً زلزله؛
- تأثیرات عبور و مرور و خطر حوادث به دلیل افزایش در تعداد لاری های حامل مواد و تجهیزات ساختمانی به ساحه ساختمانی؛
- استیلاک زمین: 8 خانواده متأثر شده از پروژه بخش کوچکی از زمین خود را از دست داده اند؛
- مسدود شدن دسترسی مردم محلی به علفچر های شان: این مشکل رخ داده اما حل شده؛
- میراث فرهنگی: بالای میراث فرهنگی تأثیر مخربی شناسایی نشده است. درتهامی قرارداد های آینده "طرزالعمل کشف احتمالی تأثیر مخرب بر میراث فرهنگی" شامل ساخته خواهد شد؛
- پروژه ها در ساحات مورد منازعه: ساحات مورد منازعه در داخل پروژه قرار ندارد؛

تفتیش محیط زیستی و اجتماعی پایپ لاین گاز شبرغان الی مزار شریف، پروژه گاز افغانستان، ۲۸ اگست ۲۰۱۹؛ نسخه ۲
اجتماع پاک، گنجاندن نظرات محیط زیستی و اجتماعی

- خطرات خشونت مبتنی بر جنسیت و تأثیرات محیطی و اجتماعی: حادثه ای رخ نداده؛
- خطر افزایش/هجوم کارگران: تا هنوز چنین خطری رخ نداده؛
- خطرات مرتبط با کمپ کارگری: خطری وجود نداشته؛
- خطرات صحت عمومی و شیوع اچ آی وی/ایدز: خطری مشاهده نشده.

5.3 تأثیرات اولیه عملیاتی پایپ لاین گاز

65 پایپ لاین گاز جدید هنوز فعال نشده چون صرف 44 کیلومتر آن تا امروز اعمار شده است. تأثیرات اولیه که در جریان عملیات توقع میرود و بعد از عملیاتی شدن پایپ لاین بصورت کامل مشخص می شود قرار ذیل اند:

- خرابی/لیکی پایپ لاین های گاز بصورت غیرعمدی، در اثر فعالیت های حفظ و مراقبت یا عبور بدون اجازه میتواند باعث آزاد شدن حجم زیادی از گاز طبیعی شود و این حادثه میتواند برای جوامع اطراف خطرناک باشد؛ این موضوع یک نگرانی ایمنی را به بار آورده و به محیط در سطح وسیع میتواند خطرناک باشد؛
- احتمال لیکی گاز یا آتش سوزی/انفجار که میتواند افراد ساکن در ساحه را متأثر بسازد؛ این موضوع یک نگرانی ایمنی می باشد؛
- تأثیرات مرتبط به سهل شدن حق العبور: حامیان و مسئولین پروژه خطر غصب را باید نظارت کنند؛ از افزایش/توسعه ساحه مسکونی در نزدیکی حق العبور پایپ لاین گاز باید جلوگیری شود. زمین متعلق به حق العبور نباید برای مقاصد ساختمانی یا منحصی ساحه شهری استفاده شود. اما این موضوع برای مالکین زمین منحصی تأثیر منفی تلقی خواهد شد؛
- همچنان احتمال ایجاد صدمات مواد بیکاره از اثر فعالیت های حفظ و مراقبت یا نظارت نیز وجود دارد؛
- حوادث طبیعی میتواند باعث خرابی پایپ لاین گاز شده و تأثیرات عمده ای بر جوامع محلی داشته باشد؛
- حادثه ای که از اثر استخراج گاز طبیعی رخ می دهد میتواند تأثیر عمده ای بر مردم محلی داشته باشد و صحتمندی جوامع اطراف و نیز محیط را به مخاطره اندازد؛ و
- فعالیت های عملیاتی نیز احتمال تأثیرات موقتی بر زمین/دارایی ها را دارند - پلان عملیاتی مدیریت امور محیط زیستی و اجتماعی شامل اقداماتی برای جبران خسارت خانواده های متأثر شده خواهد بود.

66 علاوه بر خطرات شناسایی شده در فوق، سایر اجزای پروژه قرار ذیل اند:

- کوت های سرگین حیوانات و ساحات کناره آب باید به درستی مدیریت شوند؛
- در ساحات ساختمانی مرتبط با انجنیری ساختمانی مانند تقاطع ها، وال ها و غیره، نیازمندی های صحتی و ایمنی باید به صورت کافی مدنظر گرفته شوند.

5.4 تأثیرات ابتدایی ارزیابی تخنیکی پایپ لاین گاز

67 تأثیرات اولیه ارزیابی تخنیکی مشابه به تأثیرات مرحله اعمار خواهد بود. تأثیرات ممکن است کمتر باشند چون معیار های دقیق تر تطبیق خواهند شد. احتمالاً پایپ لاین موجود گاز بعد از اینکه پایپ لاین پاک کاری شود، گاز باقی مانده تخلیه شود و خطری را متوجه جوامع همسایه نسازد، در زمین قرار داده خواهد شد.

5.5 خطرات و تأثیرات شناسایی شده اجتماعی در مرحله اعمار

68 خطرات اجتماعی اصلی شناسایی شده در جریان مرحله قبلی اعمار پایپ لاین شامل موارد ذیل بوده اند: (الف) تأثیرات زمین/دارای و تأثیرات بر محل سکونت: 8 خانواده متضرر شده در بخش تکمیل شده پایپ لاین (44 کیلومتر) شناسایی شده اند؛ (ب) توقف موقت دسترسی به زمین علفچر برای مویشی مردمان محلی؛ (ج) خطرات افزایش کارگران بصورت محدود، چون تصدی افغان گاز تعداد کارگران مسلکی را از بیرون ساحه پروژه استخدام کرده بود؛ (د) خطرات خشونت مبتنی بر جنسیت (به شمول آزار و اذیت جنسی در محل کار و سوء استفاده و استثمار جنسی (SEA)). پایپ لاین همچنان میتواند خطرات ایمنی را در جریان مرحله عملیاتی باعث شود. فعالیت های پروژه در بخش تکمیل شده تأسیسات آبیاری یا سایر بنا های خصوصی یا دولتی را متضرر نکرده است.

پایپ لاین گاز از عرض هیچ سرک عمده عبور نمی کند. تا تاریخ تهیه این گزارش، تیم مشوره دهی روش اعمار عبور از سرک را مشاهده نکرده است. روش عبور از سرک که برای عبور از سرک های فرعی استعمال شده بود روش کندن کاری باز بود که از پوش پایپ در داخل جوی حفاری شده استفاده می کند.

69 تفصیل مفصل مسیر عبور پایپ لاین گاز در گزارش های سفر ضمیمه شده تهیه شده است. در بخش بعدی، تفصیل از سابقه محیطی و اجتماعی ساحات پروژه نیز تهیه شده است.

5.6 تأثیرات موقتی و دایمی استملاک زمین

70 در این بخش، توصیف مختصر تأثیرات استملاک زمین هم تأثیرات موقتی و هم دایمی در جریان اعمار 44 کیلومتر پایپ لاین گاز ارائه شده است. تصویر مشرر تر این تأثیرات در ذیل می آیند.

تأثیرات دایمی

- مجموع 4768 مترمربع زمین متأثر شده و به دلیل فعالیت های اعمار پایپ لاین و حق عبور پایپ لاین بصورت دایمی قابل استفاده نیست. پایپ لاین بصورت موازی با سرک در زمین خوابانده شده و 3 متر فاصله میان پایپ لاین و سرک وجود دارد که این زمین بصورت دایم از استفاده خارج است. تأثیرات دایمی هستند و شامل از دست رفتن حاصلات امسال زمین نیز شده اند.
- مجموعاً 1894 مترمربع زمین رهایشی متأثر شده اند.
- مجموعاً 6 خانه رهایشی بصورت قسمی متأثر شده اند که مساحت آنها 111 مترمربع است.
- دو دیوار احاطه با طول مجموعی 125 متر و ارتفاع 3 متر متأثر شده اند.
- جمعاً 9 عدد/اصل درخت (3 درخت میوه دار و 6 درخت بی میوه) متأثر شده اند.

تأثیرات موقتی: هیچ

71 برای بخش تکمیل شده 44 کیلومتر پایپ لاین یک پلان جداگانه مدیریت جبران خساره وجود دارد که شامل معلومات مفصل در مورد تمامی خانواده های متضرر شده بامعلومات در مورد زمین و خانه های متأثر شده می باشد. ضمیمه 4 نیز معلومات مختصر در مورد تأثیرات بر زمین/دارایی در ساحه 44 کیلومتر تکمیل شده ارائه می کند.

تصاویر ذیل مسیر عبور پایپ لاین از ملکیت

خصوصی را نشان میدهد

72) پروژه، ساحه اطراف را از نظر از بین بردن علف های سطح زمین متأثر ساخته است. بصورت اوسط، علف های 7 متر سطح زمین توسط کار بولدوزر ها در جریان پر کاری دوباره جویچه ها از بین رفته است. طبق گفته مقامات محلی علاوه بر تأثیرات محیطی، تأثیرات اقتصادی بر ساکنان محل نیز وجود خواهد داشت. اگر چه تأثیرات شاید مهم نباشند اما یک بخش از علفچر را از بین برده است. از مشاهدات بر می آید که علفچر ها در چندین نقطه بصورت دایمی از بین رفته اند. قطع شدن علف ها بصورت عمیق امکان رویدن دوباره علف را کاهش داده چون مواد سطحی جدید مخلوطی از جغل، ریگ و فیصدی کم خاک می باشد.

73) طبق گفته های مردم محل، جویچه برای خواباندن پایپ لاین تأثیرات موقتی بر زندگی جوامع اطراف داشته چون مسیر عبور مواشی آنها را برای رسیدن به علفچر مسدود کرده بود. اما این تأثیر با پر کاری دوباره جویچه حل شده است. برای اطمینان از عبور آسان انسان ها و حیوانات در جریان مرحله اعمار، توافقی میان شورای انکشافی ولسوالی (CDC) و سایر نمایندگان محل صورت گرفته بود تا نقاط دسترسی کافی در مسیر بخش تکمیل شده فراهم شود.

74) متوجه شدیم که در موقعیتی با مشخصات (latitude N 36 38 11.364 (36.636490) longitude E 66 55 27.846001 (66.924402) در نزدیکی پایپ لاین گاز، یک پایپ آب در عرض کانال آب محلی منحیث پل استفاده شده بود. حدس میزنیم که این پل توسط کارگران محلی مشغول آب دادن گج استفاده شده است.

5.7 مردمان آسیب پذیر و محروم در بخش تکمیل شده پایپ لاین

(75) گروپ های اصلی آسیب پذیر در بخش تکمیل شده پایپ لاین شامل اند بر: (1) خانوار های تحت سرپرستی زنان — یکی از این نوع خانواده ها توسط پروژه متأثر شده است، (2) اشخاص معلول، (3) عودت کنندگان و بیجا شدگان داخلی، بعضی از خانواده ها به دلیل بی امنی و خشکسالی بیجا شده اند و (4) جوانان بیکار.

(76) مشوره های جداگانه با اعضای شورا های محلی به شمول جوانان و خانوار های تحت سرپرستی زنان انجام شده است. یکی از خواسته های اصلی آنها فراهم سازی زمینه کاری بیشتر در پروژه بود. پلان عملیاتی مدیریت امور محیط زیستی و اجتماعی شامل شرطی است که طبق آن گروپ های آسیب پذیر هنگام ایجاد فرصت های شغلی در پروژه اولویت داده می شوند. در سرتاسر کار تطبیق پروژه و کار های ساختمانی باید با گروپ های آسیب پذیر مشوره صورت گیرد. همچنان مکانیزم های رسیدگی به شکایات وجود دارد که برای رسیدگی به نگرانی های گروپ های آسیب پذیر استفاده می شود.

(77) فرسودگی خاک محل دفن پایپ لاین: تیم مشوره نمونه هایی از بخش های فرسوده پایپ لاین را به دلیل زنگ زدگی مشاهده کرده است طوری که در تصویر زیر می بینید. تحت شرایط طبیعی، فرسودگی توسط علف ها کاهش می یابد، به دلیل اینکه عموماً خاک را محکم نگهدارد و آنرا از فرسودگی بیشتر و باران مستقیم محافظت می کند. استفاده نادرست از زمین و فشردن خاک به اثر عبور موادی اغلباً به این معنی است که خاک نمیتواند آب اضافی را جذب کند. فرسودگی خاک محل دفن پایپ لاین میتواند تأثیرات منفی ناخواسته در جریان مرحله عملیاتی پایپ لاین داشته باشد و اقدامات کاهش مناسب منحصراً بخشی از پلان عملیاتی مدیریت امور محیط زیستی و اجتماعی نیاز است.

5.8 درجه بندی خطرات و تأثیرات محیط

زیستی، اجتماعی، صحتی و ایمنی

(78) ماتریکس ذیل تأثیرات مستقیم و غیر مستقیم احتمالی را نشان می دهد. تأثیرات جمعی اندک هستند یا نیستند، مثلاً سروصدا هنگام اعمار پایپ لاین، خط آهن و عبور و مرور از سرک و کیفیت هوا توسط عبور لاری ها در جریان پروسه اعمار قبلی پایپ لاین و عبور و مرور از سرک.

(79) برعلاوه، تأثیرات گذشته اعمار پایپ لاین موقتی بوده اند. تمامی تأثیرات محیطی و اجتماعی از اثر کار های ساختمانی قبلی از پایین الی متوسط درجه بندی شده اند به جز در مورد حادثه طبیعی در جریان مرحله عملیاتی که خطرش بلند درجه بندی شده است.

جدول 04: درجه بندی تأثیرات و خطرات محیطی، اجتماعی، صحتی و ایمنی

مرحله	طبقه بندی تأثیر	درجه تأثیر		
		پایین	متوسط	بلند
اعمار	کیفیت هوا		X	
	سروصدا	x		
	سیستم های ایکولوژیکی	x		
	استعمال زمین		X	
	خاک (فرسودگی خاک محل دفن پایپ لاین)		X	
	ترافیک		X	
	سایت های باستان شناسی	x		
	حوادث طبیعی	x		
	خطرات	x		
	خالی کردن زباله	x		
	صحت عامه	x		

	X	صحت و ایمنی	
	X	صدمه از اثر مواد خرده	
	X	کیفیت هوا	
		سروصدا	x
		سیستم های ایکولوژیکی	x
		استعمال زمین	x
	X	خاک (فرسودگی خندقی)	
		ترافیک	x
		سایت های باستان شناسی	x
x		حوادث طبیعی	
	X	خطرات	
		خالی کردن زباله	x
		صحت عامه	x
	X	صحت و ایمنی	
		صدمه از اثر مواد خرده	x

عملیات

80) تأثیرات و خطرات محیط زیستی احتمالی پیش بینی شده از کار اعمار قبلی و کار اعمار بخش باقی مانده در آینده در دو مرحله معین ذیل آشکار می شود: (1) مرحله اعمار قبلی — که هم خطرات و هم تأثیرات به روش پیش برد و مدیریت فعالیت های اعمار و نیز مدیریت تجهیزات و کارمندان مانند تأثیرات تولید گرد، سروصدا، نگرانی ها در مورد صحت و ایمنی جوامع همسایه مرتبط بودند؛ و (2) مرحله عملیاتی — خطرات و تأثیرات به نگرانی ها در مورد صحت و ایمنی در اطراف نقاط لیکي گاز از نظر کیفیت هوا و خطرات انفجار و آتش سوزی و انتشار گاز در هوا و نیز خطرات زنگ زدگی مربوط است.

6 مشوره با نهادهای ذیدخل

81) تصدی افغان گاز و PIU مشوره های جداگانه را با تمامی خانواده های متأثر شده در قریه میرقاسم (به شمول خانواده تحت سرپرستی زنان) در بخش تکمیل شده پایپ لاین (44 کیلومتر) در مرحله ابتدایی سروی اجتماعی-اقتصادی در سال های 2018-2019 انجام داده است. همچنان، با عموم مردم از طریق شورا های انکشاف ولسوالی و سایر نهادهای ذیدخل مانند مقامات محلی و ولایتی (به شمول اداره مرکزی اراضی جمهوری اسلامی افغانستان و مقامات اداره ملی حفاظت از محیط زیست افغانستان) مرتبط به استملاک زمین، مشکلات اجتماعی و محیطی مشوره صورت گرفته است.

82) در قریه میرقاسم در مورد پروسه تصفیه زمین یادداشت های معلومات دهی ارسال شده بود. همچنان پوستر های عمومی به جوامع متأثر شده در قریه میرقاسم برای معلومات دهی به آنها در مورد فعالیت های اعمار بخش تکمیل شده پایپ لاین توزیع شده بود.

83) همچنان با جوامع (به شمول شورا های انکشاف ولسوالی و مردم متأثر شده از پروژه) در جریان سروی اجتماعی-اقتصادی توسط تصدی افغان گاز مشوره صورت گرفته بود که در سال 2018 انجام شده بود.

84) کمیته رسیدگی به شکایات اجتماعی نیز در سطوح اجتماع و پروژه ایجاد شده بود. اعضای کمیته از مردمان متأثر شده از پروژه، کارمندان ولسوالی، رهبران جامعه، مقامات اراضی و نهادهای ذیدخل محلی ترکیب شده بود.

85) در جریان مشوره با شورا های انکشافی ولسوالی در قریه میرقاسم، اعضاء پیشنهاداتی در مورد فرصت های شغلی برای مردمان محلی داشتند.

86) در جریان جلسه مشورتی معلومات ذیل با مردم محلی، مردمان متأثر شده، اعضای شورای انکشافی ولسوالی و سایر گروپ های آسیب پذیر شریک گردید.

- مقصد و نوعیت پروژه پایپ لاین گاز و مدت آن
- خطرات و تأثیرات احتمالی پروژه بر مردم محلی، استراتژی ها برای کاهش تأثیرات و شناسایی گروپ های محروم و آسیب پذیر
- مکانیزم برای سهیم سازی نهادهای ذیدخل و جستجوی راه های ممکن برای سهیم گیری نهادهای ذیدخل
- زمان و مکان مشوره دهی عامه و نحوه انعکاس نظر آنها در پروسه های تصمیم گیری مرتبط به پروژه و پروسه رسیدگی به شکایات
- ارائه توضیحات به مردم عامه در مورد جنبه های برجسته پروژه و مکانیزم های جبرانی برای از دست رفتن زمین، درختان و ملکیت های آنها
- جمع آوری معلومات کیفی و کمی در مورد اقدامات ممکن برای تولید عاید و امرار معاش که مردمان متأثر شده میتوانند از آنها استفاده کنند تا بتوانند منابع عاید و امرار معاش خود را به روش پایدار و خودکفا تأمین کنند.
- معلومات دهی به مقامات محلی در مورد تأثیرات پروژه و تاریخ آغاز کار، پرسیدن نظر آنها در مورد پروژه و بحث در مورد مسئولیت آنها برای پیشبرد نورمال پروژه و عملیات پروژه.

تفتیش محیط زیستی و اجتماعی پایپ لاین گاز شبرغان الی مزار شریف، پروژه گاز افغانستان، ۲۸ اگست ۲۰۱۹؛ نسخه ۲
اجتماع پاک، گنجاندن نظرات محیط زیستی و اجتماعی

87) در جریان پروسه مشوره آشکار شد که اکثریت مردمان محلی مایل هستند چنین پروژه های انکشافی در مناطق شان اجرا شود. آنها از حمایت کامل خود از پروژه وعده دادند و از وزارت معادن و پترولیم/قراردادی خواستند فرصت های کاری را برای مردمان محلی فراهم کنند. بنابراین، براساس توافق دوجانبه با جوامع محلی، وزارت معادن و پترولیم و شرکت قراردادی توافق کردند که اکثریت کارگران غیر مسلکی خود را از جوامع محلی استخدام کنند. همچنان، شرط هایی در پلان مدیریت محیط زیستی و اجتماعی گنجانیده شد که کارگران غیر مسلکی از جوامع محلی استخدام شود.

88) جلسات جداگانه با زنان متأثر شده از پروژه در مسیر پروژه پایپ لاین گاز تدویر شد. در جریان مشوره، معاون جندر پروژه در مورد جنبه های برجسته پروژه، استملاک زمین، اسکان مجدد، پروسه جبران خساره و منافع پروژه توضیحات ارائه کرد. در جلسات، از زنان خواسته شد نظرات و نگرانی های خود را در مورد پروژه ابراز نمایند. تیم نظرات، پیشنهادات ارزشمند، نیازمندی ها، نگرانی ها و رضایت آنها را دریافت کرده و ثبت کرده است.

89) مشوره های عامه با نهادهای ذیدخل از قبل انجام شده و مشوره های بیشتر در صورت امن بودن شرایط پلان گذاری شده است. مشوره های عامه بیشتر با نهادهای ذیدخل و جوامع متأثر شده در موقعیت های قابل عملی انجام خواهد شد و هر جلسه به تعداد 12 الی 20 نفر حضور خواهد داشت که از این جمله حداقل پنج نفر آنها زنان خواهند بود. برعلاوه، برگه های معلوماتی تهیه شده و در جریان هر جلسه مشوره عامه توزیع خواهد شد تا از اشتراک هر نوع اشخاص اطمینان حاصل شود.

90) مشوره های عامه به منظور معلومات دهی به اشخاص و جوامع متأثر شده در مورد سیستم های طراحی، اعمار، عملیات، حفظ و مراقبت، اقدامات کاهش خطر، اسکان مجدد، تأثیرات استملاک زمین، جبران خسارت زمین، مکانیزم رسیدگی به شکایات و نیز منافع احتمالی نه تنها برای مردمان محلی بلکه برای اقتصاد کشور را شامل خواهد بود. برای محتوای مشوره با نهادهای ذیدخل لطفاً به ضمیمه 2 مراجعه کنید.

91 پلان عملیاتی مدیریت امور محیط زیستی و اجتماعی برای تهیه طرح کلی انواع اقدامات کنترلی که برای کاهش خطرات محیط زیستی و اجتماعی در جریان ارزیابی تخنیک پاپ لاین گاز باید تطبیق شود، تهیه شده است. خطرات احتمالی در جریان پروژه ارزیابی خطر شناسایی شده است. اقدامات کاهشی شناسایی شده در جریان آن پروژه منبث تعهدات معین لیست شده اند تا خصوصیات عملکرد در جریان پلان عملیاتی مدیریت امور محیط زیستی و اجتماعی را هدایت کند. هدف پلان عملیاتی مدیریت امور محیط زیستی و اجتماعی حصول اطمینان از این امر است که تمامی خطرات شناسایی شده محیطی و اجتماعی پیش بینی شده در جریان مراحل عملیاتی به سطح قابل قبولی کاهش یابند. این هدف از طریق سهیم سازی تمامی نهادهای ذیدخل در مدیریت محیط زیست و اجتماع انجام تحقق خواهد یافت. الزامات این پلان بر تمامی کار های انجام شده در ساحه قابل تطبیق است. قراردادی های عملیات حفظ و مراقبت ملزم خواهند بود با الزامات این پلان تا حدی که این الزامات بر این نوع کار قابل تطبیق است باید خود را عیار کنند.

92 تیم شعبه تطبیق پروژه ها در تصدی افغان گاز/وزارت معادن و پترولیم همراه با قراردادی ها مسئول اطمینان از تطبیق پلان عملیاتی مدیریت امور محیط زیستی و اجتماعی خواهند بود. ناظر ساحوی تصدی افغان گاز مسئول اطمینان از انجام اقدامات اصلاحی مناسب توسط قراردادی در مقابل هر نوع کوتاهی در تطبیق اقدامات کاهشی در جریان مراحل عملیاتی و ارزیابی تخنیک خواهد بود. در حالاتی که توافقات قراردادی برای انجام کار های پروژه عقد می شود، شعبه تطبیق پروژه های وزارت معادن و پترولیم:

- پلان عملیاتی مدیریت امور محیط زیستی و اجتماعی را در اسناد قرارداد برای تمامی کار هایی که قراردادی باید انجام دهد، شامل خواهد ساخت.
- اطمینان حاصل خواهد کرد که قراردادی ها با الزامات پلان عملیاتی مدیریت امور محیط زیستی و اجتماعی خود را عیار خواهند کرد.

93 موفقیت پلان عملیاتی مدیریت امور محیط زیستی و اجتماعی بستگی به آگاه/خبره بودن تمامی اشخاص مسئول تطبیق و مرور این پلان از محتویات آن، تعبیر و اندازه گیری اقدامات دارد. تیم PIU وزارت معادن و پترولیم و قراردادی مسئول اطمینان از این امر خواهد بود که پرسونل پروژه دانش کافی و آگاهی لازم برای شناسایی مشکلات محیطی و اجتماعی احتمالی را دارند و اینکه برای انجام اقدامات اصلاحی مناسب آموزش دیده اند. نکته مهم اینست که تمامی پرسونل وزارت با طرزالعمل های گزارش دهی در مورد مسائلی که میتوانند منجر به افزایش خطرات محیطی و اجتماعی گردند، آشنا باشند. این آموزش ها شامل معلومات دهی به پرسونل اصلی در تصدی افغان گاز و شعبه تطبیق پروژه های وزارت معادن و پترولیم می باشد.

94 این مطالعه خطرات محیط زیستی و اجتماعی احتمالی در جریان مراحل عملیاتی و ارزیابی تخنیک کار های پاپ لاین گاز را شناسایی می کند. جدول ذیل به طرفین مربوطه در تطبیق اقدامات کاهشی پروژه رهنمود ارائه می کند.

جدول 5 – تطبیق اقدامات کاهشی – تأثیرات اجتماعی

تأثیرات احتمالی	اقدامات کاهشی	مسئول تطبیق
استهلاک زمین – فعالیت ها زمین/دارایی های شخصی را متأثر ساخته است؛	پلان مدیریت جبران خسارت تهیه شده که حاوی جزئیات برنامه جبرانی برای خانواده های متأثر شده می باشد.	حکومت افغانستان مسئول پرداخت خسارت به خانواده های متأثر شده خواهد بود. پرداخت خسارات قبل از انجام مذاکرات برای پروژه گاز افغانستان انجام خواهد شد.
مسدود شدن دسترسی به علفچر ها برای مواشی مردمان محلی؛	این تأثیر با پر کاری دوباره جویچه های پاپ لاین گاز به زودترین فرصت ممکن حل شده است. برای اطمینان از عبور نورمال انسان ها و حیوانات در جریان مرحله اعمار، باید نقاط عبوری کافی در مسیر بخش تکمیل شده ساخته شود.	قراردادی/تصدی افغان گاز
تأثیرات بر میراث فرهنگی؛	تأثیر بر میراث فرهنگی شناسایی نشده است. در پلان عملیاتی مدیریت امور محیط زیستی و اجتماعی شرط "طرزالعمل برای پیدا شدن احتمالی میراث فرهنگی" شامل خواهد شد.	قراردادی باید پلان عملیاتی مدیریت امور محیط زیستی و اجتماعی را تهیه کند که مشروط به مرور توسط تصدی افغان گاز/وزارت معادن و پترولیم و بانک جهانی خواهد بود.
خشونت مبتنی بر جنسیت؛ خطر استثمار و سوء استفاده جنسی	• تصدی افغان گاز/وزارت معادن و پترولیم جوامع را در مورد فعالیت های پروژه و مشکلات مرتبط با خشونت مبتنی بر جنسیت مطلع نگه خواهد داشت. • از موجودیت مکانیزم رسیدگی به شکایات مؤثر جهت ثبت شکایات از طریق چندین کانال اطمینان حاصل کنید. • الزاماتی را که باید در شرطنامه شامل گردد و خشونت مبتنی بر جنسیت رسیدگی می کند، تعریف کنید. • اسناد تدارکات باید بصورت واضح بیان کند که مصارف کافی برای مقابله با مشکل خشونت مبتنی بر جنسیت در قرارداد چگونه پرداخت خواهد شد؛	وزارت معادن و پترولیم و قراردادی

- در جریان تطبیق پروژه، اطمینان حاصل شود که کودکان عمل توسط تمامی کارمندان قراردادی و شرکت مشوره امضاء و فهمیده شده اند. برنامه های آموزشی باید اجرا شود. - در جریان کار ها، سهولت های جداگانه برای زنان و مردان و علامت گذاری برای تعیین ساحه عاری از خشونت مبتنی بر جنسیت. - کارشناس امور اجتماعی در مورد نظارت بر خطر خشونت مبتنی بر جنسیت آموزش داده خواهد شد؛ - پروپوزل قراردادی برای جواب به خطر خشونت مبتنی بر جنسیت را در پلان عملیاتی مدیریت امور محیط زیستی و اجتماعی را قبل از نهایی سازی قرارداد و ارزیابی توانایی قراردادی برای پوره کردن الزامات خشونت مبتنی بر جنسیت پروژه ارزیابی و تصدیق کنید.	
خطر هجوم/افزایش کارگر (به شمول خطرات مرتبط به کمپ کارگران)؛ چون قراردادی بعضی از کارگران مسلکی و کارمندان تخنیک را از بیرون ساحه پروژه به کار می گیرد که در کمپ کارگران زندگی خواهند کرد؛	پلان عملیاتی مدیریت امور محیط زیستی و اجتماعی شامل کود عملکرد خواهد بود که توسط هر کارگر قبل از ورود به ساحه کار ساختمانی امضاء خواهد شد.

95) بخش های ذیل برای طرفین مربوطه در مورد تطبیق اقدامات کاهشی محیط زیستی در پروژه در جریان مراحل عملیاتی و ارزیابی تخنیک رهنمود خواهد داد:

(a) مرحله عملیاتی

- بخش حفظ و مراقبت یک پلان عملیاتی مدیریت امور محیط زیستی و اجتماعی و پلان صحت و ایمنی شغلی (OHS) را در مطابقت با معیار های بین المللی تهیه و تطبیق خواهد کرد. بخش حفظ و مراقبت کارشناسان E & S و OHSAS 18001:2007, NEBOSH یا کارشناسان واجد شرایط مشابه را استخدام خواهد کرد.
- مشکلات محیطی که باید مدیریت شوند شامل محافظت از غصب حق عبور، نظارت بر فرسودگی خاک، نظارت بر حمله نباتات و حیوانات بیگانه، نظارت بر کیفیت هوا، نظارت بر هوای محیطی، کنترل لیکی گاز، مدیریت فاضلاب/ضایعات، نظارت بر کیفیت آب های روی زمین و زیرزمینی و نظارت بر امور صحت و ایمنی می باشد.
- واقعه تلف شدگی یا حادثه جدی باید در جریان 24 ساعت به بانک جهانی گزارش داده شود.

(b) مرحله ارزیابی تخنیک

- قراردادی مسئول ارزیابی تخنیک، یک پلان مدیریت امور محیط زیستی و اجتماعی و یک پلان صحت و ایمنی شغلی را براساس معیار های بین المللی و با رعایت چارچوب محیط زیستی و اجتماعی بانک جهانی و قوانین افغانستان تهیه و تطبیق خواهد کرد.

جدول 6: پلان های مدیریت و نظارت بر امور محیط زیستی، مسلکی، صحت و ایمنی برای مراحل عملیاتی و ارزیابی تخنیک

اقدامات لازم برای کاهش خطرات و تأثیرات محیط زیستی، اجتماعی، صحت و ایمنی پروژه		چوکات زمانی	مسئولیت
1	ارایه گزارش های منظم به بانک جهانی: گزارش های نظارتی منظم را در مورد تطبیق پلان عملیاتی مدیریت امور محیط زیستی و اجتماعی و پلان صحت و ایمنی شغلی تهیه و ارائه کنید.	شش ماه یک بار	تصدی/افغان گاز/شعبه حفاظت محیط زیستی و اجتماعی/وزارت مالیه/وزارت معادن و پترولیم
2	شرطنامه و قرارداد: تصدی افغان گاز پلان مدیریت محیط زیستی و اجتماعی را در شرطنامه و در قرارداد حفظ و مراقبت و قرارداد های انجنیران مالک پروژه شامل می سازد.	قبل از توزیع شرطنامه و قبل از امضاء قرارداد	تصدی/افغان گاز/شعبه حفاظت محیط زیستی و اجتماعی/وزارت مالیه/وزارت معادن و پترولیم
3	قراردادی حفظ و مراقبت به واحد حفاظت محیط زیستی و اجتماعی تصدی افغان گاز گزارش می دهد	ماهانه	قراردادی حفظ و مراقبت
4	اطلاع رسانی در مورد حوادث و تصادفات: بصورت فوری هر نوع حادثه یا تصادف مربوطه یا حادثه که بر پروژه تأثیر داشته و احتمالاً تأثیرات مخرب بر محیط زیست، جوامع متأثر شده، مردم عامه یا کارگران به شمول بخش های محیط زیستی و اجتماعی نیازمند ارزیابی را گزارش دهید. جزئیات کافی در مورد حادثه یا تصادف با گزارش در مورد اقدامات عاجل انجام شده برای رسیدگی به آن ارائه کنید و نیز معلومات ارائه شده توسط قراردادی و نهاد نظارتی را طبق ضرورت شامل سازید.	فورا در جریان 24 ساعت بعد از مطلع شدن از حادثه یا تصادف	قراردادی حفظ و مراقبت/تصدی افغان گاز/شعبه حفاظت محیط زیستی و اجتماعی/بخش حفظ و مراقبت/وزارت

اقدامات لازم برای کاهش خطرات و تأثیرات محیط زیستی، اجتماعی، صحتی و ایمنی پروژه		چوکات زمانی	مسئولیت
			مالیه/وزارت معادن و پترولیوم
5	گزارش های محیط زیستی، اجتماعی، صحتی و ایمنی: خلاص این گزارش را تهیه و ارائه کنید.	سالانه	تصدی افغان گاز/وزارت معادن و پترولیوم/وزارت مالیه
6	تشکیلات: تصدی افغان گاز یک بخش محیط زیستی و اجتماعی را با کارمندان واجد شرایط و مجرب محیط زیستی و اجتماعی و OHSAS 8001:2007, NEBOSH یا OHS مشابه را برای حمایت از تهیه و تطبیق پلان عملیاتی مدیریت امور محیط زیستی و اجتماعی، پلان ارزیابی تخنیکی (DESMP) و پلان های عملیات و ارزیابی تخنیکی و نیز پلان آمادگی و واکنش در حالات اضطرار ایجاد خواهد کرد.	قبل از آغاز عملیات و قبل از آغاز ارزیابی تخنیکی	تصدی افغان گاز
7	قراردادی حفظ و مراقبت کارمندان واجد شرایط و مجرب E&S و OHSAS 18001:2007t NEBOSH یا پرسونل مشابه OHS را استخدام خواهد کرد: قراردادی حفظ و مراقبت پلان های OESMP و OHS را تهیه و تطبیق خواهد کرد.	قبل از آغاز کار اعمار	قراردادی/انجمنبران مالک پروژه/شعبه حفاظت محیط زیستی و اجتماعی تصدی افغان گاز
8	اسباب و لوازم مدیریتی: چوکات زمانی برای نهایی سازی پلان های جداگانه مدیریتی در پلان عملیاتی مدیریت امور محیط زیستی و اجتماعی و پلان تخنیکی مدیریت امور محیط زیستی و اجتماعی براساس مجموعه فعالیت های پلان شده عملیاتی و ارزیابی تخنیکی تهیه کنید. پلان های مدیریتی جداگانه را طبق چوکات زمانی تأیید شده تهیه و طبق نیاز تجدید کنید. پلان های ذیل تهیه خواهند شد: - پلان مدیریت کمپ کارگران و تحویلدار خانه - پلان آمادگی و واکنش در حالات اضطرار - پلان بازسازی سایت - پلان های مدیریت کیفیت هوا، خاک و آب به شمول پلان مدیریت زنگ زدگی وسایل - پلان مدیریت مواد ضایعات و خطرناک - پلان مدیریت ترانسپورت - پلان مدیریت سروصدا و لرزش - پلان سروی تنوع حیاتی	قبل از عملیات و قبل از ارزیابی تخنیکی	قراردادی/شعبه حفاظت محیط زیستی و اجتماعی تصدی افغان گاز
9	صحت و ایمنی شغلی (OHS): طرزالعمل ها برای مدیریت عملکرد محیط زیستی و اجتماعی و ایمنی و صحت کاری در جریان مراحل عملیاتی و ارزیابی تخنیکی را تهیه و تطبیق کنید.	قبل از مراحل عملیاتی و ارزیابی تخنیکی	قراردادی/انجمنبران مالک پروژه/شعبه حفاظت محیط زیستی و اجتماعی تصدی افغان گاز
10	مجوز ها، رضایت و صلاحیت ها: مجوز های عملیات یا صلاحیت را از مقامات مربوطه دریافت کنید تا - عملیات پایپ لاین گاز را انجام دهید؛ - ضایعات خطرناک را دور انداخته و آنرا مدیریت کنید.	3 ماه قبل از آغاز فعالیت های عملیاتی	بخش حفظ و مراقبت/شعبه حفاظت محیط زیستی و اجتماعی تصدی افغان گاز
11	نظارت از جانب طرفین ثالث: طبق پلان مشارکت نهادهای ذیدخل، توافق صورت گرفته است که یکی از نهادهای ذیدخل یا طرف های ثالث در تکمیل و تصدیق عمل نظارت محیط زیستی و اجتماعی و نیز خطرات و تأثیرات صحتی و ایمنی پروژه در جریان مراحل عملیاتی و ارزیابی تخنیکی دخیل خواهد بود: - صحت و ایمنی کارمندان و جامعه؛ - مدیریت آلودگی صوتی؛ - مدیریت کیفیت هوا و آب؛ - تنوع حیاتی؛ - مدیریت مواد ضایع و خطرناک	بصورت سالانه در جریان فعالیت های عملیاتی و ارزیابی تخنیکی	طرف ثالث که باید یک ممثش تأیید شده باشد/تصدی افغان گاز/حفظ و مراقبت
12	تهیه و تطبیق طرزالعمل ها برای قراردادی فرعی: طرزالعمل های ذیل را تهیه و تطبیق کنید: - برای مدیریت قراردادی های فرعی به شمول الزامات جهت شامل سازی پلان عملیاتی مدیریت امور محیط زیستی و اجتماعی و صحت و ایمنی شغلی و ارزیابی تخنیکی در قرارداد ها و قرارداد های فرعی - برای مدیریت سازگاری قراردادی ها با تعهدات مندرج در قرارداد - برای نظارت بر تطبیق الزامات مربوطه پلان عملیاتی مدیریت امور محیط زیستی و اجتماعی و صحت و ایمنی شغلی	در قرارداد های قراردادی های فرعی شامل سازید.	قراردادی ها/انجمنبران مالک پروژه/شعبه حفاظت محیط زیستی و اجتماعی تصدی افغان گاز/بخش حفظ و مراقبت

مسئولیت	چوکات زمانی	اقدامات لازم برای کاهش خطرات و تأثیرات محیط زیستی، اجتماعی، صحتی و ایمنی پروژه
قراردادی ها/انجیران مالک پروژه/شعبه حفاظت محیط زیستی و اجتماعی تصدی افغان گاز/وزارت مالیه	قبل از اجرای کار	13 پلان مدیریت کارگر: پلان مدیریت کارگر را در هماهنگی با قوانین ملی و استاندارد شماره ۲ محیط زیستی و اجتماعی تهیه کنید و اطمینان حاصل کنید این پلان ها در دسترس تمامی کارگران پروژه قرار داشته باشند. پلان مدیریت کارگر باید تمامی مسایل شناسایی شده در استاندارد شماره ۲ محیط زیستی و اجتماعی را به شمول الزامات قابل تطبیق در مورد عدم تبعیض و فرصت های برابر به تمامی اقشار جامعه را مورد رسیدگی قرار دهد.
قراردادی ها/انجیران مالک پروژه/شعبه حفاظت محیط زیستی و اجتماعی تصدی افغان گاز/وزارت مالیه	قبل از آغاز کار ها	14 مکانیزم رسیدگی به شکایات کارگران پروژه: مکانیزم رسیدگی به شکایات را برای کارگران پروژه تهیه، تطبیق و نظارت کنید.
قراردادی ها/انجیران مالک پروژه/شعبه حفاظت محیط زیستی و اجتماعی تصدی افغان گاز/وزارت مالیه	قبل از مراحل عملیاتی و ارزیابی تکنیکی پلان های مربوطه صحت و ایمنی شغلی را تهیه و تطبیق کنید.	15 اقدامات صحت و ایمنی شغلی: اقدامات صحت و ایمنی شغلی را تهیه و تطبیق کرده و کارمندان واجد شرایط را استخدام کنید. قراردادی ها مکلف اند پلان های صحت و ایمنی شغلی را تهیه و تطبیق کنند یا با پلان اصلی صحت و ایمنی شغلی پروژه خود را عیار سازند. پلان های ضروری که باید شامل شوند (اما محدود به این پلان ها نیست): • آموزش های ایمنی برای تمامی پرسونل به زبان خود شان، در مورد خطرات و پروتوکول های ایمنی وظایف شان معلومات دهید. • تحلیل خطرات خاص یک وظیفه و اقدامات کنترلی برای تمامی فعالیت ها • علامت گذاری کافی ساحه ساختمانی • تهیه تجهیزات محافظت شخصی، الزامات استعمال آن و تشویق به استعمال این تجهیزات • ثبت معلومات در مورد حوادث به شمول مجموع ساعات کاری، ضیاع وقت، جراحات جدی و تلفات • نظارت بر تطبیق صحت و ایمنی شغلی به شمول گزارش دهی الزامی.
قراردادی ها/انجیران مالک پروژه/شعبه حفاظت محیط زیستی و اجتماعی تصدی افغان گاز	3 ماه قبل از مراحل عملیاتی و ارزیابی تکنیکی پلان گذاری کنید. کارگران قبل از شروع کار پروژه آموزش داده خواهند شد.	16 عکس العمل هنگام اضطرار: منیج بخش از اقدامات صحت و ایمنی شغلی معین شده در 2.3، شامل سازی اقدامات در مورد آمادگی و واکنش در حالات اضطرار برای: • دوران عملیاتی؛ و • دوران ارزیابی تکنیکی اطمینان حاصل کنید که کارگران و قراردادی ها آموزش می بینند. پلان را طبق ضرورت عملی کنید.
قراردادی ها/انجیران مالک پروژه/شعبه حفاظت محیط زیستی و اجتماعی تصدی افغان گاز	آموزش های انجام شده قبل از آغاز عملیات و ارزیابی تکنیکی با برنامه های آموزشی منظم تجدید کننده معلومات	17 آموزش دهی به کارگران پروژه: تطبیق آموزش دهی به کارگران پروژه به منظور بلند بردن آگاهی آنها در مورد خطرات و کاهش تأثیرات بر جوامع محلی.
قراردادی ها/انجیران مالک پروژه/شعبه حفاظت محیط زیستی و اجتماعی تصدی افغان گاز/حفظ و مراقبت	تهیه و توزیع قبل از آغاز کار کارگران پروژه	18 شرایط و ضوابط استخدام: تهیه معلومات در مورد شرایط و ضوابط استخدام که باید در آغاز برنامه کاری به کارگران پروژه داده شود و اطمینان حاصل شود که کارگران این معلومات را درک میکنند.
قراردادی ها/انجیران مالک پروژه/شعبه حفاظت محیط زیستی و اجتماعی تصدی افغان گاز	پلان را قبل از مراحل عملیاتی و ارزیابی تکنیکی تهیه و پلان ها را از طریق بخش های عملیاتی و ارزیابی تکنیکی تطبیق کنید؛ تمامی ساحه پاکسازی، احیاء مجدد شده و شیشه گشت می شود.	19 مدیریت مواد ضایعه و خطرناک: اقدامات لازم برای مدیریت مواد ضایعه و خطرناک را تهیه و تطبیق کنید؛ تمامی مواد ضایعه و خطرناک را طبق پلان های تأیید شده مدیریت کنید؛ تمامی ساحه کندن کاری شده را به حالت اولی برگردانید و علف کشت کنید تا بتوانید فرسودگی دایمی را کنترل کنید. پلان های جبرانی برای رسیدگی به آلودگی و سایر مشکلات شناسایی شده در تقشش فعالیت ها و ساحه ساختمانی موجود و پلان برای بهبود مدیریت روش های رسیدگی به مواد ضایعه را تطبیق کنید.

مسئولیت	چوکات زمانی	اقدامات لازم برای کاهش خطرات و تأثیرات محیط زیستی، اجتماعی، صحتی و ایمنی پروژه
قراردادی ها/انجیران مالک پروژه/شعبه حفاظت محیط زیستی و اجتماعی تصدی افغان گاز	پلان ها بصورت مداوم تا زمان تکمیل کار تطبیق خواهند شد	• کنترل فرسودگی و پلان های استحکام بخشی ساحه: پلان های کنترل فرسودگی و استحکام بخشی ساحه را برای تطبیق توسط قراردادی های حفظ و مراقبت و ارزیابی تخنیکی طور ذیل آماده کنید: • برداشتن، ذخیره و استعمال دوباره از خاک سطحی برای برگرداندن ساحه به حالت اولی • ذخیره و دور انداختن درست مواد کنده شده یا مواد پر کردنی • کنترل کانال های تخلیه طراحی شده برای سرک ها و سایر بنا های دایمی • بازگرداندن تمامی ساحه به حالت اولی با کشت سبزه و غیره برای کنترل دایمی فرسودگی؛ ترجیحا با پوشش نباتی
قراردادی ها/انجیران مالک پروژه/شعبه حفاظت محیط زیستی و اجتماعی تصدی افغان گاز	پلان ها را قبل از آغاز عملیات و ارزیابی تخنیکی نهایی کنید اقدامات کنترولی را در جریان مراحل عملیاتی و ارزیابی تخنیکی تطبیق کنید.	• پلان های مدیریت کیفیت هوا برای پایپ لاین گاز: پلان های مدیریت کیفیت هوا برای مراحل عملیاتی و ارزیابی تخنیکی به شمول کنترل (و کنترل توسط قراردادی) انتشار گرد و سایر آلاینده ها از طریق: • آب پاشی یا سایر وسایل برای کاهش تولید گرد در هوای خشک • مراقبت از وسایط نقلیه و تجهیزات • بازگرداندن ساحه به حالت اولی به زودترین فرصت بعد از تکمیل کار اعمار • نظارت بر کیفیت هوای محیط.
حفظ و مراقبت/شعبه حفاظت محیط زیستی و اجتماعی تصدی افغان گاز	پلان را قبل از آغاز عملیات نهایی کنید اقدامات کنترولی را در سرتاسر مرحله عملیاتی تطبیق کنید.	پلان مدیریت مواد انفجاری: پلان مدیریت مواد انفجاری را برای کاهش خطرات به دلیل حمل و نقل، ذخیره و استعمال مواد انفجاری تهیه و تطبیق کنید.
قراردادی ها/انجیران مالک پروژه/شعبه حفاظت محیط زیستی و اجتماعی تصدی افغان گاز	قبل از آغاز مراحل عملیاتی و ارزیابی تخنیکی پلان گذاری کنید در تمام دوران پروژه باید عملی شود.	مصنوعیت ترافیک و سرک: یک پلان مدیریت مصنوعیت سرک را تهیه و تطبیق کنید تا تأثیرات حرکت تجهیزات و وسایط ساختمانی و وسایط برای انتقال کارگران به ساحه پروژه بر جوامع محلی را مدیریت کنید.
قراردادی ها/انجیران مالک پروژه/شعبه حفاظت محیط زیستی و اجتماعی تصدی افغان گاز	قبل از آغاز مراحل عملیاتی و ارزیابی تخنیکی پلان گذاری کنید و در تمام طول دوران پروژه تطبیق کنید.	مصنوعیت و صحت مردم محل: اقدامات لازم برای ارزیابی و مدیریت خطرات و تأثیرات معین به مردم محل از اثر فعالیت های پروژه به شمول خطرات مرتبط با کارگران پروژه و هجوم/کشمکش کارگران را تهیه و تطبیق کنید.
قراردادی ها/انجیران مالک پروژه/شعبه حفاظت محیط زیستی و اجتماعی تصدی افغان گاز	قبل از آغاز مرحله اعمار پلان کنید.	پلان عملی خشونت مبتنی بر جنسیت و استثمار و سوءاستفاده جنسی: اقدامات و پلان های عملی برای ارزیابی و مدیریت خطرات مبتنی بر جنسیت (خشونت مبتنی بر جنسیت) و استثمار و سوء استفاده جنسی (SEA) را تهیه و تطبیق کنید.
قراردادی ها/انجیران مالک پروژه/شعبه حفاظت محیط زیستی و اجتماعی تصدی افغان گاز	قبل از آغاز مراحل عملیاتی و ارزیابی تخنیکی پلان گذاری کنید.	خطرات مبتنی بر خشونت جندری و سوء استفاده جنسی در جریان تطبیق پروژه: بودیجه/وجه اضافی موجود برای تطبیق اقدامات جهت رسیدگی به خطرات و تأثیرات خشونت مبتنی بر جنسیت و استثمار و سوء استفاده جنسی که ممکن است در جریان مراحل عملیاتی و ارزیابی تخنیکی پایپ لاین گاز رخ دهد را معین کنید.
قراردادی ها/انجیران مالک پروژه/شعبه حفاظت محیط زیستی و اجتماعی تصدی افغان گاز	هنگام امضاء قرارداد کاری	کود رفتار/عملکرد: تمامی کارگران باید کود عملکرد را امضاء کنند که آنها را از خشونت جندری و سوء استفاده جنسی، کار بالایی اطفال، کار اجباری، تبعیض براساس قوم، دین و جنسیت منع می کند.
قراردادی ها/انجیران مالک پروژه/شعبه حفاظت محیط زیستی و اجتماعی تصدی افغان گاز	قبل از مراحل عملیاتی و ارزیابی تخنیکی پلان گذاری کنید. حداقل سالی یک بار این در دوران کامل پروژه ارزیابی و تجدید کنید.	اقدامات لازم هنگام شرایط اضطراری: پلان آمادگی و واکنش در حالات اضطرار را برای مراحل عملیاتی و ارزیابی تخنیکی براساس ارزیابی خطرات، تهیه و تطبیق کرده و این پلان را هر از گاهی تجدید کنید.
قراردادی ها/انجیران مالک پروژه/شعبه حفاظت محیط زیستی و	قبل از شروع کار پرسونل امنیتی پلان گذاری کنید. در جریان مراحل عملیاتی و ارزیابی تخنیکی تطبیق کنید.	آموزش به پرسونل امنیتی: پرسونل امنیتی پروژه را به اندازه کافی در مورد استعمال زور و اسلحه و رفتار درست در مقابل کارگران و جوامع متأثر شده آموزش دهید؛ از آنها بخواهید در چارچوب قوانین عمل کنند تا خطرات برای امنیت افراد پروژه و جوامع متأثر شده از پروژه را درست مدیریت کنند. پروتوکول امنیتی باید کود رفتار امنیتی را بیان نماید.

اقدامات لازم برای کاهش خطرات و تأثیرات محیط زیستی، اجتماعی، صحتی و ایمنی پروژه		چوکات زمانی	مسئولیت
			اجتماعی تصدی افغانستان گاز
30	معرفی با جامعه: برنامه معرفی با جامعه را اجرا کنید که هدف آن بلند بردن آگاهی در مورد خطرات و کاهش تأثیرات معین شده در این بخش می باشد.	آموزش دهی به جوامع قبل از آغاز کار در محل تطبیق در جریان مراحل عملیاتی و ارزیابی تخنیک	قراردادی ها/انجیران مالک پروژه/واحد محیط زیستی و اجتماعی تصدی افغانستان گاز
31	آموزش دهی به کارگران: کارگران را در مورد نحوه رفتار شان با جوامع محلی آموزش دهید و الزامات را عملی کنید تا منازعات ایجاد شده توسط کارگران با جوامع محلی مرتبط با پروژه را به حداقل برسانید	قبل از آغاز کار در محل و آموزش های تجدید کننده سالانه	قراردادی ها/انجیران مالک پروژه/شعبه حفاظت محیط زیستی و اجتماعی تصدی افغانستان گاز
32	روابط نزدیک با مقامات محلی: برنامه هایی را برای کار کردن با مقامات محلی جهت ساختن ظرفیت اداری و زیربنایی جهت رسیدگی به مشکلات (تهیه مسکن، مریضی، مراقبت های صحتی و غیره) که از اثر افزایش کارگران و سایر اشخاص عارض می شود، برگزار کنید.	قبل از آغاز کار جلسه دایر کنید و آموزش دهید.	قراردادی ها/انجیران مالک پروژه/شعبه حفاظت محیط زیستی و اجتماعی تصدی افغانستان گاز
33	پلان مدیریت جبران خسارت برای پایپ لاین گاز: قبل از مذاکره روی پروژه این پلان را تهیه و تطبیق کنید.	قبل از شروع فعالیت های پروژه	وزارت معادن و پترولیم/شعبه حفاظت محیط زیستی و اجتماعی تصدی افغانستان گاز/وزارت مالیه
34	پلان عملیاتی مدیریت امور محیط زیستی و اجتماعی (OESMP) و پلان تخنیک مدیریت امور محیط زیستی و اجتماعی (DESMP): قراردادی های عملیاتی و ارزیابی تخنیک یک پلان عملیاتی مدیریت امور محیط زیستی و اجتماعی و پلان تخنیک مدیریت امور محیط زیستی و اجتماعی را برای پروژه پایپ لاین گاز تهیه و تطبیق میکنند.	قبل از آغاز فعالیت های پروژه. بعد از تأیید در وب سایت های داخلی و بانک جهانی نشر کنید.	قراردادی های عملیاتی و ارزیابی تخنیک/شعبه حفاظت محیط زیستی و اجتماعی تصدی افغانستان گاز
35	مکانیزم رسیدگی به شکایات برای مردمان متأثر شده از پروژه و جوامع: مکانیزم رسیدگی به شکایات را برای مردمان متأثر شده از پروژه و جوامع (مثلا صدمه دیدن هنگام کار اعمار) برای رسیدگی به نگرانی آنها در مورد پرداخت خسارت، تغییر اسکان یا برقرار ساختن دوباره منبع امرار معاش و سایر امور تهیه و تطبیق کنید. مکانیزم رسیدگی به شکایات برای جامعه از قبل وجود داشته اما نیاز به تجدید و تقویه دارد.	قبل از شروع فعالیت های اسکان مجدد یا مراحل عملیاتی و ارزیابی تخنیک	قراردادی ها/انجیران مالک پروژه/شعبه حفاظت محیط زیستی و اجتماعی تصدی افغانستان گاز/وزارت مالیه

اقدامات لازم برای کاهش خطرات و تأثیرات محیط زیستی، اجتماعی، صحتی و ایمنی پروژه		چکات زمانی	مسئولیت
36	خطرات و تأثیرات تنوع حیاتی: تنوع حیاتی آبی و زمینی در سرتاسر ساحه پروژه نادر است. تأثیرات تنوع حیاتی اندک ارزیابی شده است. اقدامات کاهش لازم نیست.	اقدامات کاهش لازم نیست.	
37	پلان بازسازی تمام ساحات کنده شده و نامنظم: پلان بازسازی ساحه را برای تمام ساحه تهیه و تطبیق کنید. پلان شامل سبزیسازی دوباره با علف های محلی خواهد بود و به نظارت نیاز خواهد داشت تا علف/سبزه خوب رشد کند. علف های هرزه/بیگانه در جریان کار اعمار و عملیاتی باید تحت نظارت باشند و از بین برده شوند.	قبل از کندن کاری پلان گذاری کنید و پلان را بزودترین فرصت ممکن بعد از ختم کار یا وقفه های طولانی عدم فعالیت عملی کنید.	قراردادی ها/انجیران مالک پروژه/بخش محیط زیستی و اجتماعی تصدی افغانستان گاز
38	روش های رسیدگی به امور محیط زیستی و اجتماعی مختص ساحه: اطمینان حاصل کنید که روش های مختص هر ساحه در این مورد توسط قراردادی ها تهیه شده و توسط انجیران مالک پروژه و/یا واحد محیط زیستی و اجتماعی تصدی افغانستان گاز تصدیق و توسط قراردادی عملی می شود.	قبل از انجام عملیات های پیچیده با خطرات و تأثیرات عمده محیط زیستی، اجتماعی، صحتی یا مصنویت	قراردادی ها/انجیران مالک پروژه/بخش محیط زیستی و اجتماعی تصدی افغانستان گاز
39	میراث فرهنگی: اقدامات لازم برای رسیدگی به خطرات و تأثیرات بر میراث فرهنگی را شناسایی و پلانی را برای بیرون کردن و انتقال آنها در صورتی که تصادفا پیدا شود تهیه کنید. در قرارداد تمامی قراردادی ها "طرزالعمل یافتن میراث فرهنگی احتمالی" را شامل سازید.	قبل از کندن (disturbance) ساحه	قراردادی ها/انجیران مالک پروژه/بخش محیط زیستی و اجتماعی تصدی افغانستان گاز
40	پلان عملیاتی مدیریت امور محیط زیستی و اجتماعی (OESMS) و پلان تخنیکی مدیریت امور محیط زیستی و اجتماعی (DESMS): سیستم مدیریت محیط زیستی و اجتماعی (ESMS) را تهیه و تطبیق کنید.	قبل از آغاز عملیات و ارزیابی تخنیکی	قراردادی ها/انجیران مالک پروژه/بخش محیط زیستی و اجتماعی تصدی افغانستان گاز
41	تطبیق پلان مشارکت نهادهای ذیدخل: تطبیق پلان مشارکت نهادهای ذیدخل	در جریان مراحل عملیاتی و ارزیابی تخنیکی پروژه	قراردادی ها/انجیران مالک پروژه/بخش محیط زیستی و اجتماعی تصدی افغانستان گاز
42	آموزش دهی در مورد اقدامات صحتی و مصنویت کاری به شمول جلوگیری از حوادث اضطراری، آمادگی و واکنش نسبت به حالات اضطراری (در ذیل تشریح شده)	وزارت معادن و پترولیم/شورا های انکشافی ولسوالی/مؤسسه جامعه مدنی	قراردادی ها/انجیران مالک پروژه/بخش محیط زیستی و اجتماعی تصدی افغانستان گاز

7.3 آموزش/معرفی صحت و ایمنی شغلی

96) شرایطی باید در قرارداد گنجانیده شود که صحت و ایمنی شغلی به تمامی کارگران جدید معرفی شود تا اطمینان حاصل شود آنها در مورد قوانین ابتدایی ساحه کار و محافظت شخصی و جلوگیری از خطر برای همکاران خود آگاهی پیدا می کنند. برنامه آموزشی باید شامل آگاهی دهی در مورد خطرات، خطرات مختص ساحه، روش های کار مصنئون و طرزالعمل های اضطراری برای حریق، انفجار، تخلیه و حوادث طبیعی (طبق ضرورت) باشد. هر نوع خطر مختص به ساحه کار باید بصورت کامل منجیث بخشی از برنامه آموزشی ارزیابی شود.

97) کارفرما/مالک کار باید اطمینان حاصل کند که قبل از شروع کار، کارگران و قراردادی ها آموزش های کافی و معلومات کافی دریافت کرده اند و قادر هستند خطرات کار را بفهمند و خود را از خطرات محیطی مصنئون نگهدارند.

98) برنامه آموزشی باید به اندازه کافی موضوعات ذیل را تحت پوشش قرار دهد:

- آشنایی با مواد، تجهیزات و لوازم
- خطرات آشکار در ساحه عملیات و نحوه کنترل آنها
- خطرات احتمالی برای صحت
- اقدامات احتیاطی برای جلوگیری از صدمه دیدن
- الزامات حفظ الصحه
- پوشیدن و استعمال تجهیزات و البسه محافظتی
- نشان دادن عکس العمل مناسب به شرایط سخت کاری، حوادث و تصادفات

7.3.1 آموزش های ابتدایی صحت و ایمنی شغلی

- یک برنامه ابتدایی آموزش صحت و ایمنی شغلی و کورس های تخصصی طبق نیاز باید ارائه شوند تا اطمینان حاصل شود که کارگران با خطرات معین در رابطه با کار خود آشنا شوند. برنامه آموزشی عموماً باید به تیم های مدیریتی، نظارتی، کارگران و بازدیدکنندگان اتفاقی از ساحات خطرناک ارائه شود.

- کارگران مسئول وظایف نجات و کمک های اولیه، باید آموزش های خاص دریافت کنند تا بصورت غیر عمدی خطرات صحنه را متوجه خود یا کارگران خود نسازند. برنامه آموزشی شامل خطرات امراض ملوث به خون از طریق تماس با مایعات و انساج بدن باشد.
- از طریق مشخصات درست قراردادی، کارفرما/صاحب کار باید اطمینان حاصل کند که عرضه کنندگان خدمات و نیز کارگران مستقیم یا غیر مستقیم بصورت کافی قبل از آغاز کار آموزش دیده اند.

99) در ساحه پروژه باید همیشه صندوق کمک های اولیه، دسترسی به کانتین، تسهیلات، ساحات برای استراحت، آب آشامیدنی، وسایل حفظ الصحه (تشناب های قابل انتقال) و سهولت های شستشو برای کارگران موجود باشد. آموزش دهی در وقفه های منظم به کارگران باید توسط کارمندان آموزش دیده انجام شود.

7.4 علامت گذاری ساحه

100) ساحات خطرناک (اتاق های برق، اتاق های کپروسور و غیره)، تمامی ساحات خطرناک کار، ماشین آلات، مواد، اقدامات ایمنی و راه های خروجی اضطراری و غیره باید به صورت واضح و درست علامت گذاری شوند.

7.5 پلان آمادگی و واکنش در حالات اضطرار

101) متقاضی و قراردادی هایش مکلف اند تا پلان آمادگی و واکنش در حالات اضطرار (EPRP) را تهیه و تطبیق کنند و کارگران را در این زمینه آموزش دهند تا درک کنند که هنگام وقوع حالات اضطراری چه کار کنند.

7.6 الزامات صحت و ایمنی شغلی و پلان آمادگی و واکنش در حالات اضطرار باید در تمامی اسناد قرارداد در پروژه های فرعی مربوطه شامل شوند.

102) شروط مربوطه مرتبط به نگرانی های ایمنی شغلی و آمادگی اضطراری باید بخشی از تمامی شرطنامه ها و اسناد قرارداد باشد.

7.7 نظارت و تفتیش

103) اقدامات نظارتی و تفتیش برای تعیین تأثیر محیط زیستی، صحت و ایمنی شغلی و جنبه های اجتماعی از اثر کار های اعمار و عملیاتی پایپ لاین گاز انجام خواهد شد. نظارت و تفتیش عمومی بصورت هفته وار در سرتاسر مراحل اعمار و بصورت سالانه در جریان مرحله عملیاتی انجام خواهد شد.

104) نظارت و گزارش دهی روزمره توسط قراردادی و تصدی افغان گاز انجام خواهد شد. شعبه تطبیق پروژه های وزارت معادن و پترولیم یک جدول زمانی تفتیش را تهیه کرده و تفتیش ها را طبق آن جدول انجام خواهد داد.

105) شعبه تطبیق پروژه های وزارت معادن و پترولیم مسئول انجام تفتیش های محیط زیستی و اجتماعی خواهد بود. این شعبه تمامی معلومات تفتیش را ثبت کرده و مسئول تعیین جدول زمانی بازرسی های بعدی خواهد بود تا اطمینان حاصل شود که اقدامات اصلاحی برای هر نوع نقص شناسایی شده انجام شده است.

106) شعبه تطبیق مسئول تعیین شدت نقص خواهد بود و میتواند دستور دهد تا زمانی که نقص برطرف نشده کار متوقف شود. کتاب ثبت نقص توسط شعبه تطبیق پروژه های وزارت معادن و پترولیم ایجاد و حفظ خواهد شد و تمامی نقص ها در آن ثبت خواهد شد.

7.8 طرز العمل گزارش دهی حوادث

107) قراردادی مکلف خواهد بود در مورد هر گونه حوادث و اتفاقات محیط زیستی و اجتماعی به ناظر ساحوی تصدی افغان گاز گزارش بدهد. ناظر ساحوی به مدیر پروژه تصدی افغان گاز و بخش محیط زیستی و اجتماعی شعبه تطبیق پروژه های وزارت معادن و پترولیم گزارش خواهد داد. بخش محیط زیستی و اجتماعی شعبه تطبیق پروژه ها در وزارت معادن و پترولیم به ناظر ساحوی در مورد اقدامات کاهشی مناسب هدایت خواهد داد و ناظر ساحوی به قراردادی هدایت میدهد کدام اقدامات کاهشی را روی دست بگیرد.

108) کارشناس صحت و ایمنی شغلی واجد شرایط باید فوراً هر گونه تلفات یا حادثه جدی را به آمر مربوطه پروژه گزارش دهد. آمر پروژه باید فوراً گزارش را با بانک جهانی در ظرف 24 ساعت شریک سازد. همچنان، تمامی حوادث دیگر باید گزارش داده شوند. گزارش باید به وضاحت نحوه وقوع حادثه، دلیل وقوع و اقدامات انجام شده برای تکرار حوادث مشابه در آینده را بیان نماید. کارشناس OHS واجد شرایط باید آموزش های ایمنی شغلی را به تمامی کارگران جدید و آموزش های تجدید معلومات برای همه کارگران ارائه کند.

109) اگر در جریان مرحله اعمار از جانب جوامع شکایت صورت گیرد، بخش محیط زیستی و اجتماعی شعبه تطبیق پروژه ها در وزارت معادن و پترولیم باید فوراً در جریان گذاشته شود. معلومات ذیل باید توسط ناظر ساحه ثبت شود:

- زمان، تاریخ و نوعیت حادثه / گزارش؛
- نوع وسیله ارتباطی (تلفون، جلسه شخصی)؛
- اسم، موقعیت خانه و شماره تلفون اشخاص شاکی.
- اگر این شخص میخواهد گمنام بماند، اصطلاح "شناسایی نشده" باید ثبت شود؛

- جزئیات جواب و تحقیق انجام شده بخاطر حادثه/شکایت؛
- اسم شخص انجام دهنده تحقیقات در مورد حادثه / شکایت؛
- عمل اصلاحی انجام شده بخاطر حادثه / شکایت.

110) ناظر ساحوی گزارش های نظارتی هفته وار رابه بخش محیط زیستی و اجتماعی شعبه تطبیق پروژه ها در وزارت معادن و پترولیم تهیه و ارائه خواهد کرد.

7.9 استفاده از رهنمود های صحت و ایمنی شغلی

111) به منظور مدیریت درست نگرانی های صحت و ایمنی شغلی، تمامی پروژه های فرعی باید پلان صحت و ایمنی شغلی و یک پلان آمادگی و واکنش در حالات اضطرار را تهیه کرده و رهنمود های عمومی و خاص محیط زیستی، صحت و ایمنی IFC/WBG's EHS و نیز بخش 2 آن در مورد ایمنی شغلی را تطبیق کند.

https://www.ifc.org/wps/wcm/connect/topics_ext_content/ifc_external_corporate_site/sustainability-at-ifc/policies-standards/ehs-guidelines

7.10 مکانیزم رسیدگی به شکایات (GRM)

112) برای این پروژه پایپ لاین گاز و تاسیسات آمینه از قبل مکانیزم های رسیدگی به شکایات وجود داشته است. ساختار مکانیزم رسیدگی به شکایات برای پروژه پایپ لاین شبرغان مزار دارای سطوح ذیل می باشد:

- **مکانیزم های رسیدگی به شکایات در سطح محلی:** اعضای مکانیزم شامل: (1) نمایندگان جامعه/اعضای شورا های انکشافی ولسوالی، نمایندگان محلی تصدی افغان گاز، (2) نمایندگان ولسوالی، (3) قراردادی
- **مکانیزم های رسیدگی به شکایات در سطح پروژه (پایپ لاین گاز):** اعضای مکانیزم شامل: (1) وزارت معادن و پترولیم، (2) نماینده ولسوال/والی؛ (3) نماینده مؤسسه جامعه مدنی، (4) آمر رسیدگی به شکایات محلی/شعبه تطبیق پروژه ها، (5) جوامع محلی/مردمان متأثر شده، (6) نماینده ریاست اراضی وزارت انکشاف شهری و اراضی؛ و (7) فورمه های مکانیزم رسیدگی به شکایات در دسترس اشخاص شاکی در دفاتر پروژه فرعی می باشد — تصدی افغان گاز همچنان صندوق های شکایات را در موقعیت های مناسب (به آسانی قابل دسترس) در اختیار اشخاص شاکی قرار خواهد داد. اشخاص شاکی میتوانند شکایات خود را به طریق های مختلف به کمیته رسیدگی به شکایات به شکل کتبی، از طریق تلفون، پیام های کوتاه یا ایمیل ارائه کرده میتوانند.
- **مکانیزم های رسیدگی به شکایات در سطح وزارت:** (1) معین وزارت معادن و پترولیم (رئیس)، (2) کمیسیون دولتی (مثلاً کمیسیون تطبیق اسکان مجدد)، (3) مدیر شعبه مدیریت پروژه، (4) آمر مسئول شکایات، (5) نماینده مردم محل.

113) کمیته های رسیدگی به شکایات به هر شکایت در جریان 7-14 روز از دریافت شکایت رسیدگی خواهد کرد. اگر در جریان 14 روز تصمیمی گرفته نشود، شخص شاکی میتواند با نماینده مسئول در دفتر مرکزی پروژه انکشاف صنایع استخراجی افغانستان/وزارت معادن و پترولیم در تماس شود که این نماینده در جریان 20 روز به شکایت رسیدگی خواهد کرد. تصویری از فعالیت ها و چوکات زمانی در رابطه به طرزاعمال مکانیزم های رسیدگی به شکایات در شکل ذیل دیده می شود.

114) یادداشت های رهنمای مکانیزم های رسیدگی به شکایات توسط وزارت به کمک معلومات از اعضای کمیته های رسیدگی به شکایات تهیه شده است. کارمند مربوطه مکانیزم های رسیدگی به شکایات به صورت منظم آموزش خواهد دید تا طرزاعمال های مکانیزم های رسیدگی به شکایات بصورت کامل در پروژه رعایت شوند. کارمندان شعبه حفاظت محیط زیستی و اجتماعی (ESSU) در وزارت معادن و پترولیم همراه با نمایندگی حکومت محلی باید نمایندگان جامعه را در مورد مکانیزم های رسیدگی به شکایات آگاهی داده و راه های مختلف برای دسترسی به این مکانیزم را در جریان ملاقات های اولیه تشریح کرده اند. کارمندان شعبه حفاظت محیط زیستی و اجتماعی باید توضیح دهند که یک محدوده برای انجام اقدامات کاهشی جهت کاستن از تأثیرات محیط زیستی و اجتماعی منفی فعالیت های پروژه بر جوامع وجود دارد.

7.11 برآورد بودیجه

115) اکثریت مصارف مرتبط با انکشاف و تطبیق پلان مدیریت امور محیط زیستی و اجتماعی در قسمت ساخت و عملیات ها، پلان های صحت و ایمنی شغلی و پلان های آمادگی و واکنش در حالات اضطرار و نظارت و نیز استخدام کارمندان مجرب محیط زیستی و اجتماعی و کارشناسان تصدیق شده صحت و ایمنی شغلی در قرارداد های حفظ و مراقبت و ارزیابی تخنیکی شامل ساخته خواهند شد.

116) پلان عملیاتی مدیریت امور محیط زیستی و اجتماعی (OESMP) به شرطنامه حفظ و مراقبت ضمیمه و نشر خواهد شد تا اطمینان حاصل شود که فعالیت های لازم به قراردادی حفظ و مراقبت سپرده شده و مصارف آن در پروپوزل محاسبه شده است. پلان های عملیاتی مدیریت امور محیط زیستی و اجتماعی و پلان عملیاتی صحت و ایمنی شغلی و پلان آمادگی و واکنش در حالات اضطرار برای قراردادی حفظ و مراقبت شامل بودیجه ای خواهد بود که توسط شعبه حفاظت محیط زیستی و اجتماعی تصدی افغان گاز با صدور تصدیقنامه عدم اعتراض بانک جهانی تصویب خواهد شد.

117) برعلاوه، چون تطبیق اقدامات عملیاتی تحت مسئولیت بخش حفظ و مراقبت/شعبه حفاظت محیط زیستی و اجتماعی تصدی افغان گاز قرار خواهد گرفت، بخشی از بودیجه عملیاتی لازم برای تطبیق این اقدامات بشکل تخمینی برآورد شده است. بودیجه ارائه شده در ذیل برای مرحله عملیاتی مربوط به پنج سال اول عملیات می باشد. جدول ذیل برآورد ابتدایی بودیجه پلان عملیاتی مدیریت امور محیط زیستی و اجتماعی را براساس مصارف اصلی نشان می دهد.

مرحله	قلم مصرفی	مصرف (دالر امریکایی)	
قبل از عملیات	برنامه انکشاف ظرفیت و آموزش دهدی	\$350,000	
مجموع مصارف قبل از عملیات		\$350,000	
عملیاتی (اولین 5 سال عملیات)	تهیه و تطبیق پلان عملیاتی مدیریت امور محیط زیستی و اجتماعی (OESMP) به شمول سیستم مدیریت عملیات محیط زیستی و اجتماعی و استخدام کارمندان مجرب E&S	\$ 400,000	
	تهیه و تطبیق پلان عملیاتی OHS و EPRP به شمول استخدام کارشناسان تصدیق شده OHS	\$ 400,000	
	نظارت و کنترل بر نباتات/حیوانات بیگانه مضر	\$100,000	
	تهیه پلان واکنش به حالات اضطرار به شمول خریداری صندوق های باطله دانی	\$120,000	
	تهیه و تطبیق طرزالعمل های مدیریت ضایعات در مرحله عملیاتی	\$20,000	
	تهیه و تطبیق پلان مدیریت نهادهای ذیدخل در مرحله عملیاتی	\$60,000	
	نظارت بر تولید مواد ضایعه	\$30,000	
	نظارت بر گسترش نفوس در منطقه حق العبور و سهیم سازی مقامات محلی برای هماهنگی اقدامات	\$100,000	
	نظارت بر عملکرد محیط زیستی ، اجتماعی ، صحتی و مسئولیت به شمول تهیه اقدامات کاهشی قبول شده به شمول اقدامات برای کنترل فرسودگی	\$80,000	
	مجموع مصارف عملیاتی		\$1,660,000
	وجه احتیاطی تقریبا 20% (~20%) بودیجه عملیاتی		\$332,000
جمع کل مصارف ابتدایی		\$1,992,000	

7.12 نتیجه گیری و پیشنهادات

118 توقع می‌رود که پروژه تأثیرات و خطرات محیط زیستی و اجتماعی اندک ذیل را داشته باشد: (1) فرسودگی خاک و (احتیالاً) آلودگی، (2) تخلیه آب، (3) تأثیرات بر کیفیت هوای محیط، (4) استهلاك زمین (صرف چند نفر بخشی از زمین و اندکی از دارایی خود را از دست می‌دهند)، (5) خطرات مدیریت کارگر، (6) انکشاف اقتصادی مرتبط به فروش گاز طبیعی بدون H2S به مشتریان رهاشی و تجارتي و خطرات قابل توجه صحتی و مسئولیت.

119 تطبیق اقدامات کاهشی مرتبط در جریان مراحل عملیاتی و ارزیابی تخنیک قادر به رساندن این تأثیرات منفی به حداقل میزان قابل قبول می‌باشد. این اقدامات بخشی از مشخصات قرارداد برای قراردادی های حفظ و مراقبت و ارزیابی تخنیک و انجیران ناظر برای اطمینان از تطبیق این اقدامات و جلوگیری از تأثیرات منفی را تشکیل خواهد داد. بصورت کلی، این پروژه تأثیرات مثبت خواهد داشت در حالیکه تأثیرات منفی پایین الی متوسط آن به دقت تحت نظارت قرار گرفته و کاهش داده خواهد شد.

120 خطر جنجال کارگران، مسایل مدیریت کارگران، مسایل مدیریت کمپ کارگران، خشونت مبتنی بر جندر (خشونت مبتنی بر جنسیت)، استثمار و سوء استفاده جنسی (SEA)، ممنوعیت کار اطفال و کار اجباری و تبعیض قومی، جنسیتی و دینی نظارت خواهند شد و برای مدیریت این تأثیرات و خطرات اقدام خواهد شد.

121 برعلاوه، ظرفیت پایین در نهاد های اجرایی برای مدیریت مسایل محیط زیستی، اجتماعی، صحتی و مسئولیت یک چالش عمده می‌ماند. پروسه طولانی استهلاك زمین و جبران خسارت برای خانواده های متأثر شده از پروژه یک نگرانی عمده در میان جوامع محلی می‌باشد. جدای از این، این پروژه دارای اهمیت زیاد بوده و احتمالاً توجه رسانه ها را به خود جلب خواهد کرد. بعضی از ساحات پروژه در مناطق درگیری تحت نفوذ شورشیان قرار دارند.

ضمیمه 1. ارزیابی ظرفیت اداری محافظین برای پروژه گاز افغانستان

مقدمه

ارزیابی ظرفیت حفاظتی ذیل برای ارزیابی ظرفیت بازیگران کلیدی و نهادهای ذیدخل و کافی بودن سیستم های حفاظتی موجود برای اجرای حافظت از پروژه گاز افغانستان (AGASP- (P172109 می‌باشد. این ارزیابی همچنان جزئیات در مورد تحلیل کاستی ها و اقدامات برای تقویت ظرفیت حفاظتی از پروژه گاز افغانستان را ارائه می‌کند. پلان عملی (جدول الف در ذیل) بازیگران عمده، مسئولیت ها، کمبود های ظرفیتی و اقدامات پیشنهادی را نشان می‌دهد.

مهم است توجه کنیم که در شعبه مدیریت پروژه های وزارت معادن و پترولیوم کارمندان مجرب و واجد شرایط وجود ندارند تا بتوانند به وزارت در رسیدگی به نگرانی های محیط زیستی و اجتماعی مرتبط با پروژه کمک کنند. ارتقای ظرفیت منحنی یک چالش کلیدی در مدیریت مسایل محیط زیستی و اجتماعی در سکتور استخراجی افغانستان باقی می ماند. پروژه پیشنهادی به تمرکز بر ارتقای ظرفیت متقاضی ادامه خواهد داد و شامل یک جزء خاص (جزء 3) با اقدامات معین برای رسیدگی به کمبودی های اداری، قراردادی و تنظیمی توجیه شده در مدیریت منابع هایدروکابن افغانستان می باشد.

هدف و روش

اهداف ارزیابی ظرفیت محافظتی قرار آتی اند: (الف) ارزیابی ظرفیت متقاضی (وزارت معادن و پترولیوم) و سایر بازیگران اصلی و نهادهای ذیدخل و کافی بودن سیستم های محافظتی موجود برای پیشبرد مدیریت حفاظتی برای پروژه گاز افغانستان، (ب) تحلیل کاستی ها در سیستم موجوده و اینکه چه چیز کمبود است؛ (ج) تهیه یک پلان عملی برای تقویت ظرفیت حفاظتی برای پروژه گاز افغانستان. پروژه گاز افغانستان انکشاف اداری را بر اساس یافته های این ارزیابی برای رسیدگی به نواقص حمایت خواهد کرد. روش استفاده شده برای انجام ارزیابی های ظرفیت حفاظتی و تهیه پلان عملی برای تقویت ظرفیت حفاظتی شامل موارد ذیل اند:

- مرور ارزیابی استراتژییک محیط زیستی و اجتماعی (SESA) که در سال 2013 توسط وزارت معادن و پترولیوم تهیه و ترتیب گردید – ارزیابی استراتژییک محیط زیستی و اجتماعی شامل یک بخش در ظرفیت حفاظتی با اقدامات پیشنهادی برای ظرفیت سازی خواهد بود.
- ارزیابی ظرفیت کارمندان محافظ موجود در وزارت (وزارت معادن و پترولیوم) با ارزیابی ضروریات و ارتقای ظرفیت آنها

ظرفیت حفاظتی متقاضی و سایر بازیگران اصلی

وزارت معادن و پترولیوم مسئول کلی اداره و مدیریت سکتور استخراجی، تهیه پالیسی / قوانین، مقررات، نظارت، گزارش دهی برای رعایت مقررات و اطمینان از عملکرد سکتور به روش های پسینده بین المللی در افغانستان می باشد. اداره ملی حفاظت محیط زیست (NEPA) منحنی یک اداره تنظیمی صلاحیت مراقبت از مسایل محیط زیستی و تا حدی اجتماعی را در تمام پروژه ها در کشور در سکتور استخراجی برعهده دارد.

ظرفیت دولت برای مدیریت مسایل محیط زیستی و اجتماعی ضعیف، آگاهی در میان کارمندان دولت در مورد مسایل محیط زیستی و اجتماعی محدود و اجرای قوانین و مقررات مربوطه ضعیف است.

بانک (بانک جهانی) در یک دهه اخیر با دولت روی ساخت ظرفیت برای مدیریت مسایل محیط زیستی و اجتماعی از طریق دو فعالیت کمک تکنیکی قبلی متمرکز بر ایجاد مدیریت خوب در سکتور استخراجی در حال کار بوده است. مشخصا، بانک به وزارت معادن و پترولیوم و اداره ملی حفاظت محیط زیست در تقویت سیستم تنظیمی محیط زیستی کشور و ساختن ظرفیت لازم برای تطبیق آن از طریق برنامه های کمک تکنیکی معدنکاری کمک کرده است. این برنامه ها وزارت معادن و پترولیوم و اداره ملی حفاظت از محیط زیست را در تهیه ارزیابی های استراتژییک محیط زیستی و اجتماعی و چارچوب مدیریت محیط زیستی و اجتماعی برای سکتور استخراجی در افغانستان و نیز تهیه چندین پالیسی و مقررعه عمده محیط حفاظتی محیط زیستی و اجتماعی (مثلا مقررعه جدید ارزیابی تأثیرات محیط زیستی و اجتماعی، که در سال 2017 تصویب شده) کمک کرده است. در عین حال، وزارت معادن و پترولیوم بعضی از تلاش ها برای ارتقای ظرفیت را در سطح شعبه مدیریت پروژه ها جهت رسیدگی به مسایل حفاظتی تطبیق کرده است. شعبه حفاظت در وزارت معادن و پترولیوم توسط تیم های بانک جهانی در عین زمانی که مطالعات ارزیابی استراتژییک محیط زیستی و اجتماعی در حال اجرا بود، آموزش دیده اند.

ظرفیت موجوده مسلکی و تکنیکی در وزارت معادن و پترولیوم در دهه گذشته در حال تغییر بوده است و دلیل آن هم میزان متغییر تعهد در داخل وزارت به اجرای روش های پسینده در مورد محیط زیست و اجتماع بوده است. از سال 2009 الی 2012، وزارت معادن و پترولیوم واحد محیط زیستی / اجتماعی را ایجاد کرده و کارمندان و منابع لازم برای آن به درستی تأمین شده و به بانک اجازه داده روی تقویت وظایف اداری، ظرفیت های مسلکی و تطبیق روش های عمده حفاظت کار کند. اما، تغییر در رهبری وزارت (2012) و سپس تغییرات اداری بعدی، توجه به روش های خوب محافظت محیط زیست و اجتماع کاهش یافت و واحد محیط زیستی / اجتماعی بصورت قابل توجیه اهمیت خود را از دست داد. کارمندان اصلی محافظت وزارت معادن و پترولیوم را ترک کردند و خدمات مشوره عرضه شده توسط کمک های بانک جای خود را به برنامه های مشابه دادند که تعهد اندکی به این مسایل داشتند. تطبیق چارچوب ها و پلان ها به دلیل پروسه هایی که تا ماه ها طول می کشیدند به گندی مواجه شدند.

اما بصورت جال توجیهی، کمک های مداوم بانک به اداره ملی حفظ محیط زیست تأثیرات پایدار داشته و ظرفیت های اداری و مسلکی را در این اداره ایجاد کرده که توانسته مدیریت مسایل محیط زیستی در سکتور استخراجی به این اداره منتقل شود. با کاهش دوامدار مسایل اجتماعی، برنامه قبلی همکارگی تکنیکی بانک با وزارت معادن و پترولیوم برای توظیف یک مشاور جهت تطبیق یافته های ارزیابی استراتژییک در مورد پروسه ها و تحکیم چارچوب های مدیریت محیط زیستی، محافظت اجتماعی و استعمال توافقات انکشاف اجتماعی کار میکرد. در جریان این زمان (2014 – 2016)، وزارت معادن و پترولیوم پیشرفت هایی در زمینه های محیط زیستی و اجتماعی داشت، اما این پیشرفت وسیعا متمرکز بر توانایی مشاور توظیف شده بود که تیم بانک ظرفیت بیشتر را ایجاد کرد و بصورت روزانه با انجام گفتگو و ملاقات، به وزارت در مورد مسایل مختلف کمک میکرد. اما در ختم 2016، وزارت معادن و پترولیوم به نقطه ای تنزیل کرده بود که ظرفیت محافظت اجتماعی همراه با پذیرفتن مسئولیت محافظت را از دست داده بود. تیم بانک، با ارائه رهنمایی و کمک نزدیک در مورد تطبیق چهارچوب ها، به این نتیجه رسید که بانک نسبت به وزارت تعهد بیشتری را مبذول نماید.

علیرغم این تلاش ها، ظرفیت داخلی برای مدیریت مسایل محیط زیستی و اجتماعی، خصوصا نظر به شرایط پیچیده و چالش برانگیز کشور ضعیف مانده است. بصورت خاص وزارت معادن و پترولیوم از منظر حفاظت محیط زیست/اجتماع، ظرفیت مدیریتی و حفظ واحد محیط زیستی و اجتماعی بسیار ضعیف شده بود. در حال حاضر، واحد محیط زیست و اجتماعی فعال وجود ندارد و تشکیل دوباره این واحد باید یک تعهد عمده توسط وزارت باشد تا چنین واحد را در سطح وزارت ایجاد و تمویل کند؛

تا به وزارت معادن و پترولیوم کمک کند مسایل محیط زیستی، شغلی و صحتی را در جریان کار و نیز صحت و مصئونیت جوامع، مشکلات اجتماعی، کار اطفال، حفاظت از گروپ های آسیب پذیر و

یافته های کلیدی از ارزیابی استراتژییک محیط زیستی و اجتماعی (SESA) در سکتور

استخراجی

ارزیابی استراتژییک محیط زیستی و اجتماعی انجام شده در سال 2013 در سکتور استخراجی ظرفیت سازی در وزارت معادن و پترولیوم و سایر بازیگر های اصلی را توصیه کرده است. توصیه های آنها قرار ذیل اند:

اقدام توصیه شده: ظرفیت تکنیکی در نهاد های دارای مسئولیت های تنظیمی عمده در سکتور صنعت استخراجی باید ایجاد شود تا از درک کافی خصوصیات صنایع هایدروکابن اطمینان حاصل شود.

مشخصا نهاد های اصلی در این بخش عبارتند از وزارت معادن و پترولیوم، اداره ملی حفاظت محیط زیست و وزارت مالیه.

اقدامات توصیه شده: آموزش و ظرفیت سازی خصوصا در مسایل انکشاف اجتماعی-اقتصادی مانند شوراهای انکشاف محلی و نیز در رابطه به تأثیرات محیط زیستی صنایع استخراجی نیاز است.

گزارش ارزیابی استراتژییک محیط زیستی و اجتماعی نشان می دهد که سرمایه ظرفیتی و مهارتی وزارت معادن و پترولیوم نیز موضوع قابل نگرانی است. در وزارت کارمندان اندک دارای تخصص محیط زیستی قابل توجه هستند و این کمبود رابطه میان وزارت معادن و پترولیوم و اداره ملی حفاظت محیط زیست (که اغلبا رابطه میان این دو نهاد رقابتی تلقی می شود نه همکارانه) را تضعیف میکند. وزارت معادن و پترولیوم نقش مهمی در رسیدگی به مشکلات محیط زیستی دارد اگر چه این نقش باید در این مورد صرف به جایگاه وزارت محدود بماند و نباید صلاحیت قانونی از اداره ملی حفاظت محیط زیست گرفته شود (بخش 7.3.1 در ذیل را ببینید). بنابراین، وزارت معادن و پترولیوم برای بهبود ظرفیت و مهارت های کارمندان خود در مورد مسایل محیط زیستی و اجتماعی مرتبط با سکتور استخراجی تلاش کند.

مشکلات جندر، مدیریت شرکت های مشورتی در تمامی ارزیابی های حفاظتی و مدیریت مشکلات، نگهداری ظرفیت لازم در شعبه مدیریت پروژه ها و پروژه ها کمک کند. بدون داشتن چنین شعبه در داخل وزارت، تلاش ها برای ارتقای ظرفیت غرض رسیدگی به مسایل محیط زیستی و اجتماعی ناکام خواهد شد، همان قسمیکه در جریان چندین سال گذشته دیده شده است. در سطح شعبه مدیریت پروژه (PMU) متعلق به برنامه همکاری های تکنیکی فعلی، نبود کارمندان مجرب و واجد شرایط برای کمک به وزارت در رسیدگی به نگرانی های محیطی و اجتماعی مرتبط با پروژه وجود دارد. ارتقای ظرفیت منحصراً یک چالش عمده در مدیریت مسایل محیط زیستی و اجتماعی در سکتور استخراجی افغانستان باقی می ماند. پروژه پیشنهادی بر تمرکز بر ارتقای ظرفیت مشتری (وزارت) ادامه خواهد داد و شامل بخش خاص (جزء 3) با اقدامات معین جهت رسیدگی به خلا های اداری، قراردادی، و تنظیمی که در مدیریت منابع هایدروکاربن افغانستان رونما شده، می باشد. در سطح اجرایی، یک شعبه خاص مدیریت محیط زیستی و اجتماعی در داخل وزارت معادن و پترولیوم باید توسط کارشناسان واجد شرایط محیط زیستی و اجتماعی تمویل شود تا پلان تعهد محیط زیستی و اجتماعی (ESCP) پروژه را تهیه، تطبیق و نظارت کند و زنجیره مسئولیت برای مدیریت خطرات محیط زیستی و اجتماعی در داخل پروژه را نظارت کند. در میان مدت، توقع می رود این واحد نقش خود را در ادغام جنبه های محیط زیستی و اجتماعی در عملکرد وزارت ایفا کند. تشکیل و شرایط و ضوابط این واحد در مرحله آماده سازی بیشتر توضیح داده خواهد شد.

تحلیل خلا های ظرفیتی محافظین

مشکلات در ظرفیت:

نیاز مداوم به ارتقای ظرفیت وزارت معادن و پترولیوم برای مدیریت چندین چالش مهم حفاظتی ذیل وجود دارد:

- تهیه لایحه وظایف برای ارزیابی ظرفیت اداری و تکنیکی جهت مدیریت اقدامات محافظین محیط زیستی و اجتماعی و نیز مسئولیت و صحت عملیاتی در بخش های مربوطه وزارت.
- نبود ظرفیت در سطح وزارت جهت شامل سازی الزامات حفاظتی در شرطنامه/اسناد قرارداد برای تمامی سایت ها در پروژه گاز افغانستان و سایر پروژه های آینده.
- تعامل با شرکای همکار خصوصاً بانک جهانی در تهیه اسناد مطالعه حفاظتی با کیفیت.
- ایجاد مکانیزم های نهادینه شده رسیدگی به شکایات در وزارت و رسیدگی به شکایات مرتبط به فعالیت های پروژه.
- تطبیق اسناد حفاظتی، پلان عمل اسکان مجدد پایدار برای معدن مس عینک و پلان تعهد محیط زیستی و اجتماعی، و
- تهیه گزارش های پیشرفت اقدامات حفاظتی.
- سایر بازیگران عمده ظرفیت و مهارت تکنیکی برای کمک مؤثر در تطبیق پلان های اسکان مجدد را ندارند.

تعداد کارمندان بخش حفاظتی

تعداد کارمندان بخش محیط زیست: در حال حاضر هیچ کارشناس محیط زیستی در شعبه مدیریت پروژه وزارت معادن و پترولیوم و هیچ پروژه دیگر کار نمی کند. این کار بصورت آشکار در تضاد با پالیسی های بانک جهانی قرار دارد و این مشکل چندین مرتبه در نظرات ما بیان شده است. به ما گفته شده که وزارت/شعبه مدیریت پروژه در حال استخدام یک کارشناس محیط زیستی بین المللی است تا در پروژه گاز افغانستان کار کند.

همچنان نیاز است یک شعبه/بخش حفاظتی ایجاد شود که دارای یک مدیر ارشد با تخصص در گزارش دهی مدیریت محیط زیستی به معین وزارت معادن و پترولیوم باشد. دو کارشناس محیط زیستی محلی دیگر نیز باید استخدام شوند تا با شعبه مدیریت پروژه و پروژه ها کار کنند.

تعداد کارمندان حفاظت اجتماعی: شعبه مدیریت پروژه وزارت معادن و پترولیوم 5 کارمند حفاظت اجتماعی که همگی افراد محلی اند را در استخدام خود دارد. این کارمندان (به جز یکی از آنها که اخیراً استخدام شده) لسان انگلیسی را بصورت ابتدایی نمی فهمند و مهارت تکنیکی برای مدیریت حفاظت اجتماعی را ندارند. این کارمندان نیاز خواهند داشت مهارت های لسان انگلیسی و تکنیکی خود را افزایش دهند تا قادر به تهیه/اجرای ارزیابی کیفی وسایل حفاظتی لازمی (یعنی ارزیابی تأثیرات محیط زیستی و اجتماعی، پلان عمل اسکان مجدد) باشند. برعلاوه، شعبه مدیریت پروژه نیاز خواهد داشت دو کارشناس مجرب اجتماعی (ملی و بین المللی) را استخدام کند تا حمایت های لازم را برای کارمندان محلی منحصراً یک الزام اجباری تحت این قرارداد ارائه خواهند کرد. تا وزارت معادن و پترولیوم تعهد نماید که پروسه های استخدام فوق را تا اپریل 2019 تکمیل کند.

شعبه/بخش محیط زیستی و اجتماعی: وزارت معادن و پترولیوم همچنان باید شعبه محیط زیستی و اجتماعی را ایجاد کند که یک نقش مؤثر را در مدیریت قرارداد در مورد مسایل حفاظتی پروژه، سیستم نهادینه شده مکانیزم های رسیدگی به شکایات برای وزارت و تطبیق شورای انکشاف محلی بازی خواهد کرد. باید برجسته سازیم که وزارت معادن و پترولیوم بخش محیط زیستی و اجتماعی را دوباره فعال کند که در سال 2012 منحل شده بود.

خشونت مبتنی بر جندر (خشونت مبتنی بر جنسیت): بررسی خشونت مبتنی بر جندر و ارزیابی خطر برای پروژه گاز افغانستان هنوز تکمیل نشده است. اما، توقع می رود که فعالیت های پیشنهادی پروژه به چندین کارگر بیرون از ساحه پروژه نیاز داشته باشد که میتواند به خطرات خشونت مبتنی بر جنسیت مانند خطر آزار جنسی در محل کار و خطر استثمار و سوء استفاده جنسی منجر شود. بنابراین، وزارت معادن و پترولیوم نیاز دارد تا کارشناس خشونت مبتنی بر جنسیت را در شعبه مدیریت پروژه استخدام کند تا مسایل مرتبط به خطر خشونت مبتنی بر جنسیت را نظارت کند. وزارت معادن و پترولیوم همچنان باید اعمال نظارت از طریق نهاد ناظر طرف ثالث مستقل/مامور مستقل بازرسی را با کارمندان مجرب خشونت مبتنی بر جنسیت در نظر بگیرد.

از آنجا که پروژه گاز افغانستان از نظر اقدامات حفاظتی یک پروژه با خطر بلند است، تمامی مطالعات حفاظتی اجتماعی پروژه باید توسط مشاورین مستقل (اشخاص یا شرکت ها) و نه مشاورین وابسته انجام شود. تیم حفاظت اجتماعی شعبه مدیریت پروژه کیفیت مطالعات را ارزیابی خواهد کرد.

بازیگران کلیدی

این پروژه مسایل مشترک دارد که یک ارتباط را میان نهاد های دولتی ذیل و نهادهای دخیل (محلی و ملی) مرتبط به پروژه گاز افغانستان ایجاد می کند.

طرفین حفاظتی عمده برای پروژه گاز افغانستان قرار ذیل اند:

- شعبه حفاظت محیط زیستی و اجتماعی در وزارت — وزارت معادن و پترولیوم
- کارمندان بخش حفاظتی در شعبه مدیریت پروژه — وزارت معادن و پترولیوم

- اداره ملی حفاظت از محیط زیست
- اراضی/وزارت انکشاف شهری و اراضی
- تیم های قیمتگذاری ولایتی
- تصدی افغان گاز – پایپ لاین شبرغان-مزار و دستگاه تصفیه گاز آمینه و دستگاه تصفیه دیهادریشن گاز
- مشاورین (شرکت ها و اشخاص) برای تهیه و تطبیق اقدامات حفاظتی.

جدول ۸: بازیگران کلیدی و مسئولیت های شان (ظرفیت سازمانی)

ریاست	مسئولیت ها	خلاء های ظرفیتی	اقدامات پیشنهادی	نتایج متوقعه
واحد/شعبه مدیریت پروژه / وزارت معادن و پترولیوم	أ. اقدامات باید قبل از اخذ منظوری مورد بانک تکمیل گردند			
	• چارچوب مدیریت امور محیط زیستی و اجتماعی؛	• عدم بلدیته به زبان انگلیسی (مهارت های کتبی و صحبت کردن به زبان انگلیسی) • عدم موجودیت مهارت های تخنیکی (تهیه و ترتیب سند لایحه وظایف، بررسی کیفیت، رعایت اصول حفاظت، مکانیزم رسیدگی به شکایات)	• کورس اجباری آموزش زبان انگلیسی. • کارمندان فعلی باید درباره قوانین ملی نافذه، پالیسی ها و چارچوب محیط زیستی و اجتماعی بانک جهانی، استندردهای محیط زیستی و اجتماعی، چارچوب پالیسی اسکان مجدد، چارچوب محیط زیستی و اجتماعی معلومات کسب کرده، دانش خود را در این زمینه ها گسترش داده و همچنان مهارت های لازم در قسمت مدیریت شکایات مرتبط با پروژه گاز افغانستان را بیاموزند. • کارمندان مجرب حفاظت از محیط زیست و اجتماع (۲ کارمند ملی حفاظت محیط زیستی و اجتماعی و ۲ کارمند بین المللی حفاظت محیط زیستی و اجتماعی) باید استخدام گردند که حمایت های ضروری را به کارمندان محلی فعلی منحصی یک نیازمندی اجباری تحت قرارداد های شان فراهم خواهند کرد. • یک کارشناس مجرب خشونت مبتنی بر جنسیت جهت نظارت / مدیریت مسایل مربوط به خطرات خشونت مبتنی بر جنسیت در فعالیت های مرتبط با پروژه. • تمام مطالعات مربوط به حفاظت اجتماعی تحت این پروژه باید به قرارداد سپرده شوند. • تیم حفاظت اجتماعی واحد/شعبه مدیریت پروژه، مرور کیفیت مطالعات حفاظت اجتماعی را انجام خواهد داد.	• کارمندان ملی ظرفیت لازم برای تهیه و حصول اطمینان از کیفیت اسناد حفاظتی مورد نیاز را دارند (مثلا سند ارزیابی تاثیرات محیط زیستی و اجتماعی، پلان عمل اسکان مجدد، پلان مدیریت امور محیط زیستی و اجتماعی)
	• چارچوب مستقل پالیسی اسکان مجدد؛			
	• پلان تعهد محیط زیستی و اجتماعی؛			
	• ارزیابی محیط زیستی و اجتماعی پایپ لاین گاز شبرغان الی مزار شریف و تاسیسات پروسس گاز؛			
	• پلان عملیاتی مدیریت امور محیط زیستی و اجتماعی پایپ لاین گاز شبرغان الی مزار شریف و تاسیسات پروسس گاز؛			
	• پلان مدیریت جبران خساره پایپ لاین گاز شبرغان الی مزار شریف؛			
	• پلان مشارکت نهادهای ذیدخل / طرزالعمل های مدیریت کار؛			
	ب. اقدامات باید در جریان تطبیق پروژه صورت گیرد.			
	• باید تصدیق گردد	• باید تصدیق گردد	• باید تصدیق گردد	• باید تصدیق گردد
	• پلان ارتقای ظرفیت در مورد استندردهای محیط زیستی و اجتماعی؛			
	• گنجانبیدن ماخذها یا منابع در استندردهای محیط زیستی و اجتماعی و استندردهای صحت و ایمنی شغلی در تمام اسناد داوطلبی برای قراردادی ها و قراردادی های فرعی، و همچنان انجنیرهای ناظر؛			

			- تهیه، ترتیب و افشای ارزیابی های تأثیرات محیط زیستی و اجتماعی/ پلان های مدیریت امور محیط زیستی و اجتماعی قبل از شروع هر نوع کار، به شمول پلان محیط زیستی، صحتی و ایمنی؛ - وضع مکلفیت برای قراردادی ها/ قراردادی های فرعی جهت تهیه، ترتیب پلان های مدیریت کار و سند طرز سلوک که باید توسط تمام کارگران قبل از شروع کار و فعالیت امضا گردد؛ - پلان های مدیریت امور محیط زیستی و اجتماعی باید به اسناد داوطلبی و اسناد قرارداد قراردادی ها ضمیمه ساخته شده و نیازمندی های (الزامات) انجینیر ناظر در قراردادهای شان شامل ساخته شود؛ - قراردادی ها باید از طریق ترتیبات قرارداد مکلف به تهیه و تطبیق پلان مدیریت امور محیط زیستی و اجتماعی در قسمت اعمار ساختمان در یک ساحه خاص و پلان صحت و ایمنی در مطابقت با استانداردهای NEBOSH، OHSAS 18001:2007، یا استانداردهای مشابه شده، و کارمندان مجرب و واجد شرایط را در قسمت حفاظت محیط زیستی و اجتماعی و صحت و ایمنی شغلی استخدام نمایند.	
		- انجینیر ناظر یا مشاورین بین المللی حفاظت محیط زیستی و اجتماعی و صحت و ایمنی شغلی باید از امور مربوط به تهیه و تطبیق مناسب پلان های مدیریت امور محیط زیستی و اجتماعی ساختمانی و پلان های صحت و ایمنی شغلی نظارت کرده و بدین منظور، کارمندان مجرب و واجد شرایط را در قسمت حفاظت محیط زیستی و اجتماعی و صحت و ایمنی شغلی استخدام نماید. کارمندان صحت و ایمنی شغلی باید سند معتبر OHSAS 18001:2007 را دارا باشند. - ایجاد یک میکانیزم رسیدگی به شکایات برای کارگران.		
وظایف کلیدی محیط زیستی و اجتماعی				
واحد/شعبه حفاظت محیط زیستی و اجتماعی	وزارت معادن و پترولیم باید شعبه حفاظت محیط زیستی و اجتماعی که یک نقش اساسی را در تنظیم قراردادها در قسمت دیزاین و تطبیق مسایل مربوط به حفاظت از پروژه بازی خواهد کرد، را ایجاد نماید. این شعبه شامل هم کارمندان ملکی و هم کارمندان قراردادی می باشد (۲ کارشناس اجتماعی و ۲ کارشناس محیط زیستی).	وزارت معادن و پترولیم دارای شعبه حفاظت محیط زیستی و اجتماعی می باشد که متشکل از کارشناس محیط زیست و کارشناس اجتماعی است. این شعبه در سال به دلایل ذیل منحل گردید: این بخش بعدا تکمیل خواهد شد.	- نظارت و رهبری از امور مربوط به حفاظت، صحت و ایمنی شغلی. - استفاده از خدمات مشاور مربوطه جهت اجرای ارزیابی های حقوقی، تنظیمی، مبتنی بر پالیسی، سازمانی و ظرفیت تنظیمی هم از نظر محیط زیستی و اجتماعی و هم یافتن خلاء ها و هم پیشنهاد یک برنامه یا پلان برای برگردن خلاءهای مذکور؛ - استخدام مشاورین آموزشی غرض فراهم آوری آموزش های مربوطه و انکشاف ظرفیت کارمندان، به منظور کمک به وزارت معادن و پترولیم جهت تقویت چارچوب تنظیمی حقوقی برای مدیریت محافظین.	
	باید تصدیق گردد			

			● ایجاد یک سیستم صحت و ایمنی شغلی در پروژه ها و طرزالعمل های مدیریتی در وزارت معادن و پترولیم و شعبه مدیریت پروژه ها.
			● ایجاد یک سیستم نظارتی از فعالیت های گروه حمایتی، طرز گزارشدهی، ارایه نظریات و بهبودی ها به صورت ماهوار/ربعوار و سالانه.
			● ایجاد سیستم منسجم میکانیزم رسیدگی به شکایات در وزارت – وزارت معادن و پترولیم
			● استخدام یک شرکت خدمات مشاورتی مجرب جهت انجام سروی نظرات مستفیدشوندگان در سایت های منتخب معادن به منظور تعیین سطح رضایت و اعتماد شهروندان بالای عرضه خدمات، به شمول جزء مشارکت شهروندان، مثلاً میکانیزم رسیدگی به شکایات.
			تهیه و شامل سازی شرایط محافظین در قراردادها با شرکت ها/قراردادی ها و سایر طرفین سرمایه گذاری.
			واحد محافظین در وزارت معادن و پترولیم، ایجاد شوراهای انکشاف محلی را در اطراف سایت های کلیدی صنایع استخراجی امتحان خواهد کرد. حداقل یک شورای انکشاف محلی تحت این پروژه امتحان خواهد شد.
اراضی / وزارت انکشاف شهری و اراضی	● اجرای سروی تصفیه اراضی در قسمت سایت های گاز به منظور ارزیابی تأثیرات استهلاک زمین.	● تیم تصفیه اراضی فاقد مهارت های کافی جهت انجام سروی تصفیه اراضی به شکل موثر و مفید آن می باشد. هیچ نوع طرزالعمل مناسب در قسمت استهلاک زمین و مدیریت اسکان مجدد وجود ندارد.	● با حمایت تیم های ولایتی مربوطه، کهک به پروژه قیمت گذاری زمین.
			● همکاری با کمیسیون دولتی در قسمت تطبیق پلان عمل اسکان مجدد.
اداره ملی حفاظت از محیط زیست افغانستان	تصفیه گزارش بررسی اسناد محافظین (ارزیابی تأثیرات محیط زیستی و اجتماعی)	باید تصدیق گردد	باید تصدیق گردد
سرمایه گذار بالقوه	ارزیابی تأثیرات محیط زیستی و اجتماعی	سرمایه گذاران داخلی فاقد کارمندان محافظ مجرب می باشند.	باید تصدیق گردد
ادارات دولتی ولایتی	● سروی و گزارش قیمت گذاری زمین/دارایی	عدم موجودیت کارمندان مجرب در قسمت قیمت گذاری زمین. عدم موجودیت یک سیستم مناسب برای پرداخت جبران خساره ملکیت های متاثر شده.	باید تصدیق گردد

ضمیمه ۲: مشوره عامه

جلسات مشورتی با اشخاص متاثر شده و سایر نهادهای ذیدخل در قسمت پایپ لاین گاز تکمیل شده:

نام موقعیت پروژه:	پایپ لاین گاز شبرغان الی مزار شریف
نام قریه: میر قاسم	
نام ولسوالی:	ولسوالی چمتال
نام ولایت:	بلخ
جلسات مشورتی:	جنوری ۲۰۱۸-۲۰۱۹-۲۰۱۹

مسایل بحث شده	نهادهای ذیدخل (شوراهای انکشاف محلی و نظرات و پیشنهادات مردم محل)
برداشت عمومی درباره پروژه و سطح آگاهی درباره (پایپ لاین گاز) پیشنهادی	قبل از مشوره، مردم معلومات بسیار محدودی درباره پروژه پایپ لاین گاز داشتند. تیم اجتماعی تصدی افغان گاز، معلومات کافی را درباره این پایپ لاین گاز (به شمول معلومات درمورد تاثیرات زمین و سروی تصفیه اراضی توسط ریاست اراضی) ارایه نمود.
حمایت مردم محل از پروژه پیشنهادی	تمام اشتراک کننده گان قول دادند تا از این پروژه حمایت کنند. به هر حال، آنها پیشنهاد کردند که تصدی افغان گاز باید فرصت های کاری را برای مردم محل، به شمول فرصت های کاری برای خانواده های آسیب پذیر (مثلا جوانان)، فراهم نماید.
شناسایی موقعیت حساس محیط زیستی و اجتماعی	در جریان پیاده روی با مردم محل، هیچ نوع موقعیت حساس محیط زیستی و اجتماعی در اطراف پایپ لاین گاز شناسایی نگردید، به خاطر اینکه بخش تکمیل شده پایپ لاین گاز از زمین های خشک می گذرد (غیر از قریه میر قاسم).

مسایل بحث شده	نظرات و پیشنهادات اشخاص متاثر شده از پروژه
تاثیرات استهلاک زمین	تمام ۸ خانواده متاثر شده قبول کردند که زمین های دولتی را اشغال می کنند اما خواهان بعضی حمایت ها شدند — مخصوصا در قسمت ساختارهای متاثر شده، زمین های زراعتی و سایر دارایی ها (مثل درختان مثمر و غیر مثمر). مهم است که به این مسئله توجه داشته باشید که مشوره های جداگانه با هر یک از خانواده های متاثر شده از پروژه صورت گرفت. خساره دارایی های از دست رفته (زمین های زراعتی، ساختارها و درختان) محاسبه و در جدول ۴ پلان مدیریت جبران خساره شامل گردیده است.
قطع دسترسی مردم محل به علفچرها	در جریان مشوره با شورای انکشاف محلی، نمایندگان مردم نگرانی خود را درباره قطع دسترسی شان به علفچرهای همجوار بیان کردند. آنها علاوه کردند که فعالیت های پایپ لاین به صورت موقت دسترسی مردم به علفچرها را محدود می سازد. به هر حال، در مشوره با مردم محل، نقاط دسترسی کافی برای مردم محل و احشام شان جهت دسترسی راحت به علفچرها وجود داشت. ضروری است که به این مسئله توجه داشته باشید که پایپ لاین گاز تکمیل شده تحت خاک قرار داده شده و عمق کانال آن، ۱،۸ متر (۰،۸ متر عرض) است. هرگاه فعالیت های پرکاری کانال ها تکمیل گردد، دسترسی کامل به علفچرها تامین خواهد شد.

کمپته رسیدگی به شکایات	کمپته رسیدگی به شکایات پروژه مذکور ایجاد گردیده که اعضای آن را نمایندگان از اشخاص متأثر شده از پروژه، دولت محلی، متنفذین محلی/شوراهای انکشاف محلی، ریاست اراضی و سایر نهادهای ذیدخل محلی دیگر تشکیل می داد.
حذف یا قطع درختان	به تعداد ۹ درخت مثمر و غیر مثمر شناسایی گردیدند که ضرورت بود تا حذف گردند.
تأثیرات عمومی اجتماعی-اقتصادی	فعالیت مهم اقتصادی در بخش تکمیل شده (قریه میر قاسم) زراعت است (زمین های زراعتی و للمی) و مالداری است. دهاقین در کشت گندم مصروف بوده، ترکاری از محصولات مهم زراعتی در این ساحه می باشد. بعضی از مردم در تجارت های کوچک و بعضی کارها در ولسوالی چمتال مصروف بوده، اما اکثر مردم برای کسب دستمزد روزانه به سایر مکان ها مانند شهر مزار شریف مهاجرت می کنند.

بازدیدهای ساحوی

اولین بازدید ساحوی به ساحات گاز گوجرداق و یاتیمتاق ترتیب گردید، و به صورت خاص از میدان های گاز ذیل بازدید به عمل آمد:

- تاسیسات آمینه در ساحه گاز یاتیمتاق (تاسیسات موجود آمینه).
- استیشن کمپروسور خواجه گوجرداق.
- نقطه ابتدایی پایپ لاین گاز جدید.
- ذخیره گاه باز هوایی برای طول پایپ.
- محل آزمایش التراسونیک پایپ لاین در ۲ کیلومتری از واحد کمپروسور خواجه گوجرداق؛ و
- تاسیسات شماره ۱ تولید برق صنعتی بیات.

بازدید از ساحه ساختمانی تاسیسات شماره ۱ تولید برق صنعتی بیات

در جریان جلسه با انجنیران تاسیسات تولید برق صنعتی بیات، مشاور از ساحه ساختمانی تاسیسات شماره ۱ تولید برق صنعتی بیات، که در ۱ کیلومتری از کمپروسور استیشن خواجه گوجرداق موقعیت دارد، به منظور آشنا شدن با ساحه ساختمان و جمع آوری معلومات ابتدایی درباره پروژه تولید برق صنعتی، بازدید کرد. تیم تاسیسات شماره ۱ تولید برق صنعتی بیات معلومات ارایه کرد که قرار است تا در صورتی که تصدی افغان گاز کار ساختمان ۷۰۰ متر پایپ لاین گاز از دستگاه گلیکول دیپایدریشن خواجه گوجرداق به دریچه ورودی (inlet point) تعیین شده توسط دستگاه برق بیات را تکمیل نماید، یک جنراتور برقی با توربین گازی زیمنس (Siemens gas turbine SGT-45) تسلیم داده خواهد شد. نماینده تصدی افغان گاز تصدیق کردند که قرار است تا پایپ لاین در ۲۰۱۹ به بهره برداری سپرده خواهد شد.

بازدید از تاسیسات گاز آمینه واقع در ساحه گاز یاتیمتاق

در جریان بازدید ساحوی مورخ ۳ فبروری ۲۰۱۹، قطار پروسس تاسیسات گاز آمینه بررسی و عکس هایی از آن گرفته شد. با انجنیران و مدیران تصدی افغان گاز در مورد سایت مصاحبه و معلومات باارزش جمع آوری گردید. جریان پروسس فعالیت ها در مطابقت با اسناد قابل دسترس فراهم شده توسط شرکت قراردادی (زفیر)، مشاهده گردید. مشاور موارد ذیل را مشاهده نهوده است:

- خطوط گاز از چاه های شماره ۳۸، ۴۵ و ۴۷ به سه جداکننده ورودی زمان اتحاد جماهیر شوروی متصل است.
- فقط یک جداکننده شماره ۳ (C-3) فعال بوده و گاز مورد نظر برای تامین انرژی تاسیسات آمینه را جدا ساخته است.
- جداکننده شماره ۲ تحت فشار گاز 60barg قرار داشته، اما دریچه خروجی بسته بود.
- جداکننده شماره ۳ جدا بود. دریچه های ورودی و خروجی بسته بودند؛ و
- گاز سوختی برای تاسیسات آمینه از طریق پایپ لاین جداگانه با قطر کم از دستگاه گلیکول دیپایدریشن (واقع در کمپروسور خواجه گوجرداق) به دو جذب کننده A و B (واقع در نزدیکی تاسیسات آمینه) تامین می شود.

نتیجه گیری ابتدایی مشاور به شرح ذیل بود: برای بهبود موثریت پروسس و افزایش کیفیت گاز تصفیه شده (که به طور قابل توجهی اجزای H_2S و CO_2 را کاهش می دهد)، دیزاین تاسیسات گاز آمینه باید جهت تغییر / تنظیم خطوط پروسس و کنترل ابزار، مورد تجدید نظر قرار گیرد.

بازدید از سایت دستگاه کمپروسور و گلیکول دیهایدریشن

در تاریخ ۵ فروردی ۲۰۱۹، مشاور به منظور آشنایی با دستگاه کمپروسور و دستگاه گلیکول دیهایدریشن (دستگاه های موجود) از میدان گازی خواجه گوجرداق بازدید کرد تا اعتبار معلوماتی را که قبلاً در جریان تدویر چندین جلسه تخنیک با انجمنیان تصدی افغان گاز دریافت کرده بود، مورد ارزیابی قرار دهد. به طور کلی، مشاور اسناد تخنیک موجود (نقشه های ترتیبات عمومی، دیاگرام جریان پروسس [PFD]، طرح پروسس و ابزار [P&IDs]، طرزالعمل راه اندازی و غیره) را مورد مطالعه قرار داد و در جریان بازدید از ساحه، هیچ موضوع مهمی در رابطه با دستگاه کمپروسور و عملیات های دستگاه گلیکول دیهایدریشن (GDU) شناسایی نگردید.

بازدید از ساحه جرقودوق و شرک

در تاریخ ۱۱ فروردی ۲۰۱۹، مشاور از تاسیسات گازی و چاه های گاز جرقودوق و همچنان چاه جداگانه تولید کننده گاز شماره 2 در میدان گازی شرک بازدید کرد. بازدید از این ساحه با هدف بررسی طرح جریان و جمع آوری گاز در میادین جرقودوق و شرک و دستگاه های تصفیه گاز در تاسیسات جرقودوق به منظور تکمیل طرح کلی گازرسانی مربوط به کار مشاور انجام شد.

بازدید از محل تاسیسات تولید برق صنعتی مزار، مرکز توزیع گاز تصدی افغان گاز، تقاطع دریای بلخ و بخش ساخته شده پایپ لاین گاز شیرغان الی مزار شریف در تاریخ ۱۳-۱۴ فروردی ۲۰۱۹، مشاور همراه با محترم ایوب از تصدی افغان گاز، بخشی از پایپ لاین جدید را در جریان بازدید از ساحه تاسیسات تولید برق صنعتی مزار، مرکز توزیع گاز تصدی افغان گاز و پایپ لاین گاز شیرغان الی مزار شریف بررسی کردند.

ضمیمه ۳: وضعیت فعلی و اقداماتی که باید برای میدان های گاز و پایپ لاین گاز شبرغان الی مزار شریف روی دست گرفته شود

میدان های گاز

- چهار میدان گازی در ساحه شبرغان (ذخایر گازی جرقودوق، یاتیمتاق، ذخایر گازی خواجه گوجرداق، شرک) فعلا در حال تولید هستند.
- ذخایر جرقودوق و خواجه گوجرداق کاهش یافته و منحبث ذخایر انکشافی در نظر گرفته نمی شوند.
- کار فوری، تجدید پلان انکشاف میدان گازی ذخایر یاتیمتاق (در مورد تولید) و ذخایر جرقودوق (کار تولید آن منظور گردیده است)، همچنان تهیه و تدارک تجهیزات و ابزارهای ضروری با کیفیت برای آزمایش چاه، ورود به چاه، نمونه برداری از چاه، اندازه گیری و سنجش می باشد.
- دو میدان گازی که برای تولید (ذخایر کوگیتان ژوراسیک خواجه گوجرداق و و خواجه بولان) در نظر گرفته شده اند، در خلال ۳ سال انکشاف یافته می توانند.
- انکشاف میدان گازی جمعه-باشیکورد در حالت تعلیق قرار داشته و ممکن است در مدت 5 سال به بهره برداری سپرده شود.
- انکشاف دو میدان گازی (جنگل کلان و چکچی) نامعلوم است. با این حال، این دو میدان می توانند به عنوان پروژه های دراز مدت در جدول زمانی 10 ساله در نظر گرفته شوند.
- وضعیت بسیاری از چاه ها به دلیل نبود تجهیزات مناسب نامعلوم است.
- بسیاری از تجهیزات مربوط به پروسس گاز کهنه شده و باید به طور منظم مورد بازرسی قرار گیرند تا از وقوع حوادث در آینده جلوگیری گردد.
- عدم موجودیت دستگاه ها و ابزارهای اندازه گیری باعث عدم اطمینان در ارزیابی سطح تولید فعلی، مصرف گاز توسط مشتریان و ضررهای غیرضروری می شود.
- کمبود سیستم های اتوماتیک، خطرات ایمنی و انسجام را ایجاد می کند؛ و
- تأسیسات گاز آمینه و دستگاه گلیکول دیهایدریشن، سیستم های مهم برای پروژه فعلی هستند.

کیفیت، صحت، ایمنی، امنیت و محیط زیست

به طور خاص، مشکلات مربوط به نبود امنیت، خلاء ها در اطمینان از کیفیت/کنترل کیفیت و نبود تجهیزات حفاظت شخصی، تجهیزات ایمنی، کشف کننده های گاز، سیستم اعلام خطر عمومی، کارمندان اطفائی آموزش دیده، خاموش کردن منسجم سیستم در حالات اضطرار، پلان واکنش به حالات اضطرار و غیره باید فوراً کاهش یابد.

مسایل عمومی

- عدم وجود طرزالعمل های عملیاتی و طرزالعمل های صحتی، ایمنی و محیط زیستی — طرزالعمل های عملیاتی و صحتی، ایمنی و محیط زیستی در سایت موجود نیستند که منجر به انحراف از الزامات استندردهای بین الهلی و روش های پسندیده صحتی، ایمنی و محیط زیستی می شود.
- عدم وجود دیاکرام های مهم چگونگی جریان پروسس — طرح های بعضی از تأسیسات مهم مانند دستگاه آمینه که ارزیابی و تحلیل مسایل را کند می سازد، در دسترس نیست؛ و
- عدم وجود SCADA - (از تلفون ها برای انتقال ارقام یا هدیایات استفاده می شوند؛ بیشتر عملیات ها به صورت دستی انجام می شود که باعث تاخیر زمانی قابل ملاحظه در زمان واکنش به شرایط بحرانی می شود) این عدم موجودیت، خطرات ایمنی را برای دارایی ها و پرسونل عملیاتی ایجاد می کند.

میدان گاز تصدی افغان گاز

مشاهدات و یافته ها در مورد کیفیت، صحت، ایمنی، امنیت و محیط زیست شامل موارد ذیل می باشد:

- طرزالعمل و سوابق مدیریت صحت، ایمنی و محیط زیست در دسترس نیست.
- رهنمودهای کاری در قسمت عملیات ها و حفظ و مراقبت از تجهیزات در دسترس نیست.
- تجهیزات ایمنی و حفاظتی مناسب در دسترس نیست. تجهیزات ایمنی و حفاظتی موجود بسیار کهنه بوده و به دلیل شرایط غیرقابل کار مورد استفاده قرار گرفته نمی توانند.
- پرسونل دارای تصدیقنامه های آموزش ایمنی (مانند آموزش چگونگی زنده ماندن در مقابل مواجهه شدن با گاز H₂S، کمک های اولیه، اطفائی یا مقابله با آتش، تشخیص گاز، کار در فضای محدود، بلند کردن اجسام سنگین و غیره)؛ و
- تجهیزات کهنه پروسس گاز در وضعیت نامناسبی قرار دارد و خطرات ایمنی را ایجاد می کند.

بخشی از پایپ لاین گاز شبرغان الی مزار شریف که قبلاً ساخته شده است (۴۴ کیلومتر)

کیفیت، صحت، ایمنی، امنیت، محیط زیست

- امنیت پرسونل برای تداوم کار ساخت پایپ لاین گاز یا انجام هرگونه بازرسی کارهای صورت گرفته بین شبرغان و مزارشریف یک موضوع دارای اولویت زیاد است. در حال حاضر، حتی سرک اصلی شبرغان الی مزارشریف امن نیست (حملات مسلحانه به پوسته های پولیس واقع در امتداد شاهراه اتفاق می افتد).
- طرزالعمل های مدیریت امور صحنی، ایمنی و محیط زیستی، پلان واکنش به حالات اضطرار و سایر اسناد مربوط به صحت، ایمنی و محیط زیست در دسترس نیست و آموزش های لازم در قسمت ایمنی صورت نگرفته است.
- کارکنان ساختمانی و عملیاتی دارای تجهیزات حفاظت شخصی مناسب نیستند (بوت های ایمنی، کلاه های سخت و محکم، دستکش، عینک های ایمنی، لباس پوششی کامل، و غیره) و از لباس های معمولی یا تجهیزات حفاظت شخصی بسیار کهنه مربوط به انجام فعالیت های عملیاتی و ساختمانی استفاده می کنند.
- تجهیزات ایمنی (مانند: وسایل خاموش کردن آتش، محل های شستشوی چشم ها، تجهیزات و وسایل حفاظت در برابر گاز H₂S، تشخیص دهنده های گاز قابل حمل و غیره) در سایت موجود نیست؛ و
- طرزالعمل های کنترل کیفیت و گزارش های بازرسی برای اسناد اجرایی اطمینان از کیفیت / کنترل کیفیت که باید مطابق با توصیه های API5L، توصیه های انجمن انجیران میخانیک امریکا (ASME) B31.8 و شیوه های پسندیده انجیرری تکمیل شوند، قابل دسترس نمی باشد.

معلومات عمومی

طبق معلومات کسب شده از تصدی افغان گاز، با در نظر داشت سروی ساحوی انجام شده در ساحه، تصمیم مبنی بر دیزاین و نصب پایپ لاین جدید که به طور کلی در امتداد پایپ لاین گاز موجود قرار داشته، و تقریباً بیست (20) متر دورتر از آن موقعیت دارد، به دلیل نگرانی های امنیتی عملی نبود. مسیر پایپ لاین گاز موجود و خط جدید گاز در نقشه مسیر جدید پایپ لاین گاز نشان داده شده است.

قراردادی کارهای انجیرری، تدارکات و ساخت برای پایپ لاین گاز انتخاب نشد، به خاطر اینکه سروی بازار تصدی افغان گاز، هیچ قراردادی دارای مجوز انجیرری، تدارکات و ساخت در افغانستان را که قادر به اعمار پایپ لاین گاز باشد، را شناسایی نکرد. قراردادی های خارجی انجیرری، تدارکات و ساخت به دلیل نگرانی های امنیتی هیچ نوع علاقمندی را از خود به این پروژه نشان ندادند. به همین دلیل ساخت پایپ لاین گاز شبرغان الی مزار شریف در اگست سال ۲۰۱۵ توسط خود تصدی افغان گاز با استفاده از پرسونل، تجهیزات و ماشین آلات دست داشته شان آغاز شد. الی تاریخ ۲۶ جنوری ۲۰۱۹، کارهای ساختمانی ذیل مطابق به معلومات ارایه شده در جلسه معلوماتی توسط تصدی افغان گاز تکمیل شده است:

- 7 کیلومتر کانال که از دستگاه کمپرسور در خواجه گوجرداق شروع می شود، کنده کاری گردیده است. پایپ لاین گاز در لبه کانال به صورت باز قرار داده شده و به مقدار 7 کیلومتر از پایپ ها که از دستگاه کمپرسور در خواجه گوجرداق شروع می شود، ولدینگ شده اند. آزمایش تلویزیونی (100% UT) موفقانه در قسمت 2 کیلومتر از 7 کیلومتر پایپ لاین گاز مذکور انجام شد. ولدینگ های صورت گرفته روی پایپ لاین گاز روکش نشده و پایپ لاین گاز هنوز پایین قرار داده نشده است. گزارش های روزانه از پیشرفت کارها، گزارش های هفته وار، نتایج آزمایش تلویزیونی (UT) و آزمایش هایدرواستاتیک به زبان دری است. این موارد در دفتر تصدی افغان گاز آرشیف شده و برای بررسی (فقط نقل آنها به صورت چاپ شده) در اختیار مشاور قرار داده شد. قسمت های ولدینگ شده پایپ لاین گاز در امتداد کانال بدون هیچ نوع محافظی باز رها شده است.
- تقریباً 2.3 کیلومتر از پایپ لاین گاز شبرغان الی مزار شریف، که از خط حصار در مرکز اندازه گیری دستگاه کود و برق شمال (مختصات دقیق GPS باید در جریان بازدید از محل مشخص شود) شروع شده و در قسمت دریای بلخ ختم می شود (مختصات دقیق GPS باید در جریان بازدید از محل مشخص شود)، ولدینگ شده، روکش شده، دورش گرفته شده و پایین قرار داده شده و اطراف آن خاک پری شده است. آزمایش های تلویزیونی و تست فشار اولیه هایدرواستاتیک، بازرسی بصری از پوشش ولدینگ ها و پایپ لاین ها در مطابقت با توصیه های TFSBO بر اساس الزامات انستیتوت پترولیم افغانستان و انستیتوت استندرد ملی افغانستان موفقانه انجام شده است. گزارش های روزانه از پیشرفت کارها، گزارش های هفته وار، نتایج آزمایش تلویزیونی (UT) و آزمایش هایدرواستاتیک اولیه به زبان دری در آرشیف تصدی افغان گاز حفظ شده و برای بررسی (فقط نقل آنها به صورت چاپ شده) در اختیار مشاور قرار داده شد.
- کارهای مربوط به تقریباً 200 متر پل برای عبور از دریا انجام نشده است زیرا هنوز طرح پل گذر از دریا تهیه و ترتیب نشده است (TFSBO برای جلوگیری از برش کرانه های دریا، توصیه می کند که یک پل دارای دو کیبل هوایی ساخته شود). با این حال، بخش 200 متری پایپ لاین ((NPS 12)) OD 12.75"، وزن 0.5" و ولدینگ شده و در نزدیکی نقطه در نظر گرفته شده گذر دریا (مطابق ASME B31.8) قرار داده شده است.
- تقریباً 17 کیلومتر پایپ لاین گاز شبرغان الی مزار شریف که از دریای بلخ شروع شده (مختصات دقیق GPS باید در جریان بازدید از محل مشخص شود) و الی شبرغان امتداد می یابد (مختصات دقیق GPS باید در جریان بازدید از محل مشخص شود)، ولدینگ شده، روکش شده (ولدینگ)، پایین قرار داده شده، دورش گرفته شده و اطراف آن خاک پری شده است. قسمت خاک پری شده پایپ لاین گاز از یک منطقه مسکونی / روستایی که در نزدیکی دریای بلخ واقع شده است عبور می کند. آزمایش های تلویزیونی UT و تست فشار اولیه هایدرواستاتیک، بازرسی بصری ولدینگ ها و پوش پایپ لاین ها در مطابقت با توصیه های TFSBO بر اساس الزامات انستیتوت پترولیم افغانستان API و انستیتوت ملی استندرد افغانستان ANSI موفقانه انجام شده، اما انجام آزمایش بعدی روی روکش ها لازم است.
- گزارش های روزانه از پیشرفت کارها، گزارش های هفته وار، نتایج آزمایش تلویزیونی UT و آزمایش هایدرواستاتیک به زبان دری در آرشیف تصدی افغان گاز حفظ و برای بررسی (فقط نقل چاپ شده آن) در اختیار مشاور قرار داده شده است.
- پس از پرکاری اطراف 19 کیلومتر پایپ لاین گاز، 18 کیلومتر کانال دیگر نیز حفر شد. این 18 کیلومتر از پایپ لاین گاز در امتداد کانال که از مرکز توزیع گاز تصدی افغان گاز شروع و به سمت شبرغان ادامه می یابد، ولدینگ شده است. ولدینگ های این 18 کیلومتر از پایپ لاین گاز روکش نشده و پایپ لاین گاز هنوز پایین قرار داده نشده است. گزارش های روزانه از پیشرفت کارها، گزارش های هفته وار، نتایج آزمایش های UT و آزمایش اولیه هایدرواستاتیک به زبان دری در آرشیف تصدی افغان گاز موجود

بوده و برای بررسی (نقل چاپ شده) در اختیار مشاور قرار داده شده است. قسمت های ولدینگ شده پایپ لاین گاز در امتداد کانال بدون هیچ نوع محافظی باز رها شده است.

- یک والو بلاک و دو والو خروجی گاز (مختصات GPS دقیق آن باید در جریان بازدید از محل مشخص شود) در نزدیکی دریای بلخ (از سمت مزارشریف) نصب شده است. قرار است سه (3) والو دیگر نیز نصب شود.
- طول کلی پایپ لاین گاز ولدینگ شده، 44 کیلومتر است. 45.1 کیلومتر باقیمانده از مسیر پایپ لاین گاز باید ساخته شود: حق العبور، کنده کاری کانال، ولدینگ کاری، کنترل تلویزیونی UT، پوش کردن، پایین قرار دادن، دورش را گرفتن، پرکاری اطراف پایپ لاین، پاک کاری و سنجش، آزمایش باید تکمیل گردند.
- محافظت در برابر خوردگی و زنگ زده گی، سیستم SCADA، سیستم تشخیص و کنترل لیک شدن در قسمت پایپ لاین گاز هنوز طراحی نشده است. سروی در این زمینه هنوز انجام نشده است.

کارهای ساختمانی پایپ لاین گاز (ردیف کردن و حفر کردن) توسط دو تیم تصدی افغان گاز انجام شده است: (۱) یک تیم از سمت شبرغان کار کرده و (۲) تیم دیگر از سمت مزارشریف کار را شروع کرده است. تصدی افغان گاز تقریباً 50 کیلومتر پایپ و والو بلاک خط گاز در گدام خویش واقع در نزدیکی شبرغان و حدود 6.4 کیلومتر پایپ در یک گدام دیگر در نزدیکی مزارشریف دارد. با این حال، تجهیزات قابل مصرف، جانی، ابزار و تجهیزات اندازه گیری هنوز تهیه و تدارک نشده است.

سیستم کنترل اسناد

طرزاعمال های ایمنی سایت و ساخت مطابق به روش های پسندیده انجیری موجود نیست:

این نگرانی: رهنمودهای عمومی به منظور حصول اطمینان از حداقل موارد ایمنی از قبیل: اطمینان از اینکه تمامی اعضای تکنیکی، نقش و مسئولیت خود را در رابطه با ایمنی در جریان اجرای پلان کاری شان درک کرده، جلسات پی هم را قبل از شروع کارهای حساس به ایمنی (به عنوان مثال: تونل ها، حفاری هایی که نیاز به محافظت، تخلیه خط ها، برش های حساس و غیره دارند)، تنظیم و مدیریت نمایند.

دیزاین

- سروی انجیری جیودوجی، ژئودتیک، محیط زیستی و هایدروژنیک انجام نشده است. آخرین سروی مسیر پایپ لاین گاز موجود در سال 1965 توسط شرکت انجیری اتحاد جماهیر شوروی (Vostokgiprogas) انجام شد. این نتایج فقط برای معلومات عمومی قابل استفاده است و غرض تداوم کار ساخت، جهت دیزاین خط جدید گاز، به یک سروی جدید نیاز است.
- روش پیشنهادی تصدی افغان گاز در قسمت عبور از دریا از طریق ساخت پل آویزان بر اساس نتایج سروی ارزیابی نشده است، که یک بخش جدای ناپذیر از دیزاین است و تأثیر مستقیمی بر مصارف، ایمنی و زمان ساخت دارد.
- دیزاین سیستم حفاظت کاتودیک هنوز تهیه و ترتیب نشده است. علاوه بر این، این مسئله به طور مستقیم پالیسی محیط زیستی، اجتماعی، صحت و ایمنی را متأثر می سازد؛ و
- تصمیم گیری در مورد SCADA و سیستم تشخیص لیک باید قبلاً دیزاین می شد اما هنوز در حال تعلیق است.

ساختمان

- کارهای ساختمانی بدون تهیه و ترتیب و منظوری هیچگونه اسناد در قسمت دیزاین و طرزاعمال های ساخت آغاز شده است. تصمیم گرفته شد که مسیر پایپ لاین گاز موجود در فاصله فقط 20 متری جنوبی از پایپ لاین گاز موجود تعقیب گردد. قرار بود تا محل والوهای بلاک عین والوهای موجود باشد. عمق کانال مطابق با توصیه های قوای انجنیران اردوی امریکا در حدود 1.8 متر در نظر گرفته شده است.
- با این وجود، عرض کانال به عوض 1.0 متر به اندازه 0/8 متر توسط قوای انجنیران اردوی امریکا توصیه گردیده است. قسمت بازرسی شده از کانال در وضعیت خوبی قرار دارد. با این حال، ضرورت خواهد بود تا کانال را قبل از پایین قراردادن پایپ لاین در آن به دلیل ریگ زیادی که در اثر طوفان ریگ در آن انباشته شده است، را پاک کاری کرد. حداقل ۰.۲ متر ریگ باید در کف کانال برای تمام قسمت های پایپ لاین گاز که به نظر می رسد نیاز به هموارسازی دارند، ترتیب داده شود. پلان شده است که به دلایل امنیتی مسیر خط جدید گاز علامت گذاری نشود، که این امر در مورد پایپ لاین گاز موجود نیز صدق می کند. همچنان، والو های موجود به دلایل امنیتی در سوراخ های کانکریتی مخفی شده اند.
- دستیابی به اهداف و کیفیت بلند در ساخت پایپ لاین گاز بدون طرزاعمال های لازم منظور شده برای کارهای ساختمانی، فورمه های کیفیت (گزارش های بازرسی)، به شمول طرزاعمال های پذیرش طول و مواد پایپ (والوها، اتصال دهنده ها و غیره) دشوار خواهد بود.

- طرزالعمل مدیریت صحت، ایمنی و محیط زیست یا رهنمود ساخت تا هنوز تهیه و ترتیب نشده است. جلسات صحتی، ایمنی و محیط زیستی، جلسات توجیهی، ورکشاپ های آموزشی، گزارش دهی، کتاب ثبت مسائل ایمنی، بازرسی، آموزش تهیه و ترتیب نشده است.
- ظرفیت دیزاین در تاریخ بهره برداری از پایپ لاین گاز شبرغان الی مزار شریف محقق می شود.

تعقیب یافته های مهم:

- طول کل مسیر پایپ لاین گاز شبرغان الی مزار شریف از دستگاه کمپرسور خواجه گوجرداق الی مرکز توزیع گاز تصدی افغان گاز در نزدیکی دستگاه کود و برق شمال، 89.1 کیلومتر است، که طول آن عین طول پایپ لاین گاز موجود است که توسط تصدی افغان گاز اداره می شود.
- علیرغم عدم موجودیت اسناد مناسب دیزاین، طبق نتایج حاصل از سروی انجینیری و نظارت مستقل از اطمینان از کیفیت / کنترل کیفیت، کار ساخت و ساز در اگست 2015 آغاز و حدود سه سال ادامه یافت. رویکرد اصلی، نصب خط جدید گاز 20 متر دورتر از پایپ لاین موجود و حفظ عمق 1.8 متر در حفر کانال ها بود.
- کیفیت ولدینگ کاری توسط شخص ثالث با استفاده از کیت تست تلویزیونی کالبره شده، بررسی گردید که در مرحله ساخت و ساز کافی بود. همچنین، آزمایش هاییدرواستاتیک در بخش های پرکاری شده پایپ لاین گاز شبرغان الی مزار شریف برای کنترل اتصال ولدینگ ها علاوه بر تست تلویزیونی انجام شد.
- پیشرفت کار ساخت و ساز فقط در کتاب ثبت سایت و گزارش های روزانه ثبت شده است. تمام سایر طرزالعمل ها و اسناد دیگر، که برای ساخت پایپ لاین گاز مطابق با استانداردهای بین المللی و همچنین شیوه های پسندیده انجینیری ضروری می باشند، وجود ندارد.
- در تاریخ 26 جنوری 2019، هنگامی که مشاور به شبرغان می رسد، تصدی افغان گاز حدود 44 کیلومتر از پایپ لاین گاز شبرغان الی مزار شریف را ولدینگ کرده، که عمدتاً از طرف مزارشریف صورت گرفته است. با این حال، تنها اطراف 19 کیلومتر از پایپ لاین گاز شبرغان الی مزار شریف دوباره توسط خاک پرکاری شده، و 25 کیلومتر از پایپ لاین گاز فقط ولدینگ شده و بدون حفاظ بر روی سطح زمین در نزدیکی کانال قرار داده شده است.
- بخش های از پایپ لاین گاز که اطراف آن توسط خاک پرکاری شده بود از سرک های خاکی یا کنار سرک ها عبور می کنند و هیچ گونه محافظتی از آنها در برابر صدمات نمی شود. این مسئله در تضاد با پایپ لاین گاز موجود است که توسط صفحات کانکریتی پوشانده شده است.
- حفاظت کانودیک موقت برای دوره ساخت پایپ لاین تطبیق نشده است، این در حالی است که از طرف انجینیران اردوی امریکا توصیه شده بود که تمام مسیر پایپ لاین گاز را با استفاده از آنودهای قابل اتصال مطابق با استانداردهای بین المللی پوشانده شود؛ و
- کار نصب خطوط گاز به دلایل مهم که در بخش چالش های بالقوه در ذیل ذکر شده، متوقف شده است.

چالش ها و اقدامات:

مشاور چالش های اساسی ذیل را که باید به آن توجه صورت گیرد، شناسایی کرده است:

مبادین گاز

- عدم وجود معلومات معتبر غرض تجدید برآورد ذخایر گاز تکمیل شده توسط متخصصان اتحاد جماهیر شوروی. برای جمع آوری و تحلیل معلومات مورد نیاز غرض برآورد ذخایر، باید از شیوه ها و روش های جدید علمی استفاده شود.
- پلان های انکشافی میدان های گاز جدید وجود ندارد و باید در اسرع وقت تهیه و تدوین شود.
- طبقه بندی ذخایر رسماً مورد موافقه قرار نمی گیرد. برای طبقه بندی ذخایر گاز باید از سیستم مدیریت منابع نفتی استفاده شود.
- تمام چاه های تولید باید تست شوند و میزان تولید احتمالی گاز سنجش شود.
- سیستم اندازه گیری برای کنترل تولید و مصرف گاز مورد نیاز است.
- اتوماتیک کردن مراحل و استفاده از SCADA برای بهبود عملکرد و افزایش شفافیت بسیار مطلوب و مناسب هستند.
- میزان تولید گاز توسط تصدی افغان گاز و پلان حفاری جهت حصول اطمینان از تأمین پایدار گاز به سیستم توزیع، تهیه و ترتیب خواهد شد.
- مخازن کهنه فشار باید قبل از هرگونه تغییر در مراحل پروسس، به درستی آزمایش و مجدداً تأیید شوند.
- اتصال دستگاه شماره ۱ برق بیات به شبکه توزیع گاز تصدی افغان گاز باید به دقت ارزیابی شود و تغییرات در پروسه تصفیه گاز باید به درستی دیزاین و مدیریت شود. در این حالت، تصدی افغان گاز سه سیستم فشار مختلف (IPP بیات، IP مزار و NFPP / مشتریان داخلی) را مدیریت خواهد کرد.
- وضعیت پایپ لاین گاز موجود نامعلوم بوده و برای ارزیابی زمان کار باقیمانده به بررسی و بازرسی های دقیق ضرورت می باشد. هر گونه پلان برای استفاده از آن به عنوان بدیل موقت برای پایپ لاین گاز شبرغان الی مزار شریف جهت تأمین حجم بیشتر گاز با فشار بیشتر به دستگاه تولید برق صنعتی مزار، باید براساس تحلیل نتیجه بازرسی باشد.

- امنیت در طول مسیر پایپ لاین گاز شبرغان الی مزار شریف غرض حفاظت از جان پرسونل تصدی افغان گاز و قراردادی ها تضمین شود.
- تجهیزات حفاظت شخصی مدرن و جدید باید در اختیار قوای کاری تصدی افغان گاز قرار داده شود تا الزامات استانداردهای بین المللی در قسمت صحت، ایمنی و محیط زیست مرفوع و از مردم، محیط زیست و دارایی ها حفاظت صورت گیرد.
- اسناد یا سوابق پروژه باید از ابتدا تهیه و ترتیب گردند.
- برای جلوگیری از وقفه های ناخواسته در مراحل ساخت و ساز، باید بودجه مناسب پروژه تأمین شود.
- تجهیزات خراب باید فوراً با تجهیزات جدید تعویض گردد تا بدین ترتیب روند کارهای ساختمانی با حفظ ایمنی و کیفیت مورد نیاز تسریع ساخته شود.
- کارهای صحیح سروی انجینیری و دیزاین تفصیلی مطابق با استانداردهای بین المللی و شیوه های پسندیده انجینیری جهت حصول اطمینان از پیشرفت پلان شده کارهای ساختمانی، طبق پلان منظور شده پروژه، تکمیل شوند.
- دستگاه ها، مواد و مواد مصرفی که نبود آن احساس می گردد، باید برای پیشبرد بدون سکتگی کارهای ساختمانی، از قبل تهیه و تدارک شوند.

به طور کلی، در صورتی که تجهیزات، دستگاه ها، مواد لازم و غیره تهیه و تدارک گردد، استانداردها و طرز العمل های مناسب رعایت شوند و تمامی اسناد لازم در قسمت دیزاین و پروژه تهیه و ترتیب گردد، انجینیران تصدی افغان گاز مهارت های لازم را برای ساخت پایپ لاین گاز دارند. شرکت یونیکون امور بازرسی / تفتیش بخش هایی از پایپ لاین گاز که قسماً ولدینگ و خاک پری شده است را به پیش می برد، تصدی افغان گاز را در کارهای آماده سازی ساختمانی کمک کرده، همچنان سروی های اولیه ارزیابی تأثیرات محیط زیستی و اجتماعی را انجام داده و قابلیت عرضه واقعی چاه های موجود و تاسیسات تصفیه گاز و شیرین سازی را مورد ارزیابی قرار می دهد.

کارهای ساختمانی پس از تهیه و ترتیب اسناد انجینیری دیزاین و منظوری آن، از سر گرفته می شود.

ارتقای ظرفیت

خلاءهای بالقوه در ظرفیت پرسونل تصدی افغان گاز توسط مشاور شناسایی و تحلیل شدند.

قطعاً، پرسونل تصدی افغان گاز باید آموزش های لازم را دیده و تصدیقنامه ضروری را اخذ کنند تا در جریان انکشاف پروژه، کارهای ساختمانی و آزمایشاتی را با خاطر راحت و مناسب انجام دهند. مشاور یک برنامه اختصاصی ارتقای ظرفیت را برای این پروژه تهیه کرده است که براساس نتایج تحلیل و شیوه های پسندیده انجینیری استوار است. برنامه ارتقای ظرفیت باید ظرفیت کارمندان را در قسمت مدیریت مسایل محیط زیستی و اجتماعی، همچنان در قسمت مدیریت مسایل صحت و ایمنی در امتداد خطوط گاز، همانطور که در ضمیمه 2 تشریح شده است، نیز ارتقا ببخشد. یک شعبه خاص مسایل محیط زیستی، اجتماعی، صحت و ایمنی باید فوراً در تصدی افغان گاز ایجاد شده و توسط کارکنان واجد شرایط و باتجربه که مسئولیت مدیریت سیستم مدیریت مسایل محیط زیستی و اجتماعی را بر عهده خواهند داشت، تجهیز گردد.

ضمیمه ۴: جزئیات درباره تأثیرات ۴۴ کیلومتر تکمیل شده پایپ لاین بالای زمین ها/دارایی ها

در قسمت 44 کیلومتر پایپ لاین گاز مذکور که قبلاً ساخته شده است، تعداد بسیار کمی از اشخاص متأثر شده از پروژه وجود داشته و تأثیرات بسیار محدودی ثبت شده است، به همین دلیل، یک پلان مدیریت جبران خساره تهیه و ترتیب شده است. پلان مدیریت جبران خساره شامل جزئیات جبران خساره در مورد (8 خانواده متأثر شده و ملکیت های متأثر شده آنها) بوده و انتقال آنها را پس از در نظر گرفتن بدیل های کاهشی، توجیه می نماید. یک اقدام کاهشی می تواند قراردادن یک حصار در بخشی از مسیر حق العبور باشد تا بدین ترتیب، مردم زمین خود را از دست ندهند.

برخی از فعالیتهای اصلی در قسمت تهیه و ترتیب پلان عمل اسکان مجدد شامل موارد ذیل می باشد:

- انجام سرشماری 100٪ و سروی کامل تدابیر و قیمت گذاری دارایی های از دست رفته.
- انجام سروی اجتماعی و اقتصادی؛ و
- انجام مشوره عمومی با مردم.
- آگاهی دهی در مورد میکانیزم رسیدگی به شکایات

فعالیت های خاص شامل موارد ذیل می باشند:

- دیزاین و چاپ سوالنامه سروی؛
- استخدام سروی کنندگان، ناظران، رهبر تیم سروی؛
- انتقال آموزش های مرتبط با سروی به سروی کننده و ناظر؛
- پیشبرد فعالیت های مربوط به سروی ساحوی؛
- تحلیل ارقام و تهیه دیتابیس؛ و
- تهیه گزارش های سروی.

سرشماری 100٪ و روش سروی دقیق اقدامات

سروی کننده، مصاحبه ای را با سرپرستان خانواده ها یا سایر افراد مسئول (مشمول زن و مرد) انجام می دهد و سوالنامه سروی مذکور را خانه پری می کند. علاوه بر این، ناظر سروی به سروی کننده گان در اجرای کار و نظارت از پیشرفت های روزانه کمک خواهد کرد. در همین حال، کارشناس مسایل اجتماعی سروی را رهبری کرده و رهنمودهای لازم را در قسمت سروی ساحوی، تحلیل معلومات و تهیه دیتابیس، ارائه کرده، و بر علاوه، مشاور را در تهیه پلان عمل اسکان مجدد حمایت خواهد کرد.

سروی اجتماعی - اقتصادی

به منظور کسب معلومات اقتصادی-اجتماعی خانواده های متأثر شده و گروه کنترل، یک سروی اجتماعی و اقتصادی مطابق با استانداردهای بین المللی انجام خواهد شد. سروی اجتماعی و اقتصادی بعنوان مبنای شرایط زندگی خانواده های متأثر شده عمل خواهد کرد و بخشی از پلان نظارتی و ارزیابی معلومات غرض تعیین کفایت این اقدامات در پلان های عمل اسکان مجدد را شکل می دهد. برای این سروی ساحوی، سوالنامه سروی اجتماعی و اقتصادی تهیه و ترتیب خواهد شد.

فعالیت های مهم این سروی اقتصادی و اجتماعی شامل موارد ذیل است:

- انجام سروی ساحوی؛
- تحلیل معلومات؛
- تهیه گزارش.

در همین حال، فعالیت های خاص شامل موارد ذیل خواهد بود:

- دیزاین و چاپ سوالنامه سروی اجتماعی؛
- استخدام سروی کنندگان و ناظران؛
- انتقال آموزش های مرتبط با سروی به سروی کنندگان و ناظران؛
- پیشبرد فعالیت های مرتبط با سروی ساحوی؛
- تحلیل معلومات و تهیه دیتابیس؛
- تهیه گزارش های سروی.